

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

EX BIBLIOTHECIS GUDBRANDRI
VIGFUSSON et FRIDERICI YORK POWELL
olim alumni, partim ab hoc legatis, partim
emptis, a. MCMIV.

B.1.^m6.9✓

GR. P. E. 1904

FRIDÞJÓFSSAGA,

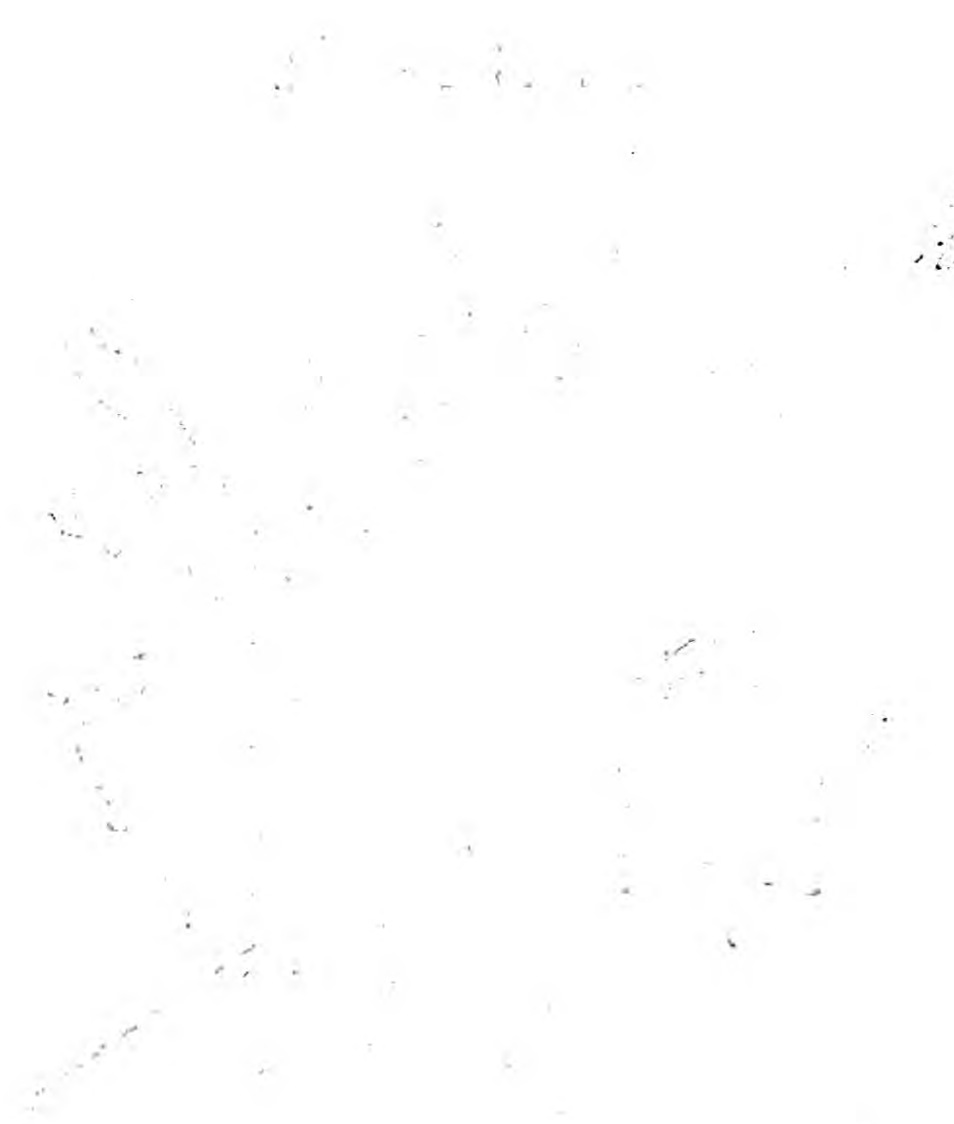
EPTIR

ESAÍAS TEGNÉR.

NOBBÆNIR GUNNFÁNAR OG VOPN

AMERICAN

AMERICAN

FRIDÞJOFSSAGA,

NORRÆN SÖGULJÓÐ Í 24 KVÆDUM,

EPTIR

ESAÍAS TEGNÉR.

MATTHÍAS JOCHUMSSON

HEFUR ÍSLENZKAÐ OG GEFIÐ ÚT.

REYKJAVÍK.

PRENTUÐ Í PRENTSMÍÐJU ÍSLANDS. EINAR ÞÓRÐARSON.
1866.

ADAMSON, JOHN

1870-1871

1870

SKÁLDINU

STEINGRÍMI BJARNASYNI THORSTEINSON

ER ÞÝÐING ÞESSI

Í VINÁTTU OG VIRÐINGARSKYNI

TILEINKUÐ

AF

ÚTGEFARANUM.

MYNDIRNAR:
DREGNAR AF SIGURÐI GUÐMUNDSSYNI,
GRAFNAR AF ÁRNA GÍSLASYNI.

Ávarp

til lesendanna og formáli fyrir Friðþjófssögu.

Flestum Íslendingum er kunn sagan af Friðþjófi inum frækna, því hún hefir jafnan þótt vera einhver in fallegasta af inum eldri fornsögum vorum, en svo kalla eg þær sögur, sem segja frá tímanum fyrir byggingu Íslands. Þær sögur eru reyndar flest allar skemmtilegar og þó eitthvað keimlíkar, sem er mjög eðlilegt fyrir því, að þær sagnir, sem öld eptir öld halda söguþúningi og söguheild, án þess þær sjeu skrásettar, hljóta að vera einkennilegar, mergjaðar og stórkostlegar, en verða þó jafnframt svipaðar hver annarri, sakir þess þær segja allar frá líku aldarfari og myndast og varðveitast af einni þjóð með einum þjóðernisblæ, og verður þeim líkt varið og alþýðutrú og alþýðusögnum yfir höfuð. Þó er talsverður munur á þessum sögum og sögnunum, því auk þess, að þessar sögur eru stærri og efnismeiri, eru þær nær sögulegum sanni eða sönnum sögum, enda þótt varla verði sagt, hve mjög þær eru auknar ýkjum og öfgum; svo hefir og skrásetjari þeirra mjög lagað þúning þeirra eða form, og þá líka orðið að auka efnid meir eða minna. Þó hefir aðalsagan alls eigi orðið til allt í einu; sýna það auk annars kvæðabrotin, sem einnig eru víða í þeim sagnaflokki, og sem vanalega eru forneskjulegri enn textinn, og einkum allur sá sagnablær, sem á sögunni er, in lausu smáatvik, innskot og eyður, sem

VIII

eigi heima hjá munnmælasögum og æfinlega einkenna alþýðuskáldskap og alþýðumeðferð. Nokkuð öðruvísi er varið flestum inum yngri fornsögum. Þar ber minna á alþýðumeðferðinni, því þar hafa einstakir snilldarmenn meira að unnið að safna til, eða þá að smíða af nýju, hreinsa og draga saman til heildar. Þá fram kemur fullmynduð saga, sögu-listasmíði, eins og t. a. m. Njála, Egilssaga, Víglundarsaga, Bragðamágusarsaga, o. fl. Þess vegna verða menn að gæta þess um inar eldri fornsögur og sumar inar nýrri, að þær eru engin listaverk eða fullmyndaðar sögur, hversu skemmtilegar sem þær kunnu að vera, og hvort sem þær eru skoðaðar sem sannar sögur, skáldsögur, skröksögur, goðasögur eða landvættasögur, og vilji þessara tíma skáld taka efni þeirra til meðferðar, má hann fara með efnið eins og hann vill, ef hann hefir vit á og kunnáttu til að varðveita og hefja til ljósari og hreinni fegurðar in listافرæðislegu sannindi fornsögunnar (bæði in almennu og þjóðernislegu) eptir menntunar kröfum síns tíma, og velur sjer eðlilegt og fagurt form. Sama má segja um allar vorar fornsögur, jafnvel Landnámu, Njálu og aðrar helztu sögur vorar, að þær geyma efni í ótöluleg nýrri listaverk, handa þeim, sem gefin er gáfa til að efla menntan vorra tíma, eigi með því að sýna fornöldina á lengdar, því það gjöra einmitt sögurnar sjálfar, heldur með því að draga fornöldina niður til vorra daga, með því að samþýða hennar anda vorra tíma anda. Mis-munurinn á meðferð innar sönnu fullkomnu sögu og eldri sagnanna er í rauninni engi nema sá, að það er vandfarnara með efnið, þar sem menn trúá, að atburðirnir hafi orðið í þeirri röð, sem sagan segir frá,

IX

og er þar sagan í vissum skilningi heilög¹. Nú kunnu menn hjer á landi að svara þessu og segja, að þetta sje hugarburður einn, því að, úr því fornöldin sje horfin, náist hún eigi aptur, og vorra tíma menn muni varla þekkja fornöldina betur eða geta lýst henni betur enn formenn sjálfir gjörðu, enda sje lítil líkindi til, að menn taki nokkurn tíma fram þeirra listaverkum. Þetta er misskilningur. Vjer verðum að kannast við og skilja, að heimurinn hefir tekið miklum stakkaskiptum eins í tilliti til skáldskapar og sögu, sem í öðrum greinum. Það stoðar eigi að lofa eða lasta í blindni, eða láta vanann hugsa og álykta án frjálsar skynsemi; það stoðar eigi að stara gegn um töfra-skuggsjá ýktra fornsagna á löngu horfnar aldir, og segjast svo eigi sjá þar annað enn eintóma óbætanlega fegurð og frægð; það má eigi lofa inar yngri aldir svo, að menn lasti inar eldri, því fornöldin er yngri og óreyndari öld enn vor öld, og mannkynið eldist ávallt og þroskast, en yngist eigi nje hrörnar, nema í óskynsamlegri ímyndan manna, og formenn, er vjer svo köllum, voru yngri og ófullkomnari menn í mörgum greinum, enn vjer erum, og báru fleiri æskunnar einkenni, og fyrir því eigum vjer að meta þá og verk þeirra að verðleikum og virða þá með skynsemd, eins og eldri mönnum og reyndari samir. Forn skáld, hvað ágæt sem voru, og hvort þau heldur voru grísk, og hjetu *Hómer* eða *Sofókles*, latnesk, og hjetu *Virgilius* eða *Hórazius*, íslenzk, og hjetu *Egill*

1) Sem dæmi upp á ranga meðferð á sögunni get eg eigi varizt að benda á harmsöguleik Öhlenslægers: „Kjartan og Gudrun“, þar sem hann sviptir Laxdælu öllum sögurjetti, auk þess, sem leikurinn er, að njer finnast, næsta bágur í flestu öðru tilliti.

X

eða *Sturla*, — ortu eigi og gátu eigi ort til jafns við höfuðskáld vorra tíma, nema að vissu leiti. Standi skáldskapur inna nýrri skálda í nokkru á baki inna fornu, þá mun helzta orsök þess vera sú, að menn hafa eins og heillast af fornöldinni, bundið sig ósjálfrátt við hana, og það orðið tízka, að menn stæltu og margstæltu forn-skáldin langt fram úr öllu skynsamlegu hófi. Þetta hefir staðið mörgum inna yngri fyrir andlegum þrifum, margvíslega skekkt og truflað þjóðernisanda manna, og stundum hleypt kyrking í hugsmíðaafi þeirra, og bundið þá við eintómt formið, svo að þeir hafa orðið eintómar eptirhermur löngu liðinna alda í margvíslegri, óþjóðlegri andlausri stefnu¹, í stað þess að þeir hefðu átt að semja og getað samið eitthvað nýtt og þjóðlegt til eðlilegra framfara sinni öld og sinni þjóð. Með þessu vil eg þó alls eigi niðra fornskáldunum eða listaverkum fornmanna; þau voru ágæt á sinni öld hjá sinni þjóð; þau eru ágæt á öllum öldum út af fyrir sig; þau voru ágæt, ómetandi og nauðsynleg til að kveikja aptur mannvit og menntir, til að vekja aptur andans frjálssu, lifandi öfl, sem svo lengi höfðu legið í köldum dvala um miðaldirnar, til að minna menn á að leysa tunguhapt þjóðmálanna, til að kenna meðferð skáldskapar og eigi sízt fagurt form, sem, ef til vill, má enn lengi hafa til fyrirmyndar. Óhætt er og að segja, að flestar inar heillaríku, andlegu framfarir síðari tíma eigi menn, næst forsjoninni, að þakka inum fornu bók-

1) Vilji menn sjá þetta af inu einstaka, þ. e., af dæmum, verða þeir sjálfir að bera saman fornar og nýrri bókmenntir og dæma þar eptir, en þeir, sem eigi fallast á þetta álit mitt, munu eigi trúá betur, þótt eg nefni eihverja rithöfunda.

XI

menntum, einkum vísindunum fornu, sem hvervetna eru undirstöður inna nýrri fullkomnari vísinda. Þetta hafa menn líka fundið og viðurkennt, svo lof og vegsemd fornaldarinnar, einkum Grikkja og Rómverja, hefir hvervetna bergmálað, eins og gullaldir þeirra, menntir og málfæri væru guðdómlegar, eilífar fyrirmyndir, og gengur þessi undran og aðdán í ýmsu tilliti hjá mörgum langt úr hófi, því auk þess, sem eg áður minntist á skáldskapinn, er það sannarlega íhugunarmál, hvort polanda sje, eða hvort það eigi muni vera barnaskapur, að minnsta kosti hjer á Norðurlöndum, að láta in suðrænu dauðu fornmaal halda fyrirrúmi langt fram yfir in nýju, lifandi aðaltungumál þessara miklu tíma, sem vjer lifum á, og jafnvel fram yfir *þjóðmál sjálfra vor*. En látum skörunga aldar vorrar taka við þessari spurningu; hjer er eigi tími eða hentugleiki til að svara henni, enda skortir mig margt til þess, svo vel sje, því það er vandamál, sem eigi má flana að, en sjá þykist eg, hvað stefna tímans vill í þessu. Að hinu vil jeg spyrja: Hvernig gátu fornskáld staðið í öllu jafnfætis inum nýrri þjóðskáldum? Leiðir eigi þroski og framfarir andans af þroska og framförum heimsins yfir höfuð? Vjer vitum þó, að síðan í fornöld er þessi heimur vor orðinn æði-mun fullkomnari enn hann var þá, því in miklu sannindi, sem menn hafa upp götvað fyrir reynslu og vísindi, með elju og erfiði, hafa fleygt honum áfram; rúmið, t. a. m., sem löngum hefir takmarkað og fjötrum bundið, eigi einungis fætur manna og hendur, heldur og hugi og hugsanir, með víðáttu, þrengslum, vindi og sjó, því er nú nálega rutt úr vegi með gufumagni, rafurmagni og öðrum höfuðskepnum,

XII

er engi maður áður þekkti, heldur einungis, þegar bezt ljét, spáði um með töfra og kynjasögum. Skyldu eigi slík stórmerki smámsaman lypta anda mannsins á æðra stig? Og þótt minna beri, ef til vill, á framför-unum í ríki siðferðisins, þótt in guðlegu rök, sem ráða lögum lífs og anda (náttúrulögin eru fundin), sjeu enn og ávallt verði fyrir ofan greindarkraft vörn, þá hafa menn þó síðan á fyrri öldum kannað margt eitt djúp í mannlegu hjarta og mannlegri sálu, sem áður var ókunnugt eða þá í þoku. Mennt segja má ske móti þessu, að hugsmíðaafli skáldanna sje eigi bundið við meiri eða minni þekkingu og reynzlu, og því hafi forn-skáld getað ort eins ágætlega fyrir það. Það er og víst, að menn geta verið eins og *Shakspeare óstúderað-ir*, og verið in bezta höfuðskáld, en eigi án hins, að hafa í sjer kjarna almennrar menntunar og þekkingar sinna tíma; það hafði ið mikla Bretaskáld, og það hafa flest þjóðskáld haft til að bera. En um þetta á eigi að þræta, með því að atburðirnir sjálfir skera úr. Eða hefur nokkur maður í fornöld lýst mannlegri sál á við *Shakspeare*? Hvaða forn-skáld hjá Grikkjum eða Róm-verjum snertir hjarta þessara tíma manna betur enn *Schiller*? eða fræðir og skemmtir á við *Walter Scott*? Hvað er *Hórazíus* sem skáld í samanburði við *Esaiás Tegnér*? — maður, sem í ströngum skilningi var lítið eða ekki skáld, heldur orðhagur, lipur og lærður hirðmaður, leikinn í að segja smellin orð og lána frá Grikkjum? Það er að sönnu eðlilegt, að margir hafi fest ást við mörg in fornu ljóðmæli, af því þeir lásu þau í æsku, meðan tilfinningin var næmust, og menn þekktu eigi annað betra, en heyrðu þetta sílofað og vegsam-

XIII

að. Nei vjer megum vera sannfærðir um, að forsjónin hefði fyrir löngu hætt að »uppvekja þjóðunum spámennt«, ef inir gömlu væru óbætanlegir og ættu jafnvel við alla tíma. En því er nú öðruvísi varið. Ið forna á einungls að vera efni og undirstaða ins nýja. Það er satt, að þegar lýsa skal hreystinni, stórkostlegum skapsmunum, öllu römmu og fornesckjulegu, þá stendur allt slíkt með stóru letri og sambodnu orðfæri hjá fornskáldunum, og því er gott og stundum ómissandi að lesa rit þeirra, helzt á frummálinu, því þótt efnið sje margtekið upp í in nýrri mál, finnst inn upprunalegi andi sjaldan nema á frummálinu. Vilji menn þar á móti þekkja sína tíma, og lifa fyrir þá, eða vilji menn skyggast inn í hugskot manna og heilla þjóða, og rekja þar sundur inn smágjörva vef tilfinningarinnar, vilji menn læra að átta sig í inu dimma völundarhúsi ástriðanna, eða þýða ið mikla furðuverk drottins, mannlega sálu, eða lýsa inni óumræðilegu dýrð náttúrunnar, eða spá um framfarir ókominna alda, þá hljóta menn að lesa in nýrri skáld, þótt aldrei væri nema Shakspeare einsamlan¹, enda þótt sumt í meistaraverkum hans sje einnig tekið að verða nokkuð fornt við vora tíma. Hvernig er þá fornmannta skáldskapur rjett með farinn? Um inn suðræna vil eg eigi tala fleira, en viðvíkjandi inum norræna, þá er það auðvitað, að vjer eigum jafnan að geyma hann í heiðri, þekkja hann, læra að meta rjett, og um fram allt að nota hann rjett.

1) T. a. m., Romeo og Juliet, Othello, Mackbeth, Lear, Hamlet, Jónsmessunóttina og Storminn. Í þessum ritum eru öll in stórkostlegustu atriði manulífsins sýnd og saman sett með feykilegrl snilld, speki og íþrótt.

XIV

En hvernig á þá að nota hann, svo rjett sje? Hann á, hvort heldur hann er í sögum eða kvæðum, að verða að *nýrri lifandi lind til frjóvgunar og fjörgunar vorum öldum*. Inar fornu ágætu sögur vorar (því einnig sönnu sögurnar lúta hjer að) hafa lengi verið þjóðskemmtan þessa lands, og hafa, eins og von er, innrætt mönnum undran og eptirsjón á fornöldinni, en því miður hefir þar við lent hjá öllum þorra manna; menn hafa setið róandi, eptir sem áður, og horft aptur fyrir sig á liðinn tíma, án þess að dæmi inna ágætu forfedra hafi getað »eggjað þá lögeggjan« til fjörs og framkvæmda. Nei, þeir hafa einungis, þegar bezt ljet, farið að kveða rímur og tuggið upp ið magra sannmæli: »Nú er öldin önnur«. Áhrif inna fornu bókmennta hefir þannig orðið mjög lítið hjá alþýðunni hjer á landi, því það, sem farið er að glæða menntan og fegurðartilfinning hennar á þessari öld, er eigi allt af þeim toga spunnið, og stefnir eigi allt í rjetta átt¹. Af hverju hefir þá ávöxtur inna fögru, þjóðlegu fornfræða orðið svo rýr hjá oss? Orsakirnar eru margar og liggja djúpt, en in listafræðislega er sú, að oss vantar *miðliðinn*; það vantar þá menntan, sem samþýðir fornöld og núöld, sem þýðir svo ið forna, að það geti orðið lífskveikja í inu nýja. Ef vjer eigum að verða mennt-

1) Þó mefum vjer eigi gleyma því, að víðreisn þjóðtungu vorrar, og framfarir og glæðing bókmennta vorra síðan á fyrri öld, fjekk og hefir fengið lífsefni sitt frá fornöldinni, enda þótt hvatirnar lægu í anda tímans og kæmu víðar að. Sá maður, sem einna skürulegast sameinaði fornöld og núöld í andastefnu, þekkingu og framkvæmdum var vafalaust Eggert Ólafsson; hann var hróðmögur inu forna Íslands og óskabarn inu unga.

uð þjóð, að sama skapi og í sömu þjóðernisstefnu, sem forfeður vorir voru á þeirra tíð, þá er oss hvorki nóg að þylja þeirra rit, undrast þau eða þá, en halda svo höndum saman, eða þá stæla þeirra rit, heldur ættum vjer að finna inn sanna þjóðlega kjarna fornaldarinnar, varðveita hann, og taka efnið þaðan, en sníða svo og smíða eptir kröfum vorra tíma, því við það yngjum vjer upp og samþýðum oss fornöldina, en glæðum um leið og menntum vora öld, því á fornrituðum fróðleik fræðist alþýðumaðurinn nálega eingöngu um horfinn tíma, en eigi um sinn tíma. Þetta hafa nú frændþjóðir vorir á Norðurlöndum orðið fyrri til að sjá enn vjer, og því er tími til kominn að vekja athygli á þessu. Í þessa nýju stefnu er Örfar - Odds drápa ort, og er það rit in eina bók (að fráskildum rímunum), sem Íslendingar hafa enn kveðið um fornöld sína. En hvað viðvíkur frændum vorum á Norðurlöndum, þá má fyrstan telja Öhlenslæger, þjóðskáld Dana, † 1850, þann er svo að segja fyrstur tók að yrkja um fornöld vora, öndverðlega á þessari öld, ýmist söguljóð (epísk kvæði), eins og »*Helge*» og »*Nordens Guder*«, eða þá harmsöguleiki, eins og »*Thors Reise til Jötunheim*«, »*Hákon jarl*«, »*Palnatoke*«, »*Væringerne i Myklegard*«, og fl. Þessi nýja stefna, sem Öhlenslæger hóf, átti svo vel við tíma og þjóð, að nálega komst allt á lopt á Norðurlöndum, og kepptust allir við að hylla inn nýja skáldaspilli. Í fótspor hans hafa síðan gengið ýms önnur skáld Dana, t. a. m., *Ingemann*, † 1863, sem hefir ritað skáldsögur um fornöld og miðöld Dana, *Grundtvig* og *Hauch*, o. fl. Þessi skáldskapur Dana er óneitanlega sannari, hraustlegri og kjarnameiri, enn margt í inum

XVI

svo nefnda *rómantíska* skáldskap; en svo kallast einkum sá kveðskapur, er fylgir andastefnu miðaldanna¹, en þó kippir Dönnum mjög í það kyn; enda er þjóðerni Dana og öll þeirra menntan annars vegar háð og skyld Þjóðverjum, en þar á *rómantíkin* enn óðal sitt². Einkum þykir mjer miðaldablærinn einkenna of mjög rit *Ingemanns* og *Grundtvígs*. Um rit *Öhlenslægers* má margt segja. Hann var hamhleypa að rita, mjúkur og liðugur í andanum, og unni nær öllum andastefnum jafnt, en tekst æði-misjafnlega og er stundum laus á kostunum í sínum norræna kveðskap. Íð bezta norræna harmleikaskáld er efalaust norðmaðurinn *Björnstjerne Björnson*, sem nú er maður á bezta aldri, og leikur hans »*Sigurður Slembir*« finnst mjer miklum mun norræulegri enn flest hjá Dönnum og Svíum, er eg þekki til, að undanteknu mörgu í Friðþjófssögu. Um sama leiti og Öhlenslæger tóku Svíar að fylgja hans dæmi og reyna íþrótt sína á sama efni. Risu þar upp tveir flokkar skálda; kölluðu aðrir sig »*Phosforista*«, og hjet inn helzti þeirra *Atterbom*, † 1855, ágætt skáld og nafnfrægur fyrir ýms listaverk; þeir voru þjóðverskir í anda, og unnu mjög *rómantíkinni*. Þessir gáfu út listafræðisritið »*Phosforus*«. Hinn flokkurinn nefndi sig *Gauta* (»*Götiska förbundet*«); þeirra rit hjet *Iduna*, og forsprakki þeirra *Geijer*, professor í Uppsölum, † 1847, einhver inn mesti og bezti snillingur Svía á síðari tímum, jafnaldri *Tegnér*s,

1) Stundum kallast romantík allur nýrri tíma skáldskapur, sem eigi er stæling ins classiska.

1) Höfuðskáld þjóðverja í inni betri þjóðlegu stefnu þessa anda á fyrri hluta þessarar aldar telja margir Ludwig Tieck, † 1853, hjá Frökkum Victor Hugo, hjá Englendingum Walter Scott, † 1832, hjá Svíum Atterbom, og hjá Dönnum Ingemann.

XVII

og svipaði þeim saman í ýmsu. Hann var jafnan átrúnaðargoð inna yngri manna, því hann var siungur og jafnan andríkur, nálega í hverju, sem var. Hann hefir ort ýms ágæt smærri kvæði norræns anda; eitt heitir »*Vikingen*«. *Gautar* þessir vildu leggja norræna fornöld til grundvallar, en hinn flokkurinn og flestir aðrir menntaðir Svíar kölluðu það óráð; sögðu, að menn legðu til grundvallar hálfmenntan og harðneskju og hálfskapað þjóðerni, sem eigi hefði verið búið að ná festu og sannri lífsstefnu, og mættu menn eigi byggja á öðrum fornfræðum enn þeim, er sjálf geymdu í sjer sanna menntan (suðræn fræði), eða þá almenn sannindi (romantíkina). Þá kom *Esaiás Tegnér* fram með Friðþjófssögu sína, og er óþarfi að orðlengja um hana, nema segja það, að hún gagntók alla Svía þegar í stað, og fyllti þá undran og unaði, og hefir hlotið langmest lof af öllum skáldskaparritum, sem nokkurn tíma hafa samin verið á Norðurlöndum. Friðþjófssaga kom fyrst út í brotum í »*Iduna*«, og eigi fyrr enn 1825 í heilu lagi, en um 1840 var búið að þýða hana á nær öll þjóðmál Evrópu, jafnvel nýgrísku, og sumar þjóðir, eins og Þjóðverjar og Englendingar, eiga margar þýðingar hennar¹. Síðan hefir engi þorað að segja, að norræn fornfræði geti eigi verið yrkisefni vorra tíma. Tegnér sjálfur hefir ritað formála fyrir Friðþjófssögu, og vil eg geta nokkurra athugasemda hans. Fyrst getur hann um misskilning lands sinna á inu forn-norræna, er sögðu, að eigi mundi mega yrkja svo út af því, að þessi öld gæti eins

1) Einna bestar og frægastar þýðingar Friðþjófssögu munu vera in 4. þýzka eptir G. Berger og in 3. enska eptir inn andríka prófessor G(eorge) S(tephens) Stockholm 1839.

XVIII

og sjeð sjálfa sig í skuggsjá, því án þess væri allur skáldskapur óþjóðlegur og ónýtur. Þar næst minnst hann á meðferð sína á fornsögunni, og segir þá meðal annars: »Ætlan mín var alls eigi sú að snúa sögunni blátt áfram í ljóð, enda hefir II., III., V., XV., XXI., XXIII. og XXIV. kvæðið lítið eða ekkert efni fengið úr þessari sögu, en stundum úr ýmsum öðrum Íslendingasögum. Eg ætlaði mjer að sýna norræna hetju. Eg vildi sýna Friðþjófs öld með Friðþjófi. Og þótt eg varðveitti megin-atrði sögunnar, þóttist eg eiga rjett á að nema burt og bæta við samkvæmt tilgangi mínum. Margt er stórkostlegt og hetjulegt í sögunni, sem á við alla tíma, og hlaut því að halda sjer, en þar er líka ýmislegt tröllaukið, klúrt og grimmdarlegt, sem annaðhvort varð burt að falla, eða eg varð að þýða og lempa og laga það eptir rjettum fegurðarkröfum og hugsunarhætti vorra tíma. En þá óx vandinn, því kvæðin máttu eigi að heldur missa ið þjóðernislega, inn forna hraustlega og eðlilega hugsunarhátt. Þess vegna urðu þessi ljóð að anda að manni svölu vetrar-lopti, næða norðangusti, því slíkt er einkenni norræns heimkynnis og skapferlis; þó máttu eigi verða svo mikil brögð að þessu, að kvikasilfrið frysi, eða öll innileg viðkvæmni hyrfti úr mannlegu hjarta«. Þar næst minnst hann á skaplyndi það, er hann hefir innrætt Friðþjófi, sem er miðdepill kvæðanna; lætur hann hann fyrst og fremst vera drenglyndan, hraustan og hugumstóran, eins og allar sannar hetjur voru og verða að vera, en þar hjá kveðst hann hafa reynt til að láta Friðþjóf sýna eitthvað einkenni norrænunnar, ið framgjarna og óbilgjarna fjör og áræði, og því láti hann Ingibjörgu segja um Friðþjóf:

XIX

»Hve glaður vonsæll, hugdjarfur og hraustur
hann hristir nakið sverðið rjett við brjóstið
á sinni norn og segir: »hopaðu' undan!« (VIII. kv.)
og segir skáldið, að þessi orð sjeu lykill að skaplyndi
Friðþjófs og anda kvæðanna. Þar næst nefnir hann
annað einkenni norræns skaplyndis, sem sje einhver
dapurleiki eða þunglyndi, sem þó eigi komi í neinn
bága við heilbrigt lífsfjör, heldur gefi því kjarna og
stæling að meiri. Þess vegna eltir Friðþjóf óyndi vegna
Ingibjargar, heimfýsi, og hugsýki út af missætt sinni við
Baldur, sem hvetur hann að lokum til að leita friðar
og sætta. Þá talar hann um kvæðið: »Skilnaður Frið-
þjófs og Ingibjargar«, og vill rjettlæta þá tilfinningar-
semi, sem sumir hafa borið því kvæði á brýn, með
virðingu fornanna fyrir konum og inu fagra og skíra
ástalífi, sem opt kemur fyrir í sögunum og það löngu
á undan inni suðrænu riddara-öld. Loksins minnst
Tegnér á form sitt, er hann kveðst hafa valið eptir
Ölenslägers »*Helge*«. Segir hann, að þetta *rómansa-*
form sitt þyki raunar mörgum skemma þá heild og ein-
ingu, sem menn heimti af söguljóðum, en sem þó auð-
veldlega getur orðið eintrjáningsleg. En þessi frjálsari
meðferð heimtar líka meiri umhugsan, skilning og
smekk, þegar velja skal samkynja form (bragarhætti)
hverju kvæðisefni fyrir sig. Kveðst hann því hafa stælt
ýmsa forna (gríska) háttu (eigi bragi), sem áður höfðu
eigi verið notaðir í Svíþjóð, t. a. m., á II. (í sænskunni),
XIV., XV., XVI. og XXIV.¹

1) Margir hafa ort bragi við kvæði þessi. Inir helztu og fræg-
ustu eru eptir Crusell, sem var söngmeistari Svíakonungs og dó
1839.

Hvað þá snertir þýðingu þessara kvæða, þá vil eg geta þess, að eg rjæðst í þetta vandamikla starf, af því, að eg er hrifinn af snilld höfundarins, fegurð kvæðanna og engu síður braganna, sem eg vildi reyna til að gjöra löndum mínum girnilegri og auðnumdari, er þeir kvæði þá á sína tungu. Nótur að þeim get eg því miður eigi látið prenta í þetta sinn, því prentsmiðjan á ekki nótnastíl til. Öllum bragarháttum, sem kveðnir eru, hefi eg haldið svo nákvæmlega rjett, sem eg gat; einungis er II. kvæðið með fornyrðalagi, því sænska bragarhættinum fannst mér eigi fært að halda, ef meðferð efnisins eigi skyldi fara út um þúfur. Hátturinn átti að vera svona:

»Á sverð sitt hallast Beli í háum sal,
við hlið hans Þorsteinn Víkingssonur, bóndaval,
inn gamli hilmis vinur, nær hundrað ára
með hjörvaspor á enni og fannir hára«.

Flest kvæðin eru kveðin með svo nefndum *jambiskum* hætti (með hraðliðum), en svo kallast hver sá háttur, þar sem stutt atkvæði (eins og *og*, *að*, *því*, *það*, o. s. frv.) fer ávallt fyrir löngu eða þungu atkvæði. Þetta til heyrir suðrænum háttalögum (metrík) og þekkist eigi í forn-norrænum kveðskap, er líka óeðlilegra vorri tungu, og stöðvar hrynjanda hennar og þunga, en til þess að gjöra mitt til, að bragirnir aflagist eigi, og þeir sje sem liðugastir, hefi eg víðast hvar gætt þessara hraðliða, nema sumstaðar í bragleysu-háttunum: VIII., XII. og XIV., og þó kann ske of mikið, því þar er ekkert komið undir jambus, heldur undir því, að hrynjandinn verði smellinn og rjettur framburður eða áherzla lesaranum sem auðfundnast. Í Vikingabálki eiga tvær stuttar

samstöfur að ganga fyrir (anapaestus), og vjek eg, eða hlaut að vikja, sumstaðar frá þeirri reglu, en setti þrjá stuðla (eða fjóra ljóðstafi) til að lina með þungu samstöfurnar, sem áttu að vera stuttar, og má þá bragurinn vel fara, hvort sem lesinn er eða kveðinn. IV. og V. kvæðið þykja víst eitthvað óviðfeldin í tilliti til bragarháttanna, en þau eru eptir sænskunni, og eru þar eigi heldur öll vísuorð alstaðar jafn-atkvæðamörg; eg veit og ekkert um bragi við þau.

Um það, hvernig þýðing mín hefir tekizt í smáu og stóru, gefst nú hverjum um að dæma sem les hana, og ber saman við frumritið. Eg bið skynsama menn og góðgjarna að afsaka gallana, og vonast eptir, að þeir finni og játi, að þýðingar meistaraverka sje bæði torveldur starfi og þó ópakklátur, einkum þegar sömu bragarháttum er haldið. Tvær eru aðferðir, þegar þýða skal; önnur er sú, að taka efni frumritsins, en binda sig eigi við orð nje hætti, en þá er mjög hætt við, að blærinn týnist og ritið verði of ólíkt, og þó nálega ætíð lakara enn frumritið; önnur er sú, sem eg hefi fremur við haft, að hafa þýðinguna sem næst orðunum, sem verða má; þá er nú venjulegi gallinn sá, að málinu verður ofboðið og þýðingin smekklaus og stirð; því opt er það, að það, sem gullfallegt er á einu máli, verður að óskapnaði á öðru máli, ef orðin eru þrædd eptir orðabókum. Þetta kemur af því, að þjóðmálin eru þjóðbúningar andans, sem eiga að klæða hann óendanlegri fjölbreytni formsins, en einnig óendanlegri einingu fegurðarlögmálsins, sem opinberuð er hverri þjóð á *vissan* hátt og í *vissum* mæli, og er þetta eitt af því, sem gjörir mismun þjóðernanna. Af þessu kemur það og, að hver þjóð er and-

leg heild, sem að nokkru leiti er út af fyrir sig, og þess vegna er það synd móti andanum að misbjóða þjóðerni manna. Og þetta er eins víst, eins og hitt, að það má prjédika of mikið um þjóðerni og þjóðmál, og ala með því þjóðdramb og aðra hleypidóma. Í meðferð málanna ríður mest á að gæta innar föguru einfeldni, sem sýnir efnið eða andann undir eins, því það er rangt að láta formið (kenningar og dýra bragarháttu) flækja efnið og kæfa eða byrgja andann, eins og fornmenn gjöra svo opt, og eigi er þeim heldur að hrósa, sem nota málið fremur til fordildar, enn í þjónustu sannleikans, sem sumum hættir við, er nú lifa. En menn ættu að muna eptir því, að með fordildinni vinna menn aldrei hjörtun. Tegnér var einn þeirra fáu skálda, sem gat leikið sjer að tungu sinni, eins og hann vildi, en níddist þó aldrei á henni til þess að »gullinkamba» og »fimbulfamba» út í bláinn. Það er annað, sem mætti, ef til vill, bera honum stundum á brýn, sem er það, að hann er vel íburðarmikill af samlíkingum og lausum spakmælum (sentenser og aforismer).

Það, sem inir sárfáu ritdómendur, sem hafa niðrað Friðþjófssögu, t. a. m., inn frægi J. L. Heiberg, † 1864, hafa þóttzt finna henni að sök, þá kann sumt af því að vera rjett, en fleira mun vera sprottið af misskilningi eða öðru verra, og allt hvað mikill Heiberg var, þá getur hann miður talað um *norrænan anda* eða norræn fræði, því af ritgjörð hans um Friðþjófssögu er bersýnilegt, að hann einmitt vantar norrænan skilning á norrænni menntan, og var það mikill skaði um slíkan mann. Öhlenslæger var honum miklu fremri í þeirri grein. Það samir nú eigi að fara hjer út í ritdóma um kvæði þessi,

XXIII

en þó vil eg geta þess, að það er varlegt að kenna höfundinum um *sentimentalitet* (þ. e., að hann sje of viðkvæmur og mjúkur, þar sem allt á að vera samhljóða skapferli og síðum víkingaaldarinnar), fyrr enn menn þekkja vel Eddukvæðin; þar finna menn *sentimentalitet*!¹ Að Tegnér hafi valið sjer það efni, sem sje óhæfilegt í söguljóð (ó-epist), af því að fornsagan hafi upphaf og enda, eða sje eins og lokuð heild, þá skil eg það eigi, og eg efast um, að nokkur sögupjóð hafi nokkurn tíma skilið þá nauðsyn, þrátt fyrir allar suðrænar fyrirmyndir. Norrænn maður spyr ætíð um *upphaf* og *enda* á hverri sögu, og setning Hórazíusar: *ruere in medias res* (þ: byrja á miðju efni) er, þegar öllu er á botninn hvolft, eigi byggð á öðru enn því, að Hómer við hafði það form. Eða mundi oss þykja Hómer ljótari, þótt honum hefði þóknast að segja oss meira um um upphaf og endalok Tróju-styrjaldar enn hann gjörir?

Hvað snertir útlistan höfundarins á heiðnum átrúnaði í seinasta kvæðinu, þá má vel vera að mörgum geðj-ist það miður enn annað í Friðþjófssögu, eigi sízt í þýðingu; en stefna skáldsins er þar að mínu áliti bæði háleit og rjett; háleit er hún, af því að þar er leitað að inu æzta miði lífsins, inum æzta sannleika, en rjett er hún, að því leiti sem kristindómurinn er þar óbeinlínis látinn svara mörgum inum dýpri spurningum heiðninnar, því hann gjörir það óneitanlega. Það er sjálfsagt, að veruleg íhugan (reflection) á átrúnaði manna vaknaði eigi (og mátti eigi vakna) hjá heiðingjum fyrst

1) T. a. m., í Hølga kviðu Hundingsbana inni síðari, þar sem inni dýpstu og heitustu tilfinningu mannlegs hjarta er lýst með svo aðdán-anlegri viðkvæmni og fegurð, að eg hef eigi heyrt þvílíkt.

XXIV

lengi, en við nálgan kristindómsins (og við þann tíma miðar skáldið hjer sögu sína) hlaut þessi athugi (andvari) að vakna, sá athugi, sem eitt af þrennu gjörði menn rammari heiðingja enn áður (sbr. Hákon jarl), eða kom mönnum til að »trúa á mátt sinn og megin« (einkenni víkinga og afreksmanna), eða þá til að taka fúslega við kristninni, sem var einkenni margra spakra manna og siðlátra, sem gátu ráðið andastefnu tímans, og þráðu siðabót á ójöfnuði og forneskju.

Útlistanir skáldsins á hringnum í II. kvæðinu eru grundvallaðar á getgátum Finns Magnússonar í þá stefnu.

Á einum stað í Friðþjófssögu varð eg var við ber-sýnilega ósamkvæmni, hvað tímann snertir (anakronisme), en það er lýsingin á höllu Angantýs jarls, sem er of miðaldaleg, enda var menntan Orkneyinga í engu fremri enn Norðmanna, nema ef miklu síður var. Þó á óneitanlega vel við að láta þá Friðþjóf fá fagrar viðtökur, er þeir koma úr trölla höndum til siðaðra manna.

Að svo mæltu kveð eg Friðþjófssögu, og sel hana Íslands sonum og dætrum, og óska þess, að hún megi eins launa þeim, sem lesa, þeirra ómak, eins og hún hefir launað mjer mitt erfíði, eigi með gróða nje gjaldi, heldur með fegurð og unaði andans.

Þýðarinn.

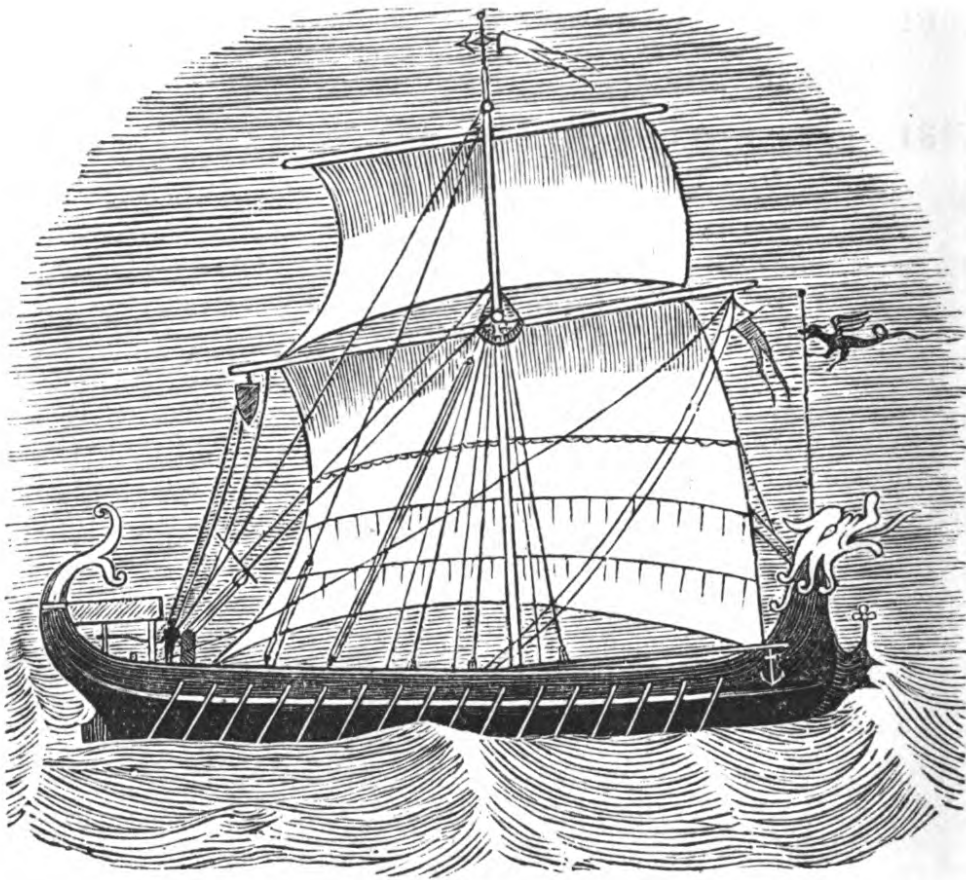
Yfirlit efnisins.

	Bls.
Ávarp til lesendanna og formáli fyrir	
Friðþjófs sögu	VII.
I. Friðþjófur og Ingibjörg	1.
II. Beli konungur og Þorsteinn Víkingsson	8.
III. Friðþjófur tekur við arfi eptir föður sinn	20.
IV. Friðþjófur biður Ingibjargar	29.
V. Hringur konungur	35.
VI. Friðþjófur situr að tafli	40.
VII. Unaðarstund Friðþjófs	43.
VIII. Skilnaður Friðþjófs og Ingibjargar	51.
IX. Grátur Ingibjargar	68.
X. Vesturförin	70.
XI. Friðþjófur heimsækir Angantý jarl	78.
XII. Heimkoma Friðþjófs	88.
XIII. Baldursbál	96.
XIV. Friðþjófur flýr úr landi	101.
XV. Víkingabálkur	110.
XVI. Friðþjófur og Björn	114.
XVII. Friðþjófur kemur til Hringa konungs	117.
XVIII. Ísförin	121.
XIX. Freistnin	123.

XXVI

	Bls.
XX. Dauði Hrings konungs	128.
XXI Hringsmál	132.
XXII. Konungsvalið	136.
XXIII. Friðþjófur á haugi föður síns	140.
XXIV. Sættin	145.
Æfi-ágrip Esaiásar Tegnérs	155.
Skýringar (goðfræðis heiti, kenningar, ókennd heiti).....	161.

NORRÆNT VÍKINGASKIP.

»Geysa lofa þú lung, sá, sem lægir, er gauð,
þóttú löðranda stefnir á grunn«. (XV. kv.).

I.

Friðþjófur og Ingibjörg.

Á Hildings garði greru í lund
tvö gullin blóm um sumarstund,
og friðar nutu' und fóstra höndum;
ei fegra grær á Norðurlöndum.

Og annað spratt sem aldinbjörk,
sem unir bein á grænni mörk;
en krónan hvelfda hægt sjer ypptir
sem hjálmi efdur kappi lyptir.

En annað spratt upp eins og rós,
þá út eru brunnin vetrarljós;
en vorið, sem það glitblóm geymir,
í glæstum knappi enn þá dreymir.

En stríðan þreyta stormaleik
in sterka hlýtur skógareik,
og rósin opna rjóða munninn
við röðuls hlýtur geislabrunninn.

Þau fæddust upp við frið og leik,

og Friðbjófur var nefnd sú eik;
en munarrósin meginblíða
var mærin, Ingibjörg hin fríða.

Ef sveininn þann með baugabré
á björtum degi litir þú,
á brúðardanz úr sjafnarsölum
þú sjá í jarðar þættist dölum.

En danzi þau á mærrí mörk
við mánaljós í kring um björk,
þar álfakóng og huldu hvíta
þú hyggja myndir þig að líta.

Hve hróðugt sveinninn hreifði brún,
er hafði fyrstu numið rún;
hann þóttist taka himinn hendi,
og hana Ingibjörgu kenndi.

Að sigla gnoð um sílarann
með svanna ungum kætir hann;
hún klappar saman hvítum höndum,
er hleypur fley með seglum þöndum.

Svo hátt hann hvergi hreiður sá,
að hennar vegna' ei þyrði ná,
og örninn, sem býr ofar fjöllum,
hann ungum sínum rændi öllum.

Og vatnaföll þótt væri ströng,
hann vóð með granna silkispöng;

og undir römmum iðu-fossi
hann undi dável mjúkum krossi.

Þá fyrstu jurt, er blóma bar,
og berið fyrsta', er þroskað var,
og öxin gyllt frá grænum stöngum,
þau gaf hann Ingibjörgu löngum.

En barnið vex, og æfin ótt
í ungan mann því breytir skjótt,
sem frána kyndir augum elda,
og yngismær fær barminn hvelfda.

Til veiða einatt vaskur gekk
og voðinn lítið skelfdi rekk,
því hlífarlaus á björninn bráða
með berum höndum þorði ráða.

Og svo til rammrar glímu gekk
við grimman varg, og sigur fjekk,
og feld bar heim — mun fagur svanni
ei fagna dável komumanni?

Því hetjan geðjast hringaná;
ið hrausta' og fagra saman á,
sem hjálmurinn að hvelfdu enni
á hraustu fellur afreksmenni.

Í eldaskála opt um kveld
hann undi sjer við bjartan eld,

og kvað um glæstar goðahallir,
er gyðjur byggja' og tívar allir.

»Sem mánageislum glói sjár,
er gult«, hann mælti, »Freyju hár;
um Ingibjörg það eins má skilja,
sem ofin á guðvef rós og lilja«.

Und grænu silki Iðunn á
svo íturvaxinn barm að sjá,
og veit eg barm und líni ljósu
sem leiptri mjöll í kring um rósu.

Hún Frigg á augu björt og blá
sem blíðan himinn til að sjá;
og brár eg þekki bliðu-djúpar
sem hjartán vordag móðu hjúpa.

Á mjöll sem norður- leiptri -ljós
menn lýsa Gerðar vangarós ;
eg vanga man, sem mætti skoða
á morgni tvenna sólarroða.

Sem Nönnu hlýja' af hjartans rót
(þótt hugsí færri) veit eg snót.
Þú hvíti Ás! af hýrri Nönnu
ert hróðri leyfður víst með sönnu!

Eg biði feginn banastund,
ef blíð mig grjети silkihrund,

sem Baldur grjet in blíða Nanna;
þá byggði' eg glaður Heljar ranna«.

En sjóladóttir sat að vef
og söng um ungar hetjur stef;
í dúka óf hún afrekssögur
og unnir blár og löndin fögur.

Hún kunni að tvinna táhreint gull
í tjörgur o'n í hvíta ull;
á lopti voru blóðgir brandar,
en brynjur voru úr silfri þandar.

En ásýnd hver, sem myndar mær,
svo mikla Friðþjófs líking fær,
að sólar öldu rósir ríka
má roðna við, þótt brosi líka.

En hvar sem Eriðþjóf björk að bar,
á börkinn *I* og *F* hann skar;
þær rúnir eins við yndi og gaman
og ungu hjörtun tengdust saman.

Þá drottinn foldar, dagurinn hár,
af djúpi reis með gullnar brár,
og gumnar lífsins glaumi undu,
þau gleyma hvorugt öðru mundu.

Þá birtist móðir miðgarðs há,
in mjúka nótt með dökkva brá,

og hljótt var allt um himingeima,
þau hvort um annað mundu dreyma :

»Þú fold, er sjerhvert frævist ár,
og fögrum lauki skreytír hár!
ó, lof mjer blóm þín fríðust fljetta,
og Friðþjófi þann blómsveig rjetta«.

»Þú Ránarver í svölum sal,
er sváslegt þekur perluval!
ó, gef mjer perluband þitt bezta
um brúðar minnar háls að festa«.

»Þú knappur efst á Óðins stól,
þú auga heimsins, gullna sól!
ef ætti' eg þig, eg óðar vildi
minn ástvin sæma glæstum skildi«.

»Þú herjans salar blysið bjart,
inn bleiki máni, njólu skart!
þig vildi' eg geta gefið henni
í gullmen á ið hjarta enni«. —

En Hildingur við hetju kvað:
»þú hyggja' ei skalt á ráðið það;
ei jafn er hlutur höldum skorinn,
því hringasól er konungborin.

Og upp til Hárs í herjasal
fær hún sitt rakið ættartal;

en Þorsteinsson er þú; ið jafna
æ þýðist bezt; því meyju hafna«.

Inn frækni hló: »í feiknardal
eg feðra minna sæki tal,
því hjarkavald eg bana seldi,
og ber hans tign í loðnum feldi.

Inn frjálsi má ei hoga á hæl,
en heiminn kalla má hann þræl,
og auðnuprot má bætur biða,
því buðlungsdjásn á vonin fríða.

Styrkurinn er frá Þrumupór,
og því er hreystin ættarstór;
og Þór spyr seint að ætt og auði;
og efldur er biðill hjörinn rauði.

Um brúði unga eg berjast skal,
þótt banni Þór með reiddum fal.
Svo lifðu heil, mín hvíta lilja,
og heiptir þeim, er vill oss skilja!«

II.

Beli konungur og Þorsteinn Vík- ingsson.

Stóð þar stillir,
studdist geiri,
Beli í höllu,
en hjá bragningi
vitur stóð Þorsteinn
Vikingssonur
nær tíræður
tiggja vinur.

Sá hafði öðlingi
æfi langa
fylgdir veitt
og fóstbræðralag;
var rekks enni
rúna steini
greiptum glíkt
und grám hærum.

Stóðu þeir heiðnum
hofum líkir,
tveimur hálfhrundum
á hömrum uppi;

en vitur rún
 á veggjum unir
 og helgar minjar
 und hofs rjáfri.

»Rökkvar í heimi«,
 ræsir mælti,
 »deyfist oss mjöður,
 drúpum und hjálmi;
 myrkast mannheimar
 móðu feigðar;
 birtast goðheimar
 glæstari' enn fyrr.

Mína vil eg kalla
 megi báða
 og son þinn, Þorsteinn!
 saman þeir eiga;
 vildi eg ungum
 vargfæðendum
 dýr ráð kenna,
 áður dæi tunga«. —

Inn gengu í höllu,
 sem hildingur bauð,
 fríðir hróðmegir
 og fremstur Helgi,
 svartur sýnum,
 seiði vanur;
 kom frá blótstalli
 með blóðgar hendur.

Næstur gekk Hálfván,
 hárprúður sveinn,
 hjartur, grannlegur
 bragnings kundur,
 girtur laufa
 sem til leiks gjörvum;
 var sem mær stæði
 und manns gervi.

Þá kom Friðþjófur
 í felldi bláum,
 höfði hærri
 hlýrum báðum;
 stóð hann í miðið,
 sem á storðu dagur
 kveld frá mærum
 morgni skilur.

Hóf mál hilmir:
 »hlýðið, synir!
 því að lífssól vor
 að legi skundar;
 takið nú við ríki
 og ríkjum stýrið
 í bróðerni,
 sem bræðrum samir.

Skal eindrægni
 orku styðja,
 sem stálhjöltu,
 hvassan mæki.

Látið styrk standa
við storðar gættir,
en frið frævast
fyrir innan.

Því til hlífðar
er hjör of laginn,
nje til meingerðar
mannasonum;
svo skal og skyggður
skjöldur vera
hengilás fyrir
hlöðum manna.

Heimskur maður þjáir
þegna sína;
skortir þrek þengil,
nema þjóð styðji;
sjáið, hve sælleg
á svölum mörkum
fellur blómkróna,
ef fúnar stofn.

Hangir heimur allur
á hjörum fjórum,
en stillir við styðst
stólpa laga;
vitið, að ofríki
er óhamingja,
en rjettvísi
er ríkisheill.

Heiðin goð, Helgi!
 megu' ei hof rúma,
 sem liggi snígill
 í luktri skel:
 byggja goð víðar
 enn bragnar hyggja,
 leiptrar ljós
 og lýðir mæla.

Bregðast opt seiðspár
 af blótfálka
 og ráðrúnar
 á ristu keffi;
 aðrar reit rúnar
 ragna faðir
 á hjörtu holl og traust,
 er hvergi bregðast.

Stilltur vertu, Helgi!
 nje stirðráður;
 bítur opt hjör,
 þótt í hendi svigni.
 Buðlung samir mildi
 sem blómstur skildi;
 frjórri' er vorblíða
 vetrarkulda.

Svo er vinarlaus,
 þótt víglegur sje,
 sem björk barrlaus
 á beru rjóðri;

en eflist vinsæll
 sem eik í lundi
 vatni vökvuð,
 varin kólgu.

Stær þig ei af kynsæld,
 ef kosti skortir;
 sá á álm,
 er upp fær dregið;
 hvað skal hróður öðrum,
 sem í haug er laginn?
 röst vill ein ráða
 rás um ægi.

Glaðværð samir, Hálfán!
 gumum spökum;
 nje siklingum
 samir barnsglingur;
 humall skal til mjaðar
 með hunangi;
 legg þú stál í egg
 og alvöru í gaman.

Ofviti' er enginn,
 þótt sje allspakur,
 en örvita
 opt má finna;
 hlegið er að heimskum,
 þótt hátt sitji,
 en sæmd fær spakur,
 þótt sitji yztur.

Greiður er vegur, Hálfván!
 til góðvinnar
 og fljóttfarinn,
 þótt fjarri byggji;
 en til óvinnar
 eru jafnan,
 þótt við braut búi,
 brattar leiðir.

Trúðu eigi öllum
 til einkamála;
 auð hús eru opin,
 en auðug hvergi;
 leitaðu' eins vinnar,
 er-a þörf fleiri;
 þjóð veit, Hálfván!
 ef þrír vitu«.

Þá kvað það Þorsteinn:
 »þengill Beli!
 einn skyldir þú eigi
 til Óðins fara;
 æ hafa saman örlög
 okkar fallið;
 skammt get eg enn verði
 okkar milli.

Heyr þú, Friðþjófur!
 holl ráð föður;
 löng er mjer æfi,
 lærðu mig nornir;

setjast Óðins-haukar
 á ættarhauga,
 en orð spök
 á öldungs tungu.

Goð skaltu blóta,
 því að gott og illt,
 sem regn og skin,
 regin veita;
 goð kanna hjörtu
 og hugi manna;
 bæta opt löng ár
 brot stundar.

Unn þú konungi;
 einn skal drottna;
 dagur á eitt auga,
 en ótal gríma.
 Þótt annar beztur sje,
 má betri una;
 eggjar er hjörs vant,
 en einnig fetils.

Enginn skal, Friðþjófur!
 afli treysta;
 stoðar-at vaskleikur,
 nema vit fylgi;
 tólf manna afl á björninn,
 þótt fyr einum falli;
 oddum ver skjöldur,
 en ofriki lög.

Hatast menn við ofmetnað,
þótt af ótti standi;
fylgja opt ófarir
ofurkappi;
þanns hreykinn drambaði,
sá eg við hækjur styðjast;
ári veldur veður,
og vindar auðnu.

Lofa þú dag fyrst,
er deyr í vestri,
ráð, er fylgt hefir,
full, þá drukkið er;
optlega er ungur
óvarfærinn;
í rómu sverð reynist,
en í raun vinur.

Treyst eigi vorsnjó
nje veikum ísi,
svæfðum ormi,
svanna knjesettum,
hjörtu voru konum
við hjól sorfin,
og brigð í blómfögur
brjóst þeim lagin.

Deyja skaltu' úr heimi,
sem hvatki annað;
en eitt er, Friðþjófur!
sem aldrei deyr;

það er orðstír þinn,
því æ um stunda
rjett að rækja,
ráð að vanda».

Svo kváðu aldnir
í öðlings sal,
sem hermt er síðar
í Hávamálum;
aldir numdu að öldum
in ítru ráð;
óma þau enn þungt
um öðlinga kuml.

Mæltu margt síðan
mæringar aldnir
um vináttu þeirra
virðum fræga,
hversu geymt höfðu
í gleði' og raunum,
sem hönd hendi læst,
hver þeirra annars.

»Bak ljetum við, synir!
baki hlúa,
gjörðum skjaldborg
mót skeytum norna;
vænt er nú öldnum
til Óðins hverfa;
en giptu okkar
gefum við yður.

Haldizt æ í hendur,
hlýrar allir!
þá mun enginn einn
af yður bera;
vitið, að hilmis tign,
er hreystin styður,
er sem gullskjöldur
greypur járnum«.

»Kveðju vora færið
fylkis dóttur;
hefur sú rós notið
ró og næðis;
friðið lilju þá,
og látið eigi
hjálmsinn Hræsvelg
henni skreyta.

Annast skaltu, Helgi!
Ingibjörgu,
og fyrirhyggju
föður veita;
harka stælir hoskan,
en hógværð mýkir;
gæt þess vel, Helgi!
en gleymdu eigi.

Leggið oss í hauga
hvoru megin
fjarðarins andspænis
við unnir bláar;

gleðja mun framgengna
fólknárunga
drafnar dynjandi
drápu hlýða.

Hlægja mun oss, Þorsteinn!
á haugum sitja
og svörum sendast
of svalan ægi,
þá er grund græna
gyllir máni
og bládögg brosir
á bautasteinum.

Svo sem úrsvalar
ár til sævar
fýsir fóstbræður
að finna æsi.
Farið því heilir,
og hjeðan skundið;
fylgi Þór yður
og Freyr og Óðinn.

III.

Friðþjófur tekur við arfi eptir föður sinn.

Heygður svo hildingur var, en hins vegar fjarðarins Þorsteinn;

lýðfrægir lofðungar svo í lífinu mælt höfðu fyrir.

Hrönn skildi hauganna kuml sem helstraumur fóstbræðra hjörtu.

Helgi og Hálfván að erfð nú hlutu með úrskurði þjóðar fjárlut og forræði lands; en Friðþjófur einn saman tók við friðsælum föður síns auð; á Framnesi tók hann við búi. Mörg þar með hlunnindi hlaut og heimaland þrjár mílur fullar

umhverfis; hæðir og holt og haglendi þrem megin voru; einmegin horfði við haf; en hálsana þarrviðarskógar skreyttu og hljesæla hlíð hin hávaxna kornstangamóða; spegluðust hæðir og holt í heiðbjörtum tjörnum og vötnum og skóganna skuggsælu göng, þars skálmúðu hornstórir elgir

drambandi dimmviði í og drukku af táhreinum lindum. Ofar í iðgrænum dal þar undu sjer sællegar hjarðir bjúghyrndra kúa á beit með bússelleg stálmafull júgur. Sem haustþoka hálopti í sjer hríslar með ljósgráum rákum, kvísluðu um hæðir og hlíð sjer hópar af mjallhvítum sauðum.

Herfákar tveim sinnum tólf að tölu, sem fjötraðir vindar,
 stóðu við troðfylltan stall og stríðefldir gneggjuðu af fjöri;
 gljáði' á in glórauðu föx, en gall við í járnvörðum hófum.
 Skálinn var einhýsi eitt og allur af kjarnfuru reistur;
 fleiri enn fimm hundruð stór með Friðþjófi drengja þar
 máttu

drekka inn munntama mjöð, er mæringur jólaboð hafði.
 Inn gekk nm endlangan sal eitt eikarborð mikið og fagað;
 innst þar við öndvegið stóð, en æsir tveir súlurnar voru.
 Ógnþrunginn Óðinn þar stóð, en ársæll með röðul á hjálmi
 hins vegar horfði við Freyr; þar hafði ei alls fyrir löngu
 bragningur bjarnhjeðni á (en biksvört var húðin með skolt-
 um

grimmum, er glóðrauðir hátt sig glenntu, en klærnar úr
 silfri),
 sem gestrisnin gleðinni hjá, með góðvinum Þorsteinn átt
 sæti.

Margsinnis mæringur þar, á meðan að tungl óð í skýjum,
 skemmta vann sitjandi sjöt með sögum og kynlegum undr-
 um

Bjarmalandsferð sinni frá og Balagarðssiðu og Gandvík.
 Hljóð sat þá hlýðandi drótt og hlustir við ræðu hans lögðu
 býfluga líkt sem við blóm, og Bragi þar inn kominn grepp-
 um

sýndist með silfurhvítt skegg og sagnfáðar rúnir á tungu
 Mímis frá lífsælli lind, en lifandi speki' er hann sjálfur.
 Eldur á arninum brann þar ávallt á hálmstráðu gólfi;
 rúmgóðu salsrjáfri á um reykháfa niður í skálann
 blíðvinir blásölum frá brosandí horfðu inn, stjörnur.
 Hjálmar og brynjur í höll þar hengu í röðum á veggjum,

styrjar skruð, stálgöddum á, en stundum bar leiptur af
 hjörvi
 sem stjörnuhrap haustkveldum á, en hjálmum og gunn-
 logum bjartar
 skinu þó skildir í sal svo skærir sem sól eða máni;
 svo þegar mær skenkti mjöð og mæringum dýrshornin
 rjetti,
 roðnaði ristill, en skjótt þá roðnaði líka á skildi
 hins végar mynd snótar hýr; það höfðu opt sveinar að gamni.

Skorti þar föng ei nje fje, því fylltir af gnægtum og auði
 kjallarar, kornhlöður, búr og kistur og geymsluhús voru.
 Gripir og gersima fjöld úr gulli og smíðuðu silfri
 var þar og vandlega geymt, í víking með herskildi fengið.
 Þó voru kjörgripir þrír, er þóttu þar gersima beztir.

Fremstur var hriðstæltur hjör, er höfðu þeir langfeðgar
 borið,
 ógnþrungið eldþrumujóð, sem Angurvaðill var nefndur,
 austur í Ásheimi gjör, svo ætluðu flestir, af dvergum.
 Björn átti blátönn hann fyrst, en Björn missti lífið og
 skjóma
 suður við Græningjasund, er sótti hann Vífill inn sterki.
 Vífils son Vikingur hjet, og verður nú fleiri að geta.
 Öðlingur afgangall bjó á Ullarakri þær mundir;
 dáfríða dóttur hann á, er döglingur hugástum unni.
 Hilmir þann heimsóttan ljét einn hamrammur kafloðinn
 jötunn,
 er miklu var tröllslegri enn menn, úr myrkviði stökk
 hann til byggða,
 skoraði hilmi á hólmi eða' heimti sjer land hans og dóttur.

Þó var sá enginn með þjóð, er þyrði að berjast við trölld; jötuninn bitu ei járn og Járnhaus hann fyrir því nefndist. Víkingur varð til þess einn, þá vetra hann taldi sig fimmtán; eflur á áræði sitt og Angurvaðil hann treysti:

Járnhaus í herðar hann hjó í höggi og leysti svo meyna.
 Þareptir Þorsteinn fjekk dör, en Þorstein nam Frið-
 þjófur erfa.

Logaði eldur úr egg, er ógnþunnum brugðið var hjörvi; hjólt voru gullspöngum greypt, en gjörninga-rúnir á brandi kynlegar kenndi ei neinn, en kenndar þær voru við sólar-gættir, þars áanna ætt með ásum í fyrndinni þjuggu. Fölvir á friðsælli tíð þeir feiknstafir leyndu sjer jafnan, en þegar hvattur var her í hildarleik, jafnan þeir brunnu, dreygir sem hárauður haus á hana, er stendur að vígi. Hver, sem um hjörþrymunótt þeim helrúnnum mætti, lá fallinn.

Frægur sá fjörsvafnir var og fremstur um Norðurlönd talinn.

Armbringur ágætur var þar annar af kjörgrípum beztur; Völundur smíða hann vann (er Vúlkanus Suðurlönd nefna). Þrjár merkur vegnar hann vó af vandlega hreinsuðu gulli. Sali þar sigtíva tólf menn sáu á bauginum greypta, breytileg mánaðamörk, í mannheimi sólarhús kölluð. Álfheima fyrst, þar sem Freyr á fagan sjer bústað, og sunna

hefur upp blikandi braut, er byrjar að hækka að jólum. Sökkvabekk sáu menn og, með Sögu þars Alfaðir drekkur gljáanda gullhorni af; það gullhorn er sólroðinn ægir vonhýrum vormorgni á, en vorið er blómfögur Saga, rituð í rúnanna stað með rósum á daggfrjóvu engi. Baldur sat öndvegi í, sem eygló um hásumardaga

gjöful á gullfagran auð og gæzkunnar lifandi ímynd,
því gæzkan er leiptrandi ljós, en lygin og illskan er
myrkur.

Lýist á loptferli sól og líka fær stundum ið góða
svima á hrynjandi hæð, og hnígur þá hvorttveggja dapurt
niður í bølheima'; á bál er Baldur inn góði þá lagður.
Glitni, inn sáthelga sal, menn sáu; með vogir í hendi
friður þar Forseti býr og friðsæll á haustþingum dæmir.
Mörg var þar enn fögur mynd, er máluðu baráttu stranga
ljóssins á loptvegabraut og ljóssins í mannanna hjörtum,
gjört allt af meistarans mund, en miðjan sem kóróna
skreytti

baughringinn blóðrauður steinn, sem brosi úr hálopti
sunna.

Arfgengan átt höfðu hring þeir áttungar, langafar Friðþjófs
í móður ætt, vegleg sem var frá Völundi þjóðhaga komin.
Hringurinn hvarf þó eitt sinn, er hafði þar víkingur komið
sóknrammur, Sóti er hjet, og síðan fannst baugurinn hvergi.
Loks kom upp saga með sjöt, að Sóti á Bretlandi vestur
hefði sig kvikan í haug með herfangi' og langskipi grafið,
en dólgur lá dauður ei kyrr og draugur varð rammur og
illur.

Þjó sig þá Þorsteinn á braut með Bela á drekanum góða;
fullvel þeim greiddist sú för of freyðandi, mjallhvítar unnir,
fundu loks háreistan haug sem höll eða musteri gjörvan
úr grjóti og torfi, og glöggt um glugga einn lítinn þeir sáu,
víkingaskipið hvar var, sem vandlegast búið að reiða.
Litu þeir lyptingu í, hvar ljósgráum eldstakki búinn
draugurinn dólgslegur sat og dreyrstokkinn gunnþvara fáði;
skyggðist þó að heldur ei; en umhverfis ránsfè í dyngjum
glóði og gersima fjöld, en gullhringinn bar hann á hendi.

»Bezt mun«, kvað Beli þá hljótt, »að báðir við göngum
í hauginn
og eigum við eldsvofu leik«, en aptur þá svaraði Þorsteinn :
»Einn móti einum er lög, og einn skal eg ráðast á fjanda«.
Deildu þeir drjúgum um hrið, hver dólgin á fyrr skyldi
ráða.

Loksins tók hilmir upp hjálm og hlutum í varpaði tveimur.
Hluttur kom Þorsteins upp þá, og þekktist á stjarnbjartri
nóttu ;

hratt hann með spjóti upp hurð á haugnum og rjeð
síðan niður.

Hver sá, er frjetti, hvað hann í helmyrkvum bar fyrir ranni,
fölnur við feiknstafl þá ei frekar um slíkt myndi spyrja.
Fyrst heyra ræsir vann raul, sem rymdi við forneskjupula;
þá heyrðist glymjandi gnýr sem gyllu við stálhertir brandar;
þá fylgdi ódæma-org, en eptir það steinshljóð, og Þor-
steinn

bleikur og trylltur út brauzt, því barizt hann hafði við
dauðann.

Hringinn á hendi bar þó. »Sá hringur er dýrkeyptur
orðinn,

því aldrigi fyrri á fold eg fölnaði af ótta«, hann mælti.
Draupnir var dýrgripa val og dýrstur um Norðurlönd talinn.

Drekinn var Elliði enn, er áttan þeir langfeðgar höfðu.
Seginn það atburður er, að eitt sinn er Víkingur sigldi
heimleiðis hernaði úr, nær hauðri því, sjálfur er byggði,
sá hann, hvar fleki einn flaut um fjörðinn og mann þar
á standa.

Garplegur gumi sá var og glaðlegur sýndist og ugglaus,
ljettur og ljúfur á svip, sem leiki sjer alda við sólskin ;

bláleita skikkju hann bar og belti með sæliljum gullnum;
breiddist um bringu hans skegg sem brimfroða', en hárið
var sægrænt.

Víkingur brá þá við brátt og bjargaði nauðstöddum manni,
tók hann úr hafsvolki heim og hjúkraði, vermdi og saddi;
en gistingu gesti þá bauð, hann glotti og svaraði bónda:
»Heim mun eg halda í kveld, þótt hundrað sje vegur-
inn rastir;

víst er þitt vinsamlegt boð, og vel ferst þjer; gjarnan
eg skyldi

gefa til minja þjer gjöf, en góz mitt er fólgid í sænum;
má vera, að morgni við strönd þú minjagrip sjáir þó
lítinn«.

Að morgni stóð höldur við hlje og halda sá inn eptir firði
dreka með gapanda gin sem gamm meður stormeflda vængi.
Enginn sást maður þar á, og enginn við stjórn sat á fleyi;
liðugt það leiðina smó um löðrandi grunnskerja boða,
andar sem á væri gnoð, en óðar enn bar það að landi,
sjálfkrafa sviptu sig segl og sökktu sjer akker til grunna.
Forviða Víkingur varð, en vogurinn gall við og mælti:
»Ægir, sem bjargir þú bauðst, að bjarglaunum sendir
þjer drekan».

Forkunnar fögur var gjöf, ei felld voru saman að vanda
eikiborð undin i skeið, því öll voru samskeyti gróin;
leit út sem dreki á lög, og langt upp úr fram stafni teygðist
höfuð með grimmúðugt gin og gullbúinn allur var svírin.
Borð voru blásteind á gnoð; úr bakstafni hringlaginn
sporður

silfurhreistraður sást af svalkaldar unnir sjer lypta;
blökk voru seglin og brydd með blóðrauðu; þanda með
vængi

flugdrekinn flaug á við storm, en fálkinn varð drjúgum
á eptir.

Þar sem lá ferðbúið fley og fullskipað vígsnörum drengj-
um,

var sem að víkingaborg eða víсахöll flyti á sænum.

Drekinn var dýrgripa val og dýrstur um Norðurlönd talinn.

Gripina Friðþjófur fjekk í föðurarf; ódæma-mikil
auk þess hann auðæfi hlaut, svo auðsælli maður fannst
hvergi,

buðlungi' ef borinn ei var, því buðlungaríkið er dýrast.

Konungsson kappinn var ei, en konungur var hann að
skapi,

vitur og vinsæll og örr, svo víða hans ágæti spurðist.

Fylgdu' honum fullhugar tólf, er fylgt höfðu Þorsteini lengi,
gráir með eggbitin ör, í orustum reyndir að hreysti.

Yztur á öndvegisbekk með öldruðum gráserkjum byggði
fríður og fráneygur sveinn, sem fífill hjá skrælnuðu laufi.

Fullhuginn frækni hjet Björn og Friðþjófi jafn var að
aldri,

rjóður sem barn, en í raun roskinn, og gamall að forsjá.

Upp hann með Friðþjófi ólst, í æsku þeir vöktu sjer
dreyra,

festandi fóstbræðralag, sem frægur er Norðmanna siður.

Eitt skyldi yfir þá tvo í yndi og hörmungum ganga;

hver þeirra hefna' annars hjet og hver annan verja til
dauðans.

Búið var erfi með öld, og alskipuð gestum var höllin.

Á miðjum bekk Friðþjófur frækn síns föður með tárugu
auga

minntist að mæringasið, og málsnjallra hlýddi á greppa

dynjandi dróttkveðin stef, er drápu þeir fluttu' eptir Þor-
stein;
síðan í föður síns sess hann settist að lögum á milli
Óðins og Ársældar-goðs, sem Asapór situr í Valhöll.

IV.

Friðþjófur biður Ingibjargar.

Nú glymur bragur í bjartri höll
og bragning lofa skáldin snjöll,
en frækinn gleður
ei Friðþjóf drápan, er skáldið kveður.

Og vorið kemur og grænkar grund;
nú geysa drekar um fjörð og sund;
en mæring ungur
um markir reikar svo hyggjuþungur.

Því skammt var liðið frá ljúfri stund,
er lofðung Hálfván hans sótti fund,
og Helgi bistur;
þeir höfðu með sjer dáfríða systur.

Við hlið hans sat aðra hýrleit snót,
og hendur þau tengdu með ástarhót;
á svanna skærar
hann sjónir starði, svo munarkærar.

Af hljóði þau minntust á horfna stund,
er hló við þeim bernskunnar vorsæla grund,
og marga mundu
þau munarrós, frá því er saman undu.

Hún bar honum kveðju frá björk og dal,
og barkmerktum stofni', er nafn þeirra fal,
og bautasteinum,
þars bjarkir vaxa' yfir mæringabeinum.

»Við hirðina búa eg bót litla finn;
sem barn lízt mjer Hálfván, en grimmur er hinn,
þeir öðlingar vænir
um annað ei hirða enn lofgjörð og bænir.

Við hirð þá er enginn, sem harm segi' eg minn
(hún hljóðlega mælti, en roðnaði kinn);
í konungasölum
er kaldara miklu, enn Hildings dölum.

Og dúfurnar, áður sem undu sjer þar,
þær allar á burtu rak haukurinn snar;
tvær saman sitja
í sorgum þar enn; eg læt aðra þín vitja.

Því dúfan mun fljúga til fundar við vin,
og fornvinar sakna, ef eptir er hin;
í væng kveðju vefðu
og vinkonu málrúnir fáeinar gefðu«.

Svo ræddu þau dag þann og hjöluðu hljótt
og hvískruðu drjúgum, unz leið fram að nótt,
sem hljóðskraf hjali
inn hlýi vorblær um laufga dali.

En horfið er burtu ið friða fljóð,

og Friðþjófur tregar; ið unga blóð
til vilja segir;
af von og af kvíða hann stynur og þegir.

Og sorgarrúnir hann sendi snót
með svásri dúfu, er beið ei hót,
en ei tilbaka
í annað sinn kom hún frá þýðum maka.

»Hví er svo hnípinn inn ungi örn?«
með undran stórri svo mælti Björn,
»er bringan brotin?
er beittum fleini vængurinn skotinn?

Hvað girnist þú? er hjer ei gæði stór
af góðu fleski og sterkum bjór,
og skáldaskvaldur,
er skemmta má oss um langan aldur?

Og reiðskjótann fýsir að fljúga yfir láð
og farið er haukinn að langa í bráð,
en Friðþjófur reikar
um foldu hljóður með kinnar bleikar.

Og Elliði hefur ei yndi nje ró,
og akkerisstrengjum vill rykkja úr sjó;
þú fleyið friða!
hann Friðþjófur vill nú ei lengur stríða.

En áður enn heima eg andast úr sótt,
sem Óðinn eg geiri mig risti skjótt,

og efa eigi,
að Hildur oss fagni á heljarvegi«.

Friðþjófur bjóst þá og skundar á skeið,
og skjótur siglir hann beina leið
of fjörðinn þveran;
þá Belasyni að finna fer hann.

Við Belahaug hitti' hann bræður og þjóð,
með bændum þar mæltu þeir lögskil góð;
en Friðþjófur ræðir,
svo duna við röddu hans dalir og hæðir.

»Þið konungar! sjáið, eg kominn er hjer,
og kóngsdóttur bið eg til handa mjer;
því synja ráði
vart mundi Beli, ef væri' hann á láði.

Við tvö saman fæddumst upp Hildingi hjá,
sem hríslur á rót einni vorum við þá,
en yfir síðan
toppana Freyja batt tryggðavef blíðan.

Minn faðir ei jöfurs nje jarls bar nafn,
en jafnan hann lofa mun kvæðanna safn;
hans afreksverkin
vitna nú rúnir og vegsummerkin.

Þótt vinna eg treysti mjer veldi og lönd,
eg vera kýs heldur á feðranna strönd,

og þess vil eg sverja
svo konungborinn sem kotung verja.

Og Beli í hauginum heyra má
á hvert vort orð; með Friðþjófi sá
nú bræður biður:
gætið þjer vel þess, er gegnir yður!»

En Helgi þá svarar og styggur upp stóð:
»ei stoðar að mægjast við kotungablóð,
nje bónda slíkum
eg gef þá, er samir bezt gylfa ríkum.

Þú vinna mátt ríki og fjár afla frjáls,
þú fifla mátt konur og stýfa hvern háls,
en ofurkappi
in ásborna verður ei þínu að happi.

Til landvarnar ríkinu ei þörf er á þjer;
eg það annast sjálfur, en viljir þú mjer
fylgja, þig fel eg
húskörlum vorum og sess með þeim sel eg«.

»Það seint hygg eg verði«, þá svaraði hinn,
»því sjálfraði ann eg, sem faðir minn.
Að öðling reiðum
þjer, Angurvaðill! nú bregð úr skeiðum«.

Þá geislaði sólin á gullbúinn hjör,
svo glóandi blika við rúnir á dör;

»á Angurvaðli
 má sjá«, kvað hetjan, »að hann er af aðli.

Og væri ei haugurinn helgaður frið,
 þú hilmir inn svartí! ei fá mundir grið;
 þó skaltu eigi
 í annað sinn brandi þeim verða á vegi«.

Og Helga skjöld gylltan, er hjekk þar á meið,
 í helminga tvo hann með sverðinu sneið;
 sundraðist baugur,
 en buldi við háreistur Belahaugur.

»Vel tókst þjer, hjör minn! til hvíldar þig legg,
 og hylji sig friðböndum rúnir og egg;
 heim skal nú halda
 og drekanum beita of djúpið kalda«.

V.

Hringur konungur.

Og Hringur hratt borðum og hoskur upp stóð,
 en hirð með skvaldur
 þá reis upp og veitti ræsi hljóð ;
 með rjettu þjóð
 þeim milding líkti við Mími og Baldur.

Hans ríki var goða líkast lund,
 í ljósum viði,
 þars vopn ei glymja við vigrfund,
 en vorsæl grund
 mót sólu glóir í sibliðum friði.

Og dómgyðjan ein var með drottni og þjóð
 um dæmistólinn,
 og friðurinn skattaði frjósama slóð ;
 sem fræningsslóð
 ljómuðu akrar, er lýsti þá sólin.

Og hundruðum saman in hlýroðnu flaust
 með háum faldi
 úr siglingum komu hvert sumar og haust
 of sílanaust
 með auðkeyptu auðlegðarvaldi.

Og friðurinn dafnaði frelsinu hjá;
þau fýsti ei skilja;
og þjóð sína elskaði þengill sá,
og þingum á
með einurð hver innti sinn vilja.

Hafði nú þrjátígi vetra við völd
sá vísi setið,
svo hrygg af hans fundi gekk aldriki öld,
og æ hvert kvöld
í bænum þess bragnings var getið.

Og Hringur hratt borðum og hoskur upp stóð,
en hirð að bragði
stórvitrum veitti stilli hljóð;
hann stundi af móð
og málsnjallur mál hóf og sagði:

»Vor drottning situr í Fólkvang frið
við fagurt yndi,
en hjer á hún leiði, þars blómin blíð
og bládögg þýð
tindra við ljóstærar lindir.

Ei veitist oss önnur svo væn og rjóð,
vors veldis hróður;
í Valhöll er hún og gjöld fær góð,
en gjörvöll þjóð
með börnunum biðja um móður.

Oss Beli sjóli nam sækja' opt heim

um sumarstundu,
 og borin er svanni buðlungi þeim;
 ei betri um heim
 eg silki- veit svanhvíta -hrundu.

Ung er sú víst, og yngismær
 kýs ung blóm plokka,
 eg visið er lauf, og vetrarsnær
 sjer víða slær
 um lofðungs fölnaða lokka.

En vilji hún Hringi hýru ljá,
 þanns hærur skreyta,
 og vilji in hjarta um börn vor smá
 með blíðu sjá,
 þá mun hástól sinn haust sumri veita.

Og veljið nú skraut fyrir skjöldungs jóð
 úr skríni eikar,
 og fylgið þjer, skáld vor! og flytjið óð,
 því fögur ljóð
 við bónorð sama og brúðarleika«.

Og garpar fóru í glæstri þröng
 með gjafir dýrar,
 og skáldanna fylking var furðulöng;
 við fagran söng
 þeir komu í sal, þars sátu hlýrar.

Þeir drukku með bræðrum í daga þrjá
 við dýrð og teiti,

og erindum síðan þeir sögðu frá,
og sjóla þá
þeir frjetta, hver andsvör ferðbúnum veiti.

Helgi þá blóta vann hauki og mar
í helgum lundi,
og blótmenn og völvur buðlung snar
nú bað um svar,
hve svanfríðu samdi ráð sprundi.

Og vilin gáfu vilspár ei
nje völvu heldur,
og Helgi sendi Hringi nei
um hýra mey;
grimm eru rök þau, er goðþjóð veldur.

En Hálfván mælti og hló um leið :
»það helzt er skaði;
að gleðinni spilltu goðin reið
við grimman seið;
svo styðjum þá Hring karl úr hlaði!«.

Heimleiðis sendimenn hraða ótt
og hraksvör inna,
en gamall þengill við göfga drótt
þá greinir skjótt :
»inn gamli mun hefna harma sinna«.

Og Hringur jöfur á herskjöld sló,
er hjekk á meiði;
með dreyrug gin þá drjúgum fló

hver dreki á sjó,
og hjálmarnir lýstu mót heiði.

Þá Helga sveitin sögu þá ber,
hann svarar bístur:
»oss tjón er búið, því hraustur her
með Hringi fer;
í Baldurshof setjum vjer systur«.

Býr nú í friðsælu hofi við harm
in hýra lilja,
og guðvef saumar, en gljúpan hvarm
og glæstan barm
hrellir nú harmskúra kylja.

VI.

Friðþjófur situr að tafli.

—
 Friðþjófur við tafllborð tefldi
 tafl með Birni; hrannareldi
 annarhvor var reitur roðinn,
 ríku silfri glóði hinn.

Hildingur í höll þá gengur;
 honum fagnar þrúður drengur:
 »Drekktu, fóstri! mjöðinn mæra,
 meðan varir leikurinn!«

»Synir Bela, sjólar vænir,
 sendu mig til þín með bænir;
 vandræðin nú óðum aukast;
 allir vænta liðs af þjer«. —

Bragning svarar: »Björn! þín gættu,
 buðlung er í stórri hættu,
 bóndi honum björg má veita,
 bóndinn jafnan skotspónn er«. —

»Ekki skaltu erta grami,
 arnarniðjar gjörast ramir;
 þótt þeir Hringi minna megni,
 meiri bræður eru þjer«. —

»Björn! í hættu hrók þú setur,
honum fylgja skal eg betur;
inn í skjaldborg hann skal hopa;
hættulaust þar vígið er«. —

»Ingibjörg í Baldurshaga
beiskan grætur alla daga;
getur þig ei ginnt til víga
grátin mær með augun blá?« —

»Drottning, Björn! þú bugar eigi,
brúði þá frá æskudegi
þekki' eg; hún er bezt á borði,
þjarga þeirri víst eg má«. —

»Skal eg jafnnær frá þjer fara,
Friðþjófur! þú vilt ei svara,
situr kyrr og leik við lýkur,
lætur óbænheyrðau mig?« —

Hetjan upp þá stóð að stundu,
stilltur tók í fóstura mundu:
»eg hef þegar svinnum svörum
sæmdan, kæri faðir! þig.

Belasonum svör þau tjáðu:
saklausan mig gylfar smáðu;
við þá kys eg ekki eiga;
aldrei skipa' eg þeirra bekk«. —

»Þig skal ekki þar um saka,
þú munt sjálfur ráð þjer taka;
Óðinn bið eg öllu ráða«,
aldinn kvað, og brautu gekk. —

•

VII.

Unaðarstund Friðþjófs.

—

»Þeir bræður sveitir saman draga
 og sveima' um storð að biðja' um lið;
 en eg í blíðum Baldurshaga
 mjer bústað á og vopnasvið,
 og gleymi sennu sjóla snjallra
 og sorg og gleði' um foldarhring;
 þá drekk eg munað Ása allra
 með Ingibjörgu tvímenning.

Á meðan rósum röðull treinir
 ið reginmæra himinskraut,
 sem líkja má við logareinir,
 er leiptra um fagurt meyjarskaut,
 á meðan kyrr eg stend á ströndum
 og stúrin bíð með heita þrá,
 og meyjarnafn á svölum söndum
 með sverði rita til og frá.

Hve seínlát er in sæla stundin?
 þú sólargoð! hví dvelur þú,
 sem sjeð ei hefðir svása lundinn
 og sund og eyjar fyrr enn nú?
 Er hvergi mæri í Vesturvegi,
 sem væntir bráðlynd eptir þjer,

að blíða ást þér birta megí,
og brjóst þitt upp við halla sjer?

Í Ránar-faðm þú loksins líður,
og leiptri sveipar himinvæng,
og festir rósablæjur blíður
að hjartra goða værri sæng;
um ástir kveður aptangjóra,
um ástir lindin hjala fer,
og fornlynd goðafóstran, njóra,
með flogagulli skautar sjer.

Svo hægt fram stjörnur ljósar líða,
sem læðist sveinn á meyjar fund,
of voginn skundar fleyið fríða,
en fylgdu' á eptir græðis sprund!
í mót oss glóir goðalundur,
og goðaheill oss hvergi dvín;
í Baldurshofi feginsfundur
með Freyju sjálfri bíður mín.

Hve feginn stíg eg fæti á hauður —
ó, fold! eg gjarna kyssti þig,
og blóm, er faldið fagurrauðu
og fannahvítu grundarstig!
þú máni, sem í geislaglaumi
nú gyllir hof og lund og bý!
þú brosir eins í blíðum draumi.
og brúðarhúsi Saga í.

Hver hefur ljúfri lind, sem talar

við liljur, kennt minn hjartans óð?
 og yður, Noregs næturgalar!
 mín næmu' og heitu munarljóð?
 Með leiptrum ásýnd Ingibjargar
 oss álfar mynda um himindúk,
 en dýrri mynd hún Freyja fargar
 og feykir brautu öfundssjúk.

En lítt eg ímynd svanna sinni;
 hún sjálf er hjer, sem vonin frið,
 og trú sem barnsins tryggja minni
 hún til mín skundar ástarblið:
 kom, hjarta mær! að brjósti mínu,
 mitt blíða yndi og munarþrá!
 í faðm mjer halla höfði þínu,
 með hýru augun, djúp og blá.

Svo grönn ert þú sem lítil lilja,
 svo litfrið eins og þroskuð rós,
 í geði hrein lík guðavilja,
 í geði hlý sem himinljós.
 Ó, kyss mig, svo minn Lofnar-logi
 sig læsi eins í gegn um þig;
 mjer hverfur jörð og himinbogi,
 þá, hjartans-mær! þú kyssir mig.

Ei hræðast þarftu hættu neina,
 inn hrausti Björn við ströndu er
 með hugarprúða' og hoska sveina,
 sem hræðast myndu' ei ægan her.
 Hve feginn vildi' eg, væna meyja!

þig verja' svona í faðmi mjer,
og, valkyrja ef værir, deyja ;
til Valhallar þá fylgdi' eg þjer.

Hví hvískrar þú um Baldurs bræði?
ið blíða mun ei reiðast goð,
í augsyn hans þótt unnumst bæði,
því ást er hans ið milda boð ;
inn hjarti ás með hyggju hlýrri
svo heitt sem við og munarblítt,
vann unna Nönnu áður hýrri
með ástargeðið varmt og þýtt.

Eg mynd hans sje, til mín hann lítur,
og milt er yfirlit og blítt ;
að fórn hann nú mitt hjarta hlýtur
svo heitt og traust og ástarþýtt ;
nú lotning goði ljósu veitum,
ei ljúfa'ra má hann þiggja blót,
þeim sömu tryggða svásam heitum,
er sjálfur forðum vann hann snót.

Þú mátt ei ástum mínum hafna,
úr mannheim eru' ei sprotnar þær ;
úr goðheim kemur gleði sjafna,
og goðheim þráir, ljúfa mær !
Hve glöðu myndi' eg geði deyja,
og goða svífa' í himinlund,
í faðmi þínum, fríða meyja !
ef fegins væri komin stund.

Um silfurhlið þá herjar bruna
 í hjörvaleik, við síðu þjer
 eg helzt mun kjósa heima una,
 sú himinsæla dýrust er;
 þá goðaveigar, gyðjan þekka
 í gullnum hornum byrlar drótt;
 með einni þjer eg ætla' að drekka
 og ástarbliðu hvískra hljótt.

Þar vil eg laufsal, brúður! byggja
 á bjartri strönd við mararsund;
 með skjóli þar oss skulum tryggja
 í skuggasælum goðalund.
 Þá blíðheims röðull rís um morgna
 (ei röðli fegra neitt er þeim),
 í Valhöll inn við förum forna,
 en fúsari þó að kveldi heim.

Úr stjörnum skal eg sveig þjer, svanni!
 um svása binda lokka-glóð,
 og við þig danza' í Vingólfranni,
 svo verði kinn þín fagurrjóð,
 unz þreytt við heim úr glaumi göngum
 í goða heilög skuggatjöld,
 þars meður blíðum brúðarsöngum
 oss Bragi skemmtir sjerhvert kvöld.

Hve syngja þrestir sætt um lundinn! —
 sá söngur kemur Valhöll frá;
 hve fagurt máninn silfrar sundin! —
 af sælli storð er ljómi sá;

þau ljóðin skær og bjarminn boða
 oss betra lund og fegra hörg;
 þá grund mjer þætti gaman skoða
 á Gimli með þjer, Ingibjörg!

En hættu gráti — heitir straumar
 í hjarta mínu svella enn,
 og æðrazt ei, því ástadraumar
 í æðra heim opt flytja menn;
 en óðar faðm þú blíðan breiðir
 og björtum augum sjer til mín;
 inn hugum-stolna heim þú leiðir
 úr himinsælu, snót! til þín.

»Til lævirkjans eg heyri«, í húmi
 svo hjúfrar dúfan blíð og trú,
 en lævirkinn í lágu rúmi
 með ljúfum maka sefur nú;
 þau sælu hjón ei skilnað skilja,
 en skemmta megu' í næði sjer,
 og vera frjáls sem veðrakylja,
 um víðan himin sem þau ber.

»Sjá, dagur rís«. Af fjöllum framan
 þú fagran vita leiptra sjer;
 við megum enn þá sitja saman,
 in sæla nótt ei liðin er;
 æ, sofðu dagsins dýra stjarna!
 og dveldu enn þá langa stund;
 til ragnakvelds þjer, Glóeyg! gjarna
 eg gæfi leyfi' að festa blund.

En óskir heitar eigi stoða,
 í austri fagur morgunn skín
 með sama himinrósaroða,
 sem reifir kinn á silkilín,
 og þúsund raddir þrasta titra
 og þylja morgunljóðin dýr;
 nú lifnar allt og öldur glitra,
 og unnustinn með skuggum flýr.

Nú rennur sunna rósum skærri;
 ó, reiðst ei minni heimskubæn;
 nú finn eg glöggt, að goð er nærri;
 svo guðum-fríð er sólin væn;
 hve sæll er hann, er svífa fengi
 eins svása æfibraut og hún,
 og ljós og sigur gegn um gengi
 með gulli skráða frægðar-rún.

Þitt heilagt auga, sunna! sjer nú,
 það svásast er á Norðurgrund;
 og meyjjar skjól og skjöldur ver þú,
 því skærust ímynd þín er sprund;
 þinn himinn býr í hennar auga,
 svo hrein er mær sem geisli þinn;
 þín gullhár hennar lokka lauga,
 þitt leiptur skreytir hennar kinn.

Og far nú vel, mín brúður blíða!
 og bíð mín sælli nætur-stund;
 æ, far nú vel; á vangann fríða
 og varir þiggðu kossa, sprund!

til svefns nú gakk og síðla vakna
og sárar vonarstundir tel,
og mín í vöku' og svefni sakna
með sömu þrá og eg. Far vel!«

VIII.

Skilnaður Friðþjófs og Ingibjargar.—
INGIBJÖRG:

»Það daga fer og Friðþjófu'r kemur eigi,
og fjölmennt þing í gærdag var þó haldið
á Belahaugi; bezt var slíkur staður
fallinn til að dæma á dóttur hans!

Hve ótal bænum vann eg eigi verja
og votum tárur til að þýða inn kalda
heiptarís um hjartarætur Friðþjófs,
að hann skyldi selja hönd til sátta!

Æ, hörð er karlmannshyggjan; einatt sakir
drengskaparins (svo þeir dramb sitt kalla)
þeir hirða eigi hót eitt, þótt þeir nísti
hjarta tryggt í einnar konu brjósti.

Konan er sem bleikur mosi' á bjargi,
sem bágt á með gróa fast við steininn,
og enginn tekur eptir slíkri jurt,
sem næring fær af næturinnar tárur.

Í gærdag leið minn dómsúrskurðar-dagur,
og dagsins auga huldist dimmri nóttu,
en Friðþjófur er fjarri; daufar stjörnur
heilsa og kveðja hver á eptir aðra;
með hverri þeirra hýrar vonar-stjörnur
í þessu brjósti ganga' um leið til grafar.

Og til hvers er að vona? — Goð í Valhöll
 vilja' ei sinna mjer, sem hefi styggt þau.
 Inn hvíti ás, í hofinu' er mín geymir,
 mig hatast við, því ástir jarðarbarna
 í augsýn goða eru ei nógu skírar,
 og jarðnesk gleði og glys má eigi koma
 í goðahof, þars undir hvelfdu rjáfri
 í helgri kyrrð sjer himinbúinn unir.
 En samt sem áður, sek er eg þó eigi,
 og sakir hvers er ásinn góði reiður
 ástum einnar meyjar? — Eru þær ei
 skírar eins og Urðarbrunnur, eða
 morgundraumar þeir, er Gefjon dreymir? —
 Og sólin, sem er heilagt himins auga,
 ei fælist heldur elskendur, sem unnast,
 og dagsins ekkja, heiðbjört nóttin, heyrir
 í harmi sínum gjarna eiða þeirra.
 Má það, sem und berum himni er hjart,
 í Baldurhofi verða ljótt og svart? —

Jeg elska Friðþjóf; æ svo langan tíma,
 sem eg fæ munað, hef eg elskað Friðþjóf;
 það ástarþel er jafngamalt og jeg;
 nær það kom til, eg hvorki man nje hitt
 eg hugsað get, að svo hafi' ei verið jafnan.
 Sem aldinvöxtur vex um kjarna sinn
 og verður stór og fagurgylltur knöttur
 mót heitri sól á hlýjum sumardegi,
 svo hef eg þroskast æ um þenna kjarna,
 og þó er eðlisfar mitt að eins skurn hans.
 Ó, reiðst ei, Baldur! því með bljúgu hjarta

eg kom til þín og kveðja skal þig líka.
 Eg tryggðir mínar bera vil of Bifröst,
 svo ást mín verði ásum kunn í Valhöll,
 og goðborin með goðum skal hún búa,
 og skoða sína mynd í skyggðum skjöldum,
 á dúfuvængjum gegn um geima fljúga
 og Gimil byggja þar, sem hún var áður
 með Alföður — hví ýglist ásinn góði
 og ásýnd hylur fyrir dagsins birtu? —
 Í mínum æðum eins og þínum rennur
 ásablóð; ó seg, hvað viltu, frændi!
 ástum get eg eigi fórnað þjer
 og eigi vil; þær sama' ei himni þínum,
 en hamingju minni' í heimi get eg fórnað,
 og frá mjer kastað, eins og drottning varpar
 möttli sínum, og er þó sem áður
 in sama fyrir það — eg svo vil gjöra;
 og eigi skulu æsir þar í Valhöll
 sig fyrirverða sakir frænku sinnar;
 og því, sem kemur, kvíða skal eg eigi
 sem kappinn. — Þarna koma sje eg Friðþjóf.
 Hve trylltur, fögur! — Nú er öll von úti;
 og illar fylgjur eru' í för með honnm.
 Vertu hraust, mitt hjarta! — kæri vinur!
 seint um síðir — velkominu oss vertu!
 vor skapardómur skín á enni þínu;
 eg sje það glöggt« —

FRIDÞJÓFUR :

«En sjerðu þar ei líka
 með dreyrgum rúnum sektir, heipt og háðung
 og flóttá' og útleigð? —

INGIBJÖRG:

»Friðþjófur! ó, gæt þín,
og seg, hvað orðið er; eg vænti' ins versta,
og viðbúin er tíðindin að heyra«.

FRÍÐÞJÓFUR

»Eg kom á þing á kumli frænda þinna;
í kring um hauginn stóðu Noregs bændur
með sverð í höndum; skjöldur nam við skjöld
öllu megin, hringir yfir hringum,
að haugsins kolli, þar sem sat á steini
blótmaðurinn Helgi, bróðir þinn,
svartur, þrútinn líkt og þrumuský;
við öxl hans Hálfán handljek fagurt sverð
hugum-glaður, líkur rosken barni.
Þá hóf eg mál og mælti: »Styrjöld ærin
nú æpir heróp hátt á landamærum;
og ríkið, Helgi! er í háska miklum;
gípt mjer systur þína; þrótt og fullting
eg legg í mót, og má þjer lið að verða;
látum gamla óvild niður falla;
eg sættist fús við Ingibjargar bróður;
ver nú sanngjarn, sjáðu í einu borgið
sæti þínu og hjarta Ingibjargar;
eg sel þjer hönd og sver við Ása-Þór,
að sízta skipti býð eg þjer nú sættir«.
Þá varð gnýr á þingi; þúsund brandar
þrumdu á skjöldum hvellu fegins-ópi,
og vopnabrakið hóf sig hátt til skýja
og himinn gladdist frjálsra manna rómi:
»Friðþjófi gíptist Ingibjörg in fagra,
sem fríðust lilja er í dölum vorum,

en hann er lands vors bezti varnarbrandur,
 fái hann hennar!« Fóstri okkar aldinn,
 Hildingur með hærur silfurhvítar,
 gekk þá fram og fagurlega mælti
 í kjarnyrðum, sem kvæðu stæltir hjörvar,
 og þá stóð Hálfván upp úr hávu sæti,
 og bað með orðum og með augnaráði,
 en ekkert dugði, því að bænir allar
 hurfu líkt og verkun sólarvarmans,
 er vekja freistar líf úr dauðu grjóti,
 og svipur Helga var sjer sjálfum líkur,
 og svekköld neitan gall við heitum bænum:
 »Einn bóndason«, hann sagði meður spotti,
 »eg svara virti, en þessum goðgámanni
 gef eg aldrei goðum-bornu systur.
 Hefurðu' ei, Þjófur! brotið helgi Baldurs,
 og brúði sjeð um nótt í hofi goðsins?
 og ljeztu' ei myrkrið munað ykkarn hylja?«
 »Já eða nei?« þá æpti allur lýður.
 »Seg nei, seg nei, vjer svari þínu trúum;
 þú sonur Þorsteins, konungssona jafni!
 seg nei, vjer fylgjum fast með þínu máli,
 og þú skalt eiga Ingibjörgu fögru«.
 »Örlög mín á einu orði ríða«,
 þau andsvör gaf eg, »hræztu þó ei, Helgi!
 því hvorki skal eg ljúga mjer út gleði
 á jörð nje Valhöll; eg hef systur þína
 sjeð og hjalað við í myrkvu hofi,
 en helgi Baldurs hef eg aldrei svívirt«.
 Eg fjekk ei meira mælt, því dimmur kurr
 á þingi reis, og þeir, sem næst mjer stóðu,

sjer þokuðu' undan, sem frá nöðru-eitri ;
 eg litast um og sje, að helbleik hjátrú
 hefur stolið máli, viti' og rænu
 frá þeim, er áður glumdu' af glöðum vonum.
 Þá sigrar Helgi; hásum feigðarrómi
 hræðilegum eins og forðum, þegar
 í Vegtamskviðu völván spáði Óðni
 hrakning ásapjóð, en Helju sigur:
 »Eg gæti dæmt þjer dauða eða útleögð
 fyrir þessa sök að feðra lögum,
 en sakir Baldurs, er þú svívirt hefur,
 þú vægð skalt fá, en vinna skaltu nokkuð. —
 Í vestur hjeðan eyjar miklar standa;
 Angantýr þeim ræður, jarl einn ríkur,
 og meðan faðir minn hjer fyrir rjeð,
 fjekk hann þaðan skatt, en síðan enginn;
 ferð þá skaltu fara og sækja skattinn
 og færa oss að bótum dirfsku þinnar;
 mælt er, jarlinn hafi harðar krummur,
 (Helgi mælti enn með köldu glotti)
 og liggi' á gulli eins og forðum Fáfñir,
 en Fáfñisbana' inn unga skal nú reyna.
 Þessi för þjer frægð má stærri heita. ;
 enn fífla konur hjer á Baldurshaga.
 Í vor eð kemur vænti eg þín aptur
 með virðing heim, og um fram allt með skattinn;
 níðingu'r skaltu ella hvers manns heita
 og hafa griðum fyrir gjört og landsvist«.

INGIBJÖRG :

»Og ráð þitt er? —«

FRIDÞJÓFUR :

»Eg hef að ráða' úr vöndu,
því virðing mín er veðsett; kröfur Helga
þær vil eg fylla, þó að Angantýr
í Elivogum hafi gull sitt grafið;
eg læt í haf í dag« —

INGIBJÖRG :

»Og lætur mig hjer
eina?«

FRIDÞJÓFUR :

»Nei, þú Friðþjófi skalt fylgja«.

INGIBJÖRG :

»Eg fylg þjer eigi«.

FRIDÞJÓFUR :

»Heyr mig, fyrr þú svarar.
Mjer virðist, sem þinn vitri bróðir hafi
gleymt, að Angantýr var aldavinur
föður míns og Bela; vel má vera
að viljugur hann gegni mínum kröfum;
enda hef eg tunguhvassan talsmann,
traustan, bitran hjer að vinstri hlið mjer.
Síðan skal eg senda Helga gullið
og seiðkonungsins leysi undan blótkníf,
sem hann brugðnum heldur, bæði okkur.
Vindum síðan segl upp á Elliða
og siglum hjeðan braut til fjarra heima;
og vera má oss brosi blómsæl strönd,
er býður ástum vorum' grið og landsvist.
Eg hirði ei um Noreg, þar sem hræddir
hopa allir fyrir seiðmanns orði,
og vilja toga helgidóm míns hjarta
úr höndum mjer og ræna yndi lífs míns.

En viti Freyja, það skal þeim ei takast.
 Einn vesæll þræll er við þá torfu bundinn,
 sem hann fæddist á, en eg er frjáls
 og sjálfráður sem svalur fjallavindur.
 Á dreka mínum moldarrekur tvær
 frá haugi föður míns og haugi Bela
 eg með mjer hef, og fer af fósturjörðu
 þessari; við þurfum eigi fleira.
 Til er, unnusta mín! önnur sól,
 enn sú er blikar hjer að baki jöklum,
 og til er himinn heiðrikari' enn þessi
 með hýrum stjörnum, sem með reginljóma
 skreyta varmasælar sumarnætur,
 og skemmta elskendum í eikilundum.
 Þorsteinn, faðir minn, á ferðum sínum
 víða kom og sögur einatt sagði,
 er sátum vjer við langelda á kveldum,
 um Grikklands-haf með ótal grúa eyja,
 sem eins og grænir lundar stíga úr sænum;
 ríkar þjóðir undu sjer þar áður,
 og heilög goð í hofum fagurreistum;
 en nú er allt í auðn og grasið þekur
 eyðistigu; grannar liljur spretta
 af rúnum þeim; er ræða forna speki,
 og grannar súlur gnæfa þar á rústum,
 sem vínviðurinn vefur grænu skrauti;
 og ósáð jörð þar allan gróða veitir,
 sem æskja má, og gullin aldin blika
 í viði þar og vínber rauð á greinum,
 sem varir þínar svella af fögrum þroska.
 Þar skulum við, Ingibjörg! oss una

æfi langa og byggja lítinn Noreg
 í flóði kyrru, fagrara enn þenna;
 og ástir vorar aptur skulu nema
 in hveldu hof, og himintívar gleymdir
 gleðjast skulu enn við gæfu manna.
 Og þegar sæfarandi svölum anda
 borinn (því þar bylja aldri stormar),
 fer hjá okkar ey, og aptanroðinn
 gyllir sæ, hann glaður sjer á land upp
 og við helgar hofsdyr litur standa
 nýja ástargyðju — (*Afrodite*
 trúi eg á tungu þeirra hún heiti).
 Með undran sjer hann leiptra gullna lokka
 í ljúfum blæ og fögur augu tindra
 sváslegri enn suðurhimins stjörnur.
 Og innan skamms mun skari henni fylgja
 ljósra álfa, lítill goða hópur,
 með rjóða vanga, eins og rósir sínar
 suðrið hafi svölu norðri gefið.
 Hve fagurt, Ingibjörg! og afarnærri
 hlær ei auðnan hjörtum þeim, sem unnast?
 Ef hugu'rinn hefur þor til við að grípa,
 hún fús vill fylgja þeim, og byggir Vingólf
 handa þeim á hjara yztum jarðar.
 Kom, flýtt þjer, vit, að hvert það orð, þú hjalar,
 augnabliki af okkar farsæld rænir.
 Allt er búíð; Elliði með þöndum
 vængjum bíður búinn til að fljúga
 braut með hvössum vindi yfir hafið
 hjeðan alfari frá heimskum byggðum.
 Hví hikar þú?«

INGIBJÖRG :

»Eg get ei farið með þjer«.

FRIDÞJÓFUR :

»Geturðu ei?«

INGIBJÖRG :

»Þú, Friðþjófur! ert farsæll,

þú fylgir engum, gengur sjálfur fremstur,

sem stefni á dreka þínum, en við stýrið

stendur vilji þinn og ræður horfi,

þótt stríðir feykistormar æsi hafið.

En vit þú, mjer er varið öðruvísi,

á valdi annarra mín forlög hvíla,

sem hirða lítt, þótt hjarta mínu blæði.

Að ofurselja sig og syrgja' og harma

og sífelt gráta'— er frelsi konungsdóttur«.

FRIDÞJÓFUR :

»Þú ert frjálst ef fýsir þig. Í haugi

er byrgður faðir þinn«.

INGIBJÖRG :

»Minn bróðir, Helgi,

er faðir minn, og fylgja ráðum hans

eg dæmist til, því dóttir Bela stelur

ei auðnu sinni, þótt í greipar gangi.

Hvar stæðum vjer, ef slíta vildum bönd þau,

sem Óðinn festi milli veikrar meyjar

og mannsins styrku yfirráða' og vilja?

Því konan líkist grannri sævarlilju,

sem bára lyptir, bára dregur niður,

og sæfarinn, er siglir yfir hana,

ei sinnir hót, þótt skerist hún í sundur.

En þó að forlög hennar falli svo,

hún fölnar ei nje týnist, meðan rótin
 er föst við botninn; bleikar himinstjörnur
 systur sinni, sem er líka stjarna,
 í bláu djúpi birtu sinnar lána;
 en rífi hún sig upp, hún rekst með straumi
 um reginhöf og verður eintómt hismi.
 Í fyrri nótt — sú nótt var hryllileg —
 eg vakti' og vænti þín, en þú komst aldrei,
 og raunamyndir, sem að rökkrið fæðir,
 svartar ýglðu sig og svifu fyrir
 sjónir mínar þurrar, harmi brenndar,
 og Baldur sjálfur, blóðlaust goðið, horfði
 svo bistor á mig, svo mjer stóð af ótti.
 Í fyrri nótt eg hugsað hef um hag minn,
 og fest í huga mjer að hýrast eptir,
 sem hlýðin fórn við blótstall bróður míns.
 Þó fór vel, að þá eg hlýddi eigi
 á sögu þína um sæumgirtar eyjar,
 þars kveldroðinn um blíða blómstur-velli
 gyllir fold með ást og fögru yndi.
 Eg veit ei, hversu veik eg er. Og draumar
 æsku minnar, sem að lengi sváfu
 vakna þá, og hvísla mjer við hlustir
 hljóðskraf munarblítt, sem systir ræði.
 Eg anza eigi, nei, eg anza eigi
 yður, fornu munarsælu raddir!
 Hvaða sælu sætti norræn mær
 í Suðurheim; mig skortir lit og blóma
 við rósir hans; minn hugur er of kaldur
 handa glóð hans; myndi eg ei brenna
 af sólarhita, og hugu'rinn hvarfla norður

með stjórnunum, sem standa þöglar yfir
 haugum feðranna sem friðar verðir?
 Þú mátt ei flýja, Friðþjófur! þær byggðir,
 sem fæddur ertu til að verja' og styrkja;
 þú mátt ei setja sæmd og drengskap þinn
 í sölurnar, þótt kvenna ástir bjóði.
 Æfi sú, er sól á enda spinnur
 jöfnum dögum — fögur æfi og frábreytt —
 hún er kvenna hlutfall; hugur karla
 og helzt þín sjálfs ei unir kyrrð og næði;
 við þig á bezt, er stórir voða-stormar
 þrymja kring um knör þinn úti' á hafi,
 og líf þitt áttu' að verja' og vinna orðstír
 með víkingum á blóði sollnum þiljum.
 Sú munarkyrrð, er mynda vannstu áðan,
 hún mundi jarða hreystiverk, sem áttu
 óunnin, og eins og skjöldur þinn
 þinn frjálsi hugur feyskjast mundi og ryðga.
 Nei það skal eigi; — aldrei skal eg stela
 lofi þínu úr ljóðum höfuðskálda;
 aldrei skal eg slökkva frægðar-framans
 morgunroða, er krýnir ungan kappa.
 Ver hygginn, vin! og hræðumst illar nornir;
 björgum vorri sæmd úr sjávarháská
 auðnu vorrar, — auðnan sjálf er drukknuð;
 við hljótum skilja«.

FRIDÞJÓFUR :

»Hljótum? — sakir hvers? —
 »þóttú yrðir andvaka og óglöð?«

INGIBJÖRG :

»Af því að virðing okkar er í veði«.

FRIDÞJÓFUR:

»Meyjar sæmd á mannsins ástum hvílir«.

INGIBJÖRG:

»Sá ann ei mey, sem eigi líka virðir«.

FRIDÞJÓFUR:

»Hans virðing má ei vinna tómum brekum«.

INGIBJÖRG:

»Fögur brek, að fylgja því sem rjett er«.

FRIDÞJÓFUR:

»Ást vor var því eigi í mót í gærdag« —

INGIBJÖRG:

»Og eigi í dag, en flóttinn rekur eptir«.

FRIDÞJÓFUR:

»Nauðsyn kallar aptur: »komið, komið!«

INGIBJÖRG:

»Allt, sem rjett og ágætt er, er nauðsyn«.

FRIDÞJÓFUR:

»Sól er hátt á lopti; tíminn líður« —

INGIBJÖRG:

»Og liðinn er mjer nú að fullu' og öllu«.

FRIDÞJÓFUR:

»Gættu þín, er þetta hinnsta orð þitt?«

INGIBJÖRG:

»Eg þarf þess eigi; þetta' er hinnsta orð mitt«.

FRIDÞJÓFUR:

»Svo far nú vel, þú fagra Helga systir!«

INGIBJÖRG:

»Ó, heyrðu, heyrðu — hæfir svo að skilja?

hefurðu' engin vinahót að bjóða

fóstursystur þinni? Áttu enga

hönd að rjetta unnustunni aumu?

Hyggur þú, eg hvílist hjer á rósum,
 og hlæjandi eg neiti gæfu minni,
 og slíti harmalaust úr hjarta mínu
 vonir, sem með veru minni fæddust?
 Varst þú eí míns hjarta morgundraumur? —
 Friðþjófur hjet allt, sem fögnuð gaf mjer,
 og allt, sem til er ágætt, stórt og veglegt,
 í augum mínum var þjer etthvað sviplíkt.
 Þessa mynd þú mátt nú eigi deyfa
 nje móti inni breysku reynast harður,
 mót henni, sem að hlýtur nú að fórna
 því hlutskipti, sem dýrast var á jörðu,
 og dýrast myndi í Valhöll. Þessi fórn
 er fullpung samt. Ó, Friðþjófur! eg ætti,
 ef til vill, heldur skilið nokkra huggan.
 Að annstu mjer, eg veit og lengi' hef vitað,
 og minning Ingibjargar mun þjer lengi
 fylgja á ferðum þínum ár frá ári;
 en sorgin dofna þó við sverðakviður
 og svífur til og frá með hvikum öldum,
 og dirfist ei að setja sig að sumbli,
 er sigurminni drekka garpar ungir;
 en við og við hún vitjar má ske þín,
 er næturkyrrðin kallar aptur liðna
 daga' í huga þjer, og hljóð og náfól
 mun þjer birtast mynd, er vel þú kennir,
 er kveðju ber frá kærum æskustöðvum.
 Það er brúður þín frá Baldurshaga.
 Hennar svip þú hrekja mátt ei frá þjer,
 þótt hann þrútinn sýnist; mundu heldur
 að hvísla ástarorð í eyra honum,

sem að næturvindur fljótt mun flytja;
 þá eina veit eg huggan, enga aðra. —
 Hjá mjer er ekkert, sem minn söknuð skilur;
 þó sorgarmáli tali allt um kring mig:
 ið háa rjáfur hofsins talar sífellt
 um þig, og goðið sjálft, þótt sýnist ógna,
 fær svip þinn einnig, þegar máninn lýsir.
 Eg lít til hafsins, þar sem þú vannst forðum
 til þeirrar, sem þjer unni, skipi stefna;
 eg geng mig út í lund, þars laufgar bjarkir
 sýna rúnir, sem þú ristir forðum
 nafn mitt á; það grær á braut og gleymist,
 og þá er maður feigur, segir sagan.
 Eg að spyr daginn, hvar þig síðast sæi' hann,
 og svarta nóttu eins, en bæði þegja,
 og hafið sjálft, sem ber þig, svarar eigi,
 en stynur þungan fyrir ströndum frammi.
 Með kveldroðanum skal eg kveðju senda,
 þegar hann sig bárum þínum baðar,
 og skýin, loptsins langskip, skulu veita
 harmatölum hryggrar meyjjar farkost.
 Ein í skemmu vil eg sorgmædd sitja,
 svartklædd ekkja, lífsins gleðidaga,
 og á blæjur brotnar liljur sauma,
 þar til eitt sinn vorið blíða vefur
 með vænni liljum blæju grafar minnar.
 En taki' eg hörpu' í hönd og stilli strengi,
 og ætli mjer með djúpum sorgarsöngvum
 að lýsa mínum heljarbeisku hörmum,
 þá grípur grátur fyrir, eíns og nú«. — —

FRIDÞJÓFUR :

»Þú sigrar, kæra konungsdóttir! grát ei,
 og ræktu' ei reiði mína; það var hryggðin,
 er í svipan tók sjer gremju gjörvi,
 en gjörvi því hún skjótt mun aptur kasta.
 Þú Ingibjörg! ert æ mín heilladís,
 og ágætt hvað inn göfgi bezt má kenna,
 og vissa nauðsyninnar varla fær
 þjer vitrara og ágætara talsmann,
 þú völvu frið með fagurrjóðar varir!
 Já, af nauðsyn skal nú hopa á hæli
 og við þig skilja, en vonin — hún skal fylgja,
 og með mjer sigla braut í Vesturveg,
 og vera með mjer allt til hinnstu stundar.
 En næsta sumardag eg sigli heim;
 og Helgi, frændi þinn, þá finna skal mig,
 og loforð mitt skal efnt og leyst mitt heiti,
 og rógsök bætt, er rægður var eg um.
 Þá bið eg þín, nei, heimti mjer til handa
 á þingi, meðan þrymja sverð á skjöldum,
 ei af Helga, heldur alþjóð Noregs,
 því hún skal ráða kosti konungsdóttur,
 og þann, er synjar, þyrfti eg að finna.
 Og far nú vel, og vinn mjer fullar tryggðir,
 og eig til minja ástar vorrar bernsku
 armhring þenna. Völundur hann gjörði
 og himins undur greypti öll í gullið,
 en hjarta í miðju, — sem er hnossið mesta«.

(Hann fer).

INGIBJÖRG :

»Hve djarfur, vonsæll, hugrakkur og hraustur

hann hristir sverðið stæltá rjett við brjóstið
 á sinni norn og segir: »hopaðu' undan!«
 Æ, Friðþjófur! hún hopar ei að heldur,
 hún hlær að Angurvaðli og gengur racleitt.
 Þú þekkir eigi minn inn myrkva bróður,
 og þín in hreina hetjusál ei kennir
 ið haturþrungna djúp, sem ávallt sýður
 í geði hans af grimmri heipt og öfund.
 Aldrei gefur hann þjer systur sína;
 hann selur fyrr af hendi líf og ríki,
 og blótar systur sinni öldnum Óðni
 eða Hringi karli, sem hann berst við. —

Þó vonir blíðar bregðist þannig mjer,
 eg ber mig vel, fyrst þú átt öruggt hjarta,
 og þótt mig hrelli harmarökkrið svarta,
 heilladísir allar fylgi þjer!
 Á armhring þínum tímánn get eg talið,
 þótt tregastundin verði þung og mörg,
 unz heim þú kemur — hold er foldu falið,
 þú finnur hvergi þína Ingibjörg«.

IX.

Grátur Ingibjargar.

»Komið er haust,
kveða við hrannir með nákaldri raust;
helzt má þó huganum fróa
að horfa' út á flóa.

Sat eg og sá,
seglið, unz hvarf það mjer vestur í sjá;
inndælt má Elliða vera
ástvininn bera.

Hrannir um sjó!
hamist ei svona; er skriðið ei nóg?
lýsið þjer stjörnur á legi
leiðina fleyi.

Fagur í vor
Friðþjófur kemur, en heitmeyjar spor
finnur ei sveinninn í sölum
nje svásligum dölum

Liðin og köld
liggur hún þá — eða tryggðanna gjöld
þolir í helfjötrum harma
harðlyndra barma.

Vængprúðum val
vinur minn gleymdi; þann mata eg skal,
vandlega vernda' hann, og eiga
vikinginn fleyga.

Hann skal á hönd
húsbóndans sitja við dúks þessa rönd;
glitvæng eg gef honum fríðan,
gullklóm eg prýði' hann.

Fagurleit fló
Freyja í valsham of hauður og sjó;
huggði' hún að hjartfólgnum Óði
harmsollnum móði.

Hamur af þjer
hentar ei, valur! þó ljeðirðu mjer;
dauðinn einn vængi mjer veitir,
valshami skreytir.

Öxl minni af,
augnhvassi fullhugi! líttu' út á haf.
Hvernig sem horfum og þráum,
hann við ei sjáum.

Heimti mig hel,
heim fyrr enn kemur hann, skilaðu vel
heilsan frá heitmeynni látnu
hetjunni grátnu«.

X.

Vesturförin.

—
Stóð á ströndu
stillir Helgi
grimmgeðjaður,
og á gýgjar hjet.

Sortnar þá að svörtu rökkri,
svífa um loptið þrumuský,
þyngir Ægisdóttur dökkri,
dynur hvítum faldi í;
loga-reiðir rauðum böndum
ragna skreyta þrútið tjald;
hnípin sjófugl heim að ströndum
hraðar sjer of bárufald.

„Hvessir nú, hlýrar!
heyri' eg storma
vængjum veifa,
víkjum að heldur.
Bið þú í lundi,
blið, tárögur,
Ingibjörg mæra!
minnar komu“.

—
En tröllkonur
tvær upp komu
Hamglöm og Heiðu'r

við hlýr Elliða.

Vængur storma við það losnar,
vog frá grunni ýmist slær,
eða hátt frá hafi flosnar,
himni mót hann sækir ær ;
koma fram úr dimmu djúpi
draugar hafs og býsnin öll
undan hvikum hrannar hjúpi
holskeflanna drifin mjöll.

»Sælla var að sigla
of silfurvoga,
er bjart skein tungl,
til Baldurshaga ;
hlýjara' oss þótti
við hjarta snótar,
er við brimhvít brjóst
brúðar hvíldumst«.

Stíga Sólundir
úr sollnu djúpi ;
þar er lygn lögur ;
leitum þangað !

Sjóvíkingur síðla hræðist
siglu vanur traustri eik,
heldur stjórnvöl, hugur glæðist
hans við grimman veðraleik ;
skeið má herða skerjahestur,
skarpar öldu rista kinn ;
beint í vestur, beint í vestur
brunar marargammurinn.

»Lystir mig lengur

við lög að þreyta ;
 veðri og víkingi
 vel um semur ;
 skal-at Ingibjörg,
 þótt el um þjóti,
 stormgamm vorn sjá
 með stýfða vængi«.

Vex nú vogur,
 veður ærist,
 hrykkta hlýr,
 hvín í böndum.

En þótt Rán í reginmóði
 riðlist kring um valið fley,
 traustur drekinn goða góði
 glúpna fyrir vill þó ei ;
 stjörnuhrap um haust sem falli,
 hleypur hann í snörpum byl,
 eins og hindin hátt í fjalli
 hoppar yfir björg og gil.

»Kyssti' eg unga
 Ingibjörgu
 Beladóttur
 í Baldurshaga ;
 kyssir nú Rán
 köldum munn
 saltdrifinn kamp
 á sækonungi«.

En fönn fýkur
 með felli-byljum,

smellur hart
hagl við þiljur.

Dimmir þá á drekaþiljum,
dagur hvarf í svartri nótt,
sem í dauðans döprum hyljum,
dáin í er hvíllir drótt;
galdraveðrið geysi-breka
gjósa lætur himni mót;
kolgrátt hamast kring um dreka
kynjum magnað sjávarrót.

»Býr oss nú bólstra
Blóðughadda;
sváslegri, svanni!
kveð eg sæng þína.
Leggjumst djarflega,
drengir! á árar
trausts Elliða,
er æsir gjörðu«.

Fellur inn stórsjár
á stjórnborða,
en í skyndingi
skolast þiljur.

Friðþjófu'r dró þó hratt af hendi
hringinn Bela-konungs-naut,
dvergasmíði; darrabendir
dýran grip í sundur braut;
merkur þrjár hann mundi standa,
meginfagur til að sjá;
skipti brotum skelfir randa
skatna milli þiljum á.

»Fagurt gull
skyldi friðill eiga;
trúi-at tómhentur
tryggðum Ránar;
köld er hún að kyssa,
kenjótt að hálsa;
festum glymbrúði
gulli rauðu«.

Ógnar stormur
enn af nýju,
rifnar voð,
en rá brestur.

Og í djúpu öldu kafi
áföll fá þeir stór og hætt,
austu'rinn vex, því öllu hafi
engum móti verður stætt;
Friðþjóf sjálfum fannst sem stæði
feigð og dauði innan borðs,
þó ljet hærra' enn Hrannar æði
hreimur kappans þróttar-orðs.

»Björn! tak stýri
báðum höndum,
er-at veður slíkt
frá Valhöllu;
galdur er á seiði;
svartur veldur
gramur Helgi.
Gæta vil eg leiðar«.

Vatt sjer vikingur

sem visla klifi
hátt á hún,
og sem hauku'r þar sat.
Fyrir stefni stórhval sjer hann,
stórvaxin sem flyti ey,
hafflögð tvö um hrygg hans þveran
hamrömm sátu' á græðismey:
Heiður sveipuð hjelustakki
hrammi sló sem hvítabjörn;
vængi skók með hrævahlakki
Hamglöm eins og ferleg örn.

»Sýn nú, Elliði!
að sje þjer laginn
eikarsvíri
orkurammur;
sjertu goðborinn,
sundur brjóttu
eirbarði þínu
illkvikindi«.

Hlýðir eiganda
Elliði,
stökkur á brjóst
á stórhveli.

Gýs upp óðar blóðgu'r bogi
benjum hvals úr himni mót;
skrýmslið fjell með feigu sozi
fimbuldjúpt í sjávarrót;
í því bili fleinar fljúga
Friðþjófs beint úr hetjumund;
örninn gegn nam annar smjúga,

annar björninn sömu stund.

»Heill þjer, Elliði!
hygg eg síðla
blóthval Helga
úr blóði rísa;
nje Heiði' og Hamglöm
hræðast þurfum;
beiskt er að bíta
í blár eggjar«.

Lygnist lögur,
lægist stormur,
blæs andvari
til eyjar nærri.

Kom nú sól með brosið bliða
buðlung lík í glæstum sal,
aptur gleðin fyllir friða
fley og sæ og björg og dal;
aptangeislar gullnir mála
græna hlið og kyrran lund;
kenndu runnar- sterkir -stála
strendurnar við Effjusund.

»Bænir drósar,
bjartar smámeyjar
beygt hafa knje
fyrir böndum heiðnum;
hreinn, tárfagur
hrært hefur æsi
svanni svanbrjósta;
samir að þakka«.

En Elliði
afarmóður
af hvalriði
hægt fram sígur.

Þó er fremur fjörvi þrotin
Friðþjófs sveit á bárumar;
styður sig við sverðið lotinn
sjerhver reynir branda snar;
fjóra þeirra ber á baki
Björn af skeið á fjöruslóð;
Friðþjófu'r átta frá eg taki,
fölvá hressir elds við glóð.

»Blygðist eigi,
þótt bleikir sjeuð;
hörð eru fangbrögð
Hrannar systra,
Gleðji' oss nú gullhorn
góðum miði.
Skal eg enn minnast
Ingibjargar«.

XI.

Friðþjófur heimsækir Angantý jarl.

—
 Nú svífur sagan þangað,
 er situr Angantýr,
 og drakk um daga langa
 með dróttum jarlinn skýr;
 eitt kveld hann horfði kátur
 á kaldan rastateig,
 er sól í sílalátur
 sem svanur gullinn hneig.

Við gluggann ferða gætti
 inn gamli Hallvarður,
 sem varir gjarna vætti
 í veigum allharður;
 þann vanda hafði hetjan
 af horni í einum teig
 að súpa; sízt að hvetja' hann
 við sæta þurfti veig.

Nú horni' úr hendi' hann þeytti
 í höllu inn og kvað:
 »eg sje hvar sveinar þreyttir
 af sundi koma að;
 úr stormi stafnahjera
 eg stýra sje á land;

tvær hraustar hetjur bera
ið hrakta lið á sand«.

Og hvörmum hilmir rennir
að hvala svölum beð,
»eg Elliða«, kvað hann, »kenni
og kappann Friðþjóf með;
eg þykist þekkja drenginn,
hans Þorsteins frækna mög,
þann svip á annar enginn,
sem yfir siglir lög«.

En óðar upp frá borði
þá Atli' inn rammi spratt;
hann fýstist mjög að morði
og miði frá sjer hratt,
og svörum svo hann hreifir:
»eg sjá vil Þorsteins nið,
hvort eggjar allar deyfir
og aldrei þiggur grið«.

Með blóðgum berserk fylgdu
hans bekkjunautar tólf;
sem tröll sig allir ýglu
og eggja hristu kólf;
þeir æddu að eyjabandi,
þars ítri drekinn stóð,
og Friðþjófu'r sat á sandi
og sveina hressti móð.

»Í hendi ráð þitt hef eg«,

við hetju Atli kvað,
 »nú fús þjer færi gef eg
 að flýja' eða reyna nað?
 en griða' ef girnist beiða
 (það gjöri eg fám í vil),
 með vinsemd vil eg leiða
 þig vísa hallar til«.

»Þótt frekt oss þreytti ferðin«,
 svo Friðþjófu'r kvað og brá,
 »hver bezt vor bíta sverðin
 þjer banna' eg ei að sjá«.
 Þá glumdi' í grundar veggjum,
 er grenjuðu hjaltaljón;
 úr Angurvaðils eggjum
 gaus eldur vítt um frón.

Þeir skiptu höggum hörðum,
 en hissa stórðu menn,
 og hentu höggnum börðum
 á hauður báðir senn,
 unz Angurvaðill ægur
 úr Atla rammri hönd
 um hjaltið, hjörinn frægur,
 nam hluta benjavönd.

»Við vopnlausan mann vega
 eg vil ei«, mælti hinn,
 »en dugðu drengilega,
 og drýgjum fangbrögð stinn«.
 Sem boðar kletta kring um

þeir kreistu römmum móð
brynjuðum saman bringum,
svo buldi' í foldarslóð.

Sem hýðbirnir á heiði
þeir hamrammt þreyttu fang
eða' ernir æfareiðir
með æðis-trylltan gang;
sem björgin bresta mundu
og brotna skógartrje,
þeir glímdu grimmri lundu
og grundina vóðu í knje.

Friðþjófur loks þó felldi
sinn fjanda' á lága storð.
»Eg bana brátt þig seldi«,
þau bistor kvað hann orð;
ef hefði' eg hjörinn hjarta,
svo Hel þú gistir brátt,
þitt blóðugt berserks hjarta
eg brytja skyldi smátt«.

Þeim svarar Atli orðum:
»þinn unda sæktu kníf;
í sömu sit eg skorðum
og sel ei dýrt mitt líf;
til Óðins allir ganga
þá einu' og sömu brú;
í dag eg dauðann fanga,
um daga fáa — þú».

Inn frækni beið ei boða,
 en benja sótti ljá,
 að víking reiddi voða,
 en við hinn hvergi brá;
 þá stilltist geðið stríða,
 hann stöðvar hjaltavönd,
 með hetjubrjóstið blíða
 hann berserk rjettir hönd.

En Hallvarður frá höllu
 með hvítum benti staf.
 »Þið glatið gamni öllu«,
 svo glumdi halsins skraf.
 »Und silfurhornum svásum
 nú svigna borð hvert fer,
 og kulda slær að krásum,
 en kverkar þorna' á mjer«.

Nú saman sátir ýtar
 um salar ganga dyr;
 þar fengu firðar líta,
 er Friðþjófu'r sá ei fyr —
 ei viðarveggi auða,
 en veglegt brosti tjald
 með rósahringi rauða
 og ritaðan gulli fald.

Ei gamlar aringlóðir
 á gólfi sá hann þar,
 en marmara- hvelfdar -hlóðir,
 er hyrjar geymdu skar,

ei svartan reyk þar sá hann
 nje sóti roðinn ás,
 en kristalls glugga gljáan,
 og greipta hurð með lás.

Þar silfurhríslur hengu
 með hundrað fögur ljós;
 um salinn glóðir gengu
 af geislum eldasjós,
 og steiktur heill við horfði
 þar hjörtur kátri sjót
 með búin horn á borði,
 og beygði gylltan fót.

En bak við sveina' í salnum
 stóð silki- fögur -lofn ,
 sem brosi blóm í dalnum
 á bak við hríslustofn :
 það liðast lokkar svartir,
 það leiptrar meyjar brá,
 það blika vangar bjartir,
 það brosa varir smá.

Á svásu silfurstóli
 á sæti ríkur jarl;
 af ljósu linnabóli
 sá lofðung glóði snjall,
 með gylltan hjálm og hringa
 og harla dýran feld;
 logaði bragnings bringa
 af bjartra stjarna eld.

Nú gramur gekk frá borði,
 er gest hann koma sjer,
 og heilsar hlýju orði:
 »sit heill ið næsta mjer,
 því horn eg tíðum tæmdi
 með traustum Víkings nið;
 hans sonur sóma-ræmdi
 nú sitji' að vinar hlið«.

Þá skenkti' hann vínið valda
 (það var frá Sikiley,
 og sauð sem sjóðheit alda,
 og svall sem græðismey):
 »þjer vist sje vís hjer inni,
 míns vinar sonur kær!
 og þjóðfrægs Þorsteins minni
 sje þessi skálin tær«.

Þá gall við hörpuhreimur
 um hrausta Skotapjóð;
 sem þungur þrumueimur
 þau þóttu' in velsku ljóð;
 þá gekk fram greppur norskur
 að gömlum sið, og kvað
 um Þorstein, halur hoskur,
 svo hirðmenn dáðust að.

Við Friðþjóf fylkir hjalar
 um frændu'r á Noregs-grund;
 og hinn við hilmi talar
 með harla spakri lund,

svo hosklega' orðum hagar,
svo hveltt hann skýrði frá,
sem mundi minnug Saga
við Mímis helga lá.

Og þá hann skýrir skötnum
frá skrýmslum hafi á
og Helga jöfurs jötnum
og járna- harðri -þrá;
þá glaðnar geðið rakka,
þá glottir Angantýr,
og þýðir drengir þakka
inn þulda æfintýr.

Þá kappinn minnist mætur
á mæra Ingibjörg,
er gullnum tárur grætur
við glæstan Baldurshörg;
þá viknar þernan þýða
og þrá í brjósti rís;
svo tryggvan biðil bíða
sjer brúður sjerhver kýs.

Og erindi sitt um síðir
hann segja jarli vann,
sem hetju orð á hlýðir,
unz hljóð hann fær í rann:
»Um skattgjald ei eg annast;
eg á að frjálu mitt;
við konung Bela' eg kannast,
en kvabb mig furðar hitt.

Eg þekki' ei konungs kunda,
 og krefji þeir skatts af mjer,
 eg fyrst við þá til funda
 mun fara beint með her,
 þótt firnist fjör og þróttur —
 en faðir þinn var mjer kær».
 Þá benti' hann dýrri dóttur,
 er dögling sat þar nær.

Og siðug silkinanna
 úr sæti glæstu spratt;
 svo mjótt var mitti svanna
 og meyjarbrjóst svo glatt;
 og fögur lilja Lofnar
 sjer leyndi kinnum á,
 sem fjöllit fluga', er sofnar
 und faldi rósar smá.

Og drósin gekk til dyngju
 og dýran grip kom með —
 svo svása silkipyngju,
 að sveitin undrast rjeð;
 þar blikar láð og lögur
 og lopt og skógargrein;
 í kring var gullinn kögur
 og kveiktur lás í stein.

Það hnossið hringaslóðin
 að hilmi rjetti sling,
 en fylkir fyllti sjóðinn
 með fögrum ormabyng:

»Það silfur vil eg selja«,
 kvað sjóli, »gestur! þjer,
 ef viltu, vinur! dvelja
 í vetur með oss hjer.

Þú víst átt hugfullt hjarta,
 en hafs er torvelt svið,
 og Heiðu'r og Hamglöm svarta,
 má henda', að rakni við.
 Þótt Elliði hvalinn illa
 í ægis keyrði hyl,
 það skrymslis-skarð að fylla
 er skrymslamergð enn til«.

Við glaum og fagurt gaman
 í glæstri jöfurs höll
 svo drukku drengir saman,
 unz dagur lýsti fjöll.
 Að lokum minni mildings
 af megni drukkið var;
 til vors í höllu hildings
 sig hressti kappinn snar.

XII.

Heimkoma Friðþjófs.

En vorið grær við gullin ský
 og gróða vekur sólin hlý,
 þá þakkar Friðþjófu'r fylki greiða
 og fleyi hrindir á æginn breiða;
 og árasvanur svásam vang
 of sæinn fer við hraðan gang;
 því sunnanvindar með vorsins tungu
 í voðum eins og þrestir sungu,
 og Ægisdætur með blæju blá
 und börðum leika' og hrindast á.
 Hve gott er að stefna' af storðu fjærri
 að ströndu fósturjarðar kærri,
 þars reykur stígur frá heimahögum,
 og hugu'rinn unir bernskudögum,
 og lindir blár á leiksvið minna,
 og líta hauga feðra sinna;
 en yngismær við unnarstein
 á æginn mænir og þráir svein! —

Í daga sex hann sigla náði,
 á sjönda dimma rönd úr gráði
 við himinfald hann hækka sjer
 með hliðarbrún og ey og sker,
 og fósturjörð í feldi grænum

sjer fögur lyptir upp úr sænum.
 Af hömrum sjer hann fossa falla,
 og frána gnæfa jökulskalla;
 hann kveður nes og sjávarsund,
 og siglir undir goðalund,
 þars sumri áður sætt og rótt
 hann sat hjá brúði marga nótt.
 »En grunar ekkert svannann svinna?
 og sjer hún ei til ferða minna? —
 Úr Baldurshaga hringapöll
 er hilmis kann ske flutt í höll,
 og grætur þar við hörpuhreim«.

Frá hofsins mæni vítt um geim
 sjer valur kappans verpur þá
 og vaskur öxl hans stöðvast á;
 hann hristir fiður, hreifir klær
 og hvössum vængjum loptið slær
 og hvergi eirir haukur slingur;
 að hlustum Friðþjófs nefi stingur,
 sem vildi hvísla valið orð
 í vinar eyra hrings frá skorð
 og — kann ske hennar hinnsta vilja,
 en hulda rún má enginn skilja,

Um nesið fram nú fleyið svífur
 og fljótum skriði hrannir klífur,
 sem hlæji móti heimaslóð,
 en hetjan kát í lypting stóð.
 Of augu bæði hvolfir höndu
 og horfir beint á kunna ströndu,
 en þótt hann hvessi hvarma gler,

hann hvergi bæinn Framnes sjer.
 Sinn arinn blasa á brunaeiði
 sem beinagrind á tómu leiði
 hann sjer og öll sín sviðin lönd
 og svæla byrgir auða strönd.
 Í reiði' hann stökk á storðu kennda
 og stúrin skoðar garðinn brennda,
 þars feður bjuggu, barn hann hló —
 í bili sama til hans fló
 hans vaski, loðni veiði-hundur,
 er veturliða á breiðri grundu
 opt hafði fyrir Friðþjóf mætt;
 hann flaðraði nú með geðið kætt.
 Inn fríði jór með fætur rakka
 og faxið gyllt og stæltan makka,
 er Friðþjóf opt á baki bar,
 nú brunar heim úr dalnum snar;
 á Friðþjóf mænir, frísar, biður,
 og flipa stingu'r í lófa' hans niður,
 en hundi' og fáki', ei hefur neitt
 nú hetjan snauð, er fáir veitt.
 Án skýlis heima hryggðum bundinn
 nú horfir kappinn á sviðna lundinn;
 þá ganga' hann sjer að garði inn
 inn gamla Hilding, fóstra sinn:

»Ei undrar mig sú auðnan kalda,
 ef örn fer braut, má hreiðrið gjalda!
 Sá fylkir kann að friða lönd
 og fylla konungsheitin vönd,
 að blóta goð og brögnum fjóna,

og brenna óðul sinna þjóna,
 og gremju fær mjer grimmd hans örg;
 en grein mjer, hvar er Ingibjörg?«
 »Þau boð eg flyt«, hans fóstri sagði,
 »er fólvari gjöra þig í bragði,
 því Hringur kom með hótin dimm
 og hafði mót einum skildi fimm.
 Í Dísardal varð darrafundur,
 svo dreyraöldur fjellu' um grundu;
 að gömlum vanda Hálfán hló,
 en hjörs með drengskap neytti þó;
 eg skildi hjelt fyr mildings megi,
 og mikið lærði' hann á þeim degi,
 en leikur þó svo lykta vann,
 að lofðung Helgi' á flóttu rann;
 á veginum heim úr vígrasennu
 hann valda náði Framnes-brennu.
 En Hringur bræðrum svör þau sendi
 að selja Ingibjörgu' af hendi
 að sættum fyrir svívírðing
 eða selja líf og ríki Hring.
 Þeir bræður játtu boðum þeim,
 og brúðurin fylgdi skjöldung heim«.

»Þú fláráð mær!« var Friðþjófs svar,
 »in fyrsta hugsan Loka var
 in slæga lygi; í meyjarmynd
 í mannheim sendi' hann flærðarkind;
 með helblám augum, tára táli,
 hún tælir, freistar, veldur brjáli;
 úr vindi' er hennar vesöl tryggð,

úr vorís hennar svikul dyggð;
 í brjósti hvískrar brigðin fláa
 með brosum lygur vörin smáa —
 og þó er helzt í huga mjer,
 hve hjartfólginn hún var og er.
 Frá fyrstu stund, er má eg muna,
 með meyju nam eg lífi una;
 í hverjum leik og hverri raun
 var hringaskorð mín sigurlaun.
 Sem vaxi saman viðarstofnar,
 en valdi Þór, að annar klofnar,
 þá deyja báðir sama sinn;
 ef svás er annar, blómgast hinn:
 við undum svo við sorg og gaman
 við svanna er eg vaxinn saman,
 en nú er eg einn. — Þú vegleg Vör,
 um víðan heim er þreytir för
 og skrifar eiða' á skjöldinn ríka!
 skrifaðu' ei lengur heimsku slíka,
 svo lygi' ei rönd hver leiptri full;
 það lýtir um of ið tryggva gull. —
 Er Nönnu saga sönn? — Eg kenni
 ei sannleiks mark á nokkru enni,
 og brjóst hvert tel eg tryggðalaust,
 fyrst tældi' mig Ingibjargar raust,
 svo mild sem blær á blómsturengjum
 og Braga ljóð frá gígju strengjum.
 Eg vil ei hlýða' á hörpuljóð
 nje harma lengur brigðult fljóð;
 með storminum vil eg steðja' um græði,
 og stilla blóði Hrannar æði,

og hvar, sem vargi veitt er bráð,
 eg vera skal um storð og gráð,
 þá mætti vera, að krýndan kynni
 eg konung hitta' á götu minni,
 og ástum sjúkan yngissvein
 með allan hug á silkirein;
 svo heimskan mann, að trygðum treysti' hann,
 frá tryggð og fjörvi' eg óðar leysti' hann,
 frá svívirðingu, svikum, þrá
 og sorg, sem eg nú kenni á«.

»Hve heitt er blóð í ungum æðum»,
 inn aldni svarar harmaræðum,
 »unz ólguna kælir ellin grá —
 en Ingibjörgu' ei niðra má.
 Mín fóstra má ei góð þess gjalda,
 er grimmar skapanornir valda.
 Sem Viðar sat hún hæg og hljóð,
 en hjartað stundi þungum móð;
 svo hljóðri tryggð hún trega mundi,
 sem turtildúfa í suðurlundi.
 En mjer hún sagði hulinn harm,
 sem hrelldan nísti meyar barm;
 sem sjávarfugl með brotna bringu
 til botnsins ótt sjer niður stingur,
 svo birtan eigi sár hans sjái,
 og situr þar í kvaladá, í
 svo byrgði' hún með sjer böl og neyð,
 og birti mjer einum, hvað hún leið:
 »Eg blótfór er«, svo brúður hjalar,
 »bindið mjer vetrarliljur svalar

að höfði' og hvíta baldursbrá;
 fyr Belaríki eg deyja á;
 svo dey eg braut frá bölvi nauða —
 nei! — Baldur heimtar seigan dauða
 með sollna und og æðaslátt;
 þá einu vill hann þiggja sátt.
 En birt þú engum mæðu mína,
 meðaumkan skal mjer enginn sýna,
 þótt helnauð spennir hörð og mörg; —
 en heilsa Friðþjóf frá Ingibjörg!»

Á brúðkaupsdegi þjartrar meyju
 (þann brúðkaupsdag eg vildi eigi
 á rúnstaf hafa ritað minn)
 með ríkri meyju fylgdin svinn
 til hofsins stefndi hraustra sveina
 og hvítmöttlaðra silkireina:
 Í broddi greppur gígju bar,
 en gyldadóttir á svörtum mar
 svo fölleit sat, sem svipur líði
 og svörtu skýi' um loptið riði.
 Úr söðli hóf eg hringabil
 og hana leiddi blótstalls til,
 þars Lofnar eið vann svanninn svás,
 og snjallri röddu hvítum ás
 hún bljúg nam senda bænrorð,
 og beiskan grjet hver faldaskorð.
 Þinn þjarta hring á brúðar hendi
 í bili sama Helgi kenndi,
 og þauginn þreif og Baldri fjekk;
 það beint mjer svo til hjarta gekk,

að fram eg hljóp og brandi brá
og bauð ei fje við Helga þá;
en hún mig stillti', og hógvær tjer:
»eg hart að vísu leikin er,
en lífs er ei enn þá endað spor,
Alfaðir dæmi milli vor!«
»Alfaðir dæmir«, drengur svarar.
»En dóm minn skal eg ei heldur spara.
Að miðju sumri er Baldursblót,
og blótgoðinn er við heiðið mót;
þann brennivarg, er seldi systur,
eg sjá vil bráðum hefndarþyrstur«.

XIII.

Baldursbál.

Blóðgan mána bar við tind,
birtan varð að skímu;
var sem dreymdi dröfn og strind
dags í milli' og grímu.

Í hofi kynt var Baldurs bál,
bráðum glóðir hverfa;
þá er hjartan bróður mál
blindum Heði' að erfa.

Híma blótmenn hofs und vegg,
hnissa' að eldibröndum;
á bringu tók þeim brimhvítt skegg,
blótkníf ljeku höndum.

Helgi krýndur hjá þeim stóð,
heiðnu blóti sinnir,
vex þá brak og vígahljóð
vígðu goðs í inni.

»Lokaðu hurðu hofsins, Björn!
hart þótt að þeim kreppi;
höggva skaltu' í herðar hvörn,
heldu'r enn hjá oss sleppi«,

Bliknaði kóngur, kenndi snar
kappans raustu snjalla;
heyrði' hann Friðþjóf frækna þar
sem feigðar stormbyl gjalla.

»Tak hjer skattinn, þess er þú
þóttist smáður bíða;
bregð svo hjör og bústu nú
í Baldurshaga' að stríða.

Berskjaldaður, fylkir! fram
flýt þjer við oss leika;
fyrsta höggið hæfir gram,
hitt mun traúla skeika.

Hurð er lokuð sem þú sjerð,
svelt hef eg inni skolla;
mundu þína Framnes-ferð
og fylkisdóttur holla!«.

Sjóð frá belti síðan brá
sverða- rammur -bendir,
og með krapti krúnu á
konungs miðja sendir.

Úr fylkis munni fossar blóð,
fyrir sortnar auga,
hneig í óvit hofs á slóð
hirðir vjestallsbauga.

»Ef geig þjer vinnur gullið þitt,

- geit þíns ríkis mesta!
tími' eg sízt, að sverðið mitt
sundri bleyðu vesta.

Ragir seiðmenn! reiðið ei
ramma fórnar-knifa,
skuli' eg yður, galdra-grey!
grimmri feigð við hlífa.

Reiðst ei, Baldur blíði! mjer,
bið mín kyrr og þolinn;
hringu'rinn góði á hendi þjer
er, hjerna' að segja, stolinn!«

Þreif hann til, en höndin hring
hjelt í mót sem fastast,
loks hún rjettist, losnar þing;
á logann Baldur kastast.

Rauðar tungur hvæsa hátt,
hyrjar fossar elfur;
Björn stóð fögur fram við gátt,
Friðþjófu'r sjálfur skelfur.

»Út skal drótt, en opnist gátt,
enginn má sjer hlífa,
hofið brennur, hingað brátt
hafið allt má svífa!«

Nú var keðja knýtt frá strönd
kappa tengdum höndum;

seldi báru hendi hönd,
hrykkti' í sviðnnm bröndum.

Sem hríðarvættur hetjan stóð
heljar-báls í kverkum,
hellti vatni' í heita glóð,
með herjum skipti verkum.

Æðisgengnum ógnarbrand
enginn stenztt við skjöldur;
drýpur gull um gljúpan sand,
glóa silfuröldur.

Dreyrugu'r hyrjar hani hvopt
í heljarbrimi glennir,
hristir kamb í háa lopt,
himininn glóð um spennir.

Morgunblær um breiða grund
bálið drjúgum æsir;
sig í þurran læsir lund
loginn þá og hvæsir.

Stökkur bálið eik af eik,
eins og stórflóð renna;
heljar líkist hrykaleik
hofsins ægi-brenna.

Björkum hyrjar skellir skafi,
snarkar óttalega, —

hvað skal mennskra manna afl,
er Múspellssynir vega?

Eldhaf brýzt um Baldurslund,
báls ei stöðvast vogar,
rennur sól, en sær og grund
sýnast tómir logar.

Allt er hulið eldi frón,
aska' er hof og lundur;
Friðþjófu'r horfði á hroðasjón
hryggju'r um morgunstundu.

XIV.

Friðþjófur flýr úr landi.

—
 Á þiljum stóð
 með þungum móð
 og sárar sorgir
 um sinnisborgir
 Friðþjófur þá
 og fölván sá
 reyk hofsbranda
 rjúka' of sanda.

»Þú, reykur! far
 af foldu snar
 upp til Valhallar
 og ofan kalla
 ins hvíta hefnd,
 er hörð mun efnd;
 fljúg hátt með kalli,
 svo hvelving gjalli,
 um Baldursbál
 og brennumál,
 um viðargoðið
 af glóðum hroðið,
 óðar enn flatt
 á eldinn datt;
 um hofslund friðan

heilagan síðan
 sverð voru gjörð —
 hann er sviðin jörð;
 fjekk ei þann heiður
 að fúna meiður.
 Eg frjett þér fel
 og farðu vel
 og Baldurs eyra
 lát býsnir heyra;
 við þokugoð
 á þokuboð.

Leyfður mun ljóði
 lofðung inn góði,
 sem ei hratt mjer
 frá einum sjer,
 en rak úr ríki;
 ráð er eg víkji
 til bárugeims,
 ins bláa heims.
 Til setu' ei boðið
 oss, svása goðið,
 Elliði! er;
 um aldinn ver
 nú legðu leiðir,
 þótt löður freyði
 á yztan heims jaðar,
 og eigi skaðar,
 þótt blæði blóð,
 en berjist þjóð.
 Nú hús mitt ertu

og heimili vertu,
 alls Baldursfrændi
 mig býli rændi;
 frá Noregs-fold
 og fósturmold
 á braut mig ber þú,
 og bót mín er þú.
 Þú, svarta fley!
 skalt svása mey
 mjer bæta líka,
 því brást in ríka.

Þú, víða haf!
 þú veist ei af
 jöfra ofríki
 nje öfundsýki,
 þinn sjóli er sá,
 er sjónum á
 ekki skelfir,
 þótt Unnur hvelfi
 við harðan þjóst
 in hvítu brjóst.
 Þín votu strindi
 eru vikings yndi;
 með kili plægir
 hann kaldan ægi,
 en dreyra-dögg,
 þars dynja högg
 og falla hræin,
 frævir sæinn.
 Og sæmd vex ný

af sáði því
 og gnægtir fjár
 og Freyju-tár.
 Fýsir mig fylgja
 þjer, frána, bylgja!
 lygnt við löður
 liggur míns föður
 haugur grænn,
 svo hýr og vænn,
 en minn skal blár,
 þars bólgna sjár,
 haugurinn valdi
 með hvikum faldi
 sveima um sæ,
 og sollin hræ
 draga niður
 í drafnar iður.
 Hörð var oss æfi
 hlutuð á sævi;
 við unnarstein
 vil eg bera bein«.

Svo kvað inn hryggvi,
 en knörinn dyggvi
 nauðugur svam
 á sæinn fram
 hjá skerjagörðum,
 er skýla fjörðum
 Noregs æ
 fyrir óðum sæ.

Í tröllsbam frekum
 á tíu drekum
 þá Helgi svam
 á sundin fram.
 »Helzt er nú feigur
 Helgi deigur
 og vill nú falla«,
 víkingar kalla.
 »Fýsir hann þrá
 sína frændur sjá;
 inn illi hari
 til Óðins fari!«.

Kom þá voði
 að konungs gnoði,
 því sama bil
 í sævarhyl
 það sökk; á sundi,
 frá sigluhundi
 með nauðung náði
 niflungu'r láði.
 Björn þá mælti:
 »þig, buðlung! vælti
 mitt ráðið traust,
 því ræsis flaust
 í nótt eg meiddi
 og móðgan sneiddi
 þig hefndavon,
 þú, herjans son!
 en fleyjum völdum
 í faðmi köldum
 mun halda Hljær,

en hitt fór ver,
að ei hjelt drottni
Unnur á botni«.

En Helgi stóð
með heiptarmóð
bjúgur á söndum,
og báðum höndum
stæltan boga
við stein vann toga
öllum mætti,
en afis ei gætti,
unz strengur brast,
en steinn við gnast.

Það kappinn sá
og kesju brá
hátt og stælti,
til hilmis mælti :
«eg helörn ber
í hendi mjer ;
ef braut hann flygi,
þú bleikur hnigir
í Niflheims kverk
fyrir níðings verk ;
en hræzt ei, eg rjóði,
Helgi! blóði
brandinn bjarta
þíns blauða hjarta,
því níðstöng þá,
sem þitt nafn er á,

eg ei skal hrella
 og aldrei fella.
 Sæmd fyrir smán
 þú seldir Rán,
 líkt sem áður
 á landi smáður.
 Ryð boga braut
 fyrir buðlung. Þraut
 aðra skal reyna,
 og engan leyna,
 hvort fræknað mjer
 ei ferzt enn þjer«.

Til ára þrifur
 og öldur klýfur
 frækn í ferðum
 furu erðum
 úr Guðbrandsdal,
 en garpaval
 svo miklu orkar,
 að undra-forkar
 brotna náðu
 sem brunninn þráður.

Rann þá sól
 á ragnastól,
 og svalur andi
 sveif frá landi
 í geisla glaum;
 úr gljúpum straum
 Ránardætur

hann rak á fætur.
 Of öldu toppa
 Elliði hoppar
 fríður af stað;
 Friðþjófur kvað:

»Þú norður-geimsins
 in gullna brá,
 við öndveg heimsins
 er unir há,
 mín hjartkær móðir
 með heilnæmt hvel
 og hetjupjóðir,
 far vel, far vel!

Þig, Noregs sólu,
 þú, sjónarsteinn
 á sumar njólu!
 nú kveður sveinn;
 þú sjónarhringur
 og sólarhvel,
 er sveit um kringir,
 far vel, far vel!

Þjer fjöllin styrku,
 þars fremd býr stór,
 og bjargavirki,
 þars byggir Þór,
 þjer skæru legir,
 er skemmtið vel,

og sker og eyjar,
far vel, far vel!

Og fornu haugar
við hafið blá,
þars lindir lauga
opt lauka smá! —
Ei sæmdin gleymist,
þótt svört sje hel,
hjá Sögu' hún geymist —
far vel, far vel!

Og far vel lundur
og fögru svið,
þars barn eg undi
við bekkjar nið!
og æskubræður
eg auðnu fel
frá öldnum græði,
far vel, far vel!

Minn bær er tekinn,
en brúður misst,
á braut eg rekinn
er lands úr vist;
því Ægi stríða
eg auðnu fel;
þú æfi bliða,
far vel, far vel!

XV.

Víkingabálkur.

Og hann sveif yfir sæ líkur sviplegum val,
 þeim er sækir með hamförum bráð,
 en með Víkingabálk gaf hann vegöndum lög;
 sá, er vill, má hjer líta þau skráð.

»Ei má tjald sjást á súð, ei má svefn festa' í bæ,
 því við salsdyr er vegandi flár;
 sofa' á skildi þú skalt meður sköfnung við hönd,
 þá er skálatjald himininn blár.

Ei á hamarskapt hót lengra handfangi Þór,
 ei á hjör nema alin hann Freyr;
 það er nóg, hafirðu' hug; komst þú höggfæri í,
 þá mun hvargi til missa þinn geir.

Þegar bylvindur blæs, skaltu breiða út voð,
 þó að brimöldur freyði' yfir unn
 geysa lofa þú lung, sá, sem lægir, er gauð,
 þó að löðranda stefni' upp á grunn.

Mær er friðhelg á fold, má ei flytjast á skeið;
 þar hún Freyja sjálf holl mundi ei;
 brosfar valið á víf, sem er voðaleg gröf;
 snara veiðin er lokkur á mey.

Drekkur Valfaðir vín; njóttu veiganna frjáls;
 þó má vitinu týna aldrei;
 þóttú rasir á grund, máttu reisa þig skjótt,
 en hún Rán sleppir fótunum ei.

Beri' að kaupdregja knör, má hann krefja þig liðs,
 en þó kaupi hann stundum sjer grið:
 marar þengill ert þú, vörubræll einn er hann;
 stálið þitt gullið hans jafnast við.

Skipta herfangi' í hlut meðal hermanna skal,
 og við hlutfall sitt uni svo hver,
 nema sægramur snjall, hann á sjálfur ei hlut,
 því að sigurinn helgar hann sjer.

Sjáist víkingaskeið, bregðið vopnum á lopt,
 sýnið viðnámið rjúkandi tryllt;
 ef þú hopar um fet, skaltu hrakinn frá oss;
 lög vor hljóða svo; gjör sem þú vilt!

Sár er víkingamark, og til virðingar er
 þeim, sem veitt er á enni og brjóst;
 lát það blæða eitt dægur og bind ei um fyrr,
 ella biður þú hrakyrða þjóst».

Þannig setti hann lög og hans sæmdir og frægð
 víða svifu' yfir fjarlæga storð;
 hvergi maka sinn fann hann um marvallar-geim,
 og hans menn báru hreystinnar orð.

Hátt í stafni hann stóð viður stýrið og leit

einatt stúrin á freyðanda sjá :
 »geysi-djúp ertu dröfn, býr í djúpi þjer ró,
 því hún dafnar ei haffleti á?

Ætli Baldur mjer böl, má hann brand reiða hátt,
 eg skal bíða' hans og æðrast ei hót ;
 nei, við bólstra hann býr, hyggur beiskur til mín,
 og því bitur mig hugsýkin ljót«.

En ef hjörvajel hófst, fór hans hugur á flug,
 svo sem hauksins, er vaknar við bráð ;
 þá varð svipurinn svás, þá varð snjallmál hans rödd,
 meðan snarpa var orrustan háð.

Svo frá sigri til sigurs hann svam yfir lög,
 ei hann sakaði' in helkvika gröf,
 og hann Suðurlönd sá meður sælund og sker
 og hann sigldi' inn í Grikkjalands höf.

Þá hann skoða fer lund með in skrautlegu hof,
 er í skínanda spegla sig vog ;
 hve hans önd sjer þá undi, veit ástanna dís ;
 þjer, sem unnist! þjer vitið það og.

»Hjer eg líta má lund með in ljómandi hof,
 eins og lýsa vann öldungur fyrr ;
 það var hingað, sem hún átti' að halda með oss,
 en in harðlynda sat eptir kyrr.

Býr ei yndi og ást í svo ylsælum dal?
 er ei inndælt við hvólsúlna göng?

Því svo blítt ómar Unn líkt og unnustu hjal,
og um ást kveður smáfugla þröng.

Hvar er brúður mín blíð? hefur brigðlynd oss gleymt
sínnum buðlungi örvasa hjá?

Ó, eg get eigi gleymt, og eg gæfi mitt líf,
ef þig gullblíða mætti eg sjá!

Um inn svalkalda sæ hef eg sveimað þrjú ár
og mátt sakna þín, ættjarðarval!

Gnæfa fjöll þín sem fyrr? mundi fagurgræn hlið
enn í feðranna ylblíða dal?

Mun sú lind fagurfrjó, er á föður míns haug
eitt sinn forðum eg græddi við jörð?

Hver mun vatna' hana vel? gefðu vökva þinn, fold!
og þú, vorhiminn! döggaðu svörð.

Hví skal lengur um lög beita lúinni skeið,
myrða lýði og skattgilda þjóð?

Nú er frægð unnin full, því hið frátleita gull
ei með fjepúkum dreg eg í sjóð.

Viti horfir á hún beint í hánorður-átt,
þar sem helg bíða ættmanna lönd;
meður blíðhimins blæ vil eg bruna' yfir sæ,
unz mjer brosir in norræna strönd«.

XVI.

Friðþjófur og Björn.—
FRIDÞJÓFUR:

»Leiðist mjer, Björn! út við brimóðan sjá
 búa við gnauðandi ólæti Ránar;
 norðurheims tindar og fjallshlíðir fránar
 fylla mig söknuði' og ástarþrá.
 Sæll er sá, land hans sem útskúfar eigi,
 enginn sem hrekur frá feðranna gröf.
 Oflengi — oflengi eg hef með fleyi
 útlægur borizt um sollin höf«.

BJÖRN:

»Særinn er góður og sízt má hann lasta,
 á sænum æ frelsið við gleði bjó;
 þar á ei heima in þreklausu ró,
 þrótturinn lifnar við hádunur rasta;
 gjörumst eg aldinn á gróandi storð,
 græ eg þar fastur, sem reyrleggur freðinn;
 enn skal því drekka og berjast um borð,
 búa skal enn með oss sorgvana gleðin».

FRIDÞJÓFUR:

»Nú hefur ísinn þó elt oss á land,
 umhverfis spennir oss helfreðin alda;
 una hjer vil eg ei vetrinum kalda,
 vogur þars glymur við klett og sand;
 jóla eg enn vil í Noregi njóta,

niflung þann gista, er rænda oss mey,
horfa á, hve gulllokkar hrynjandi fljóta,
heyra það málið, er gleymum vjer ei».

BJÖRN:

»Skil eg það: Hringur á heiptum skal kenna,
hefnina víkingar reka skjótt;
höllin skal mölvuð um miðja nótt,
mærin oss fylgja, en karlinn brenna;
ellegar hyggstu að hermanna sið,
hólmgöngu sæma þann gylfa lúinn?
ellegar hasla' honum orrustu-svið
á ísinum? Jeg er í hvatvetna búinn».

FRIDÞJÓFUR:

»Minnst ei á brennu nje hrælda hríð,
hjeðan með friði til grams vil eg stefna;
syndanna goðin á sjálfum mjer hefna,
saklaus er Hringur og drottning blíð;
hjeðan af fátt oss á foldu mun gleðja;
fegurstu ástmey ið hinnsta sinn
sjá vil eg glaður og syrgjandi kveðja;
sól þegar hækkar, eg aptur þig finn».

BJÖRN:

»Heyrið á firn mikil! Hve viltu lengi
harmþrúttinn gráta þau brúðarsvik?
jörðin því verr er af konum kvik,
kveðji þig ein, er það skaði þjer engi.
Viltu', að eg sæki frá suðrænni grund,
sökkhlaðinn byrðing af fjörugum snótum,
rósfriðum, hýrum og ljúfum í lund:
látum svo skipt eða' í bróðerni njótum?»

FRIDÞJÓFUR:

»Lundglaði Björn! þú átt lyndi með Frey,
ljónsnar til víga og hvatur til ráða,
Óðin og Þrumutý þekkirðu báða,
þekkir ei ástanna himnesku mey;
deila við goðin er heimska', en ei hreysti;
hræzt þú að styggja' ina eilífu dís;
goðum og mönnum inn ginnhelgi neisti
gjósa mun eitt sinn sem logi yfir ís.

BJÖRN:

»Ferðast ei aleinn, þín för mætti lengjast«.

FRIDÞJÓFUR:

»Förunaut á eg, inn bitra flein«.

BJÖRN:

»Mundu hann Hagbarð, er hjekk á grein!«

FRIDÞJÓFUR:

»Hver, sem ei ver sig, á skilið að hengjast«.

BJÖRN:

»Fallir þú, hlýri! eg hefni þín vel;
helörnu merktur skal Friðþjófs bani«.

FRIDÞJÓFUR:

Get eg þess, Björn! að ei gjallandi hani
gali þeim lengur enn mjer; far vel!

XVII.

Friðþjófur kemur til Hrings konungs.

Með hetjum sínum Hringur í höllu drakk um jól;
 hjá gömlum undi gylfa in gullna faldasól.
 Sem vor og kaldur vetur þau voru í glæstum rann,
 og hún var væna vorið, en veturinn kaldi hann.

Þá gengur garpur aldinn á gólfið hallar inn;
 frá hvirfli niðu'r á hæla hann huldi loðið skinn;
 á hækju fram hann hallast og harla lotinn gekk,
 en var þó höfði hærri þar hverjum jöfurs rekk.

Með sveinum tók hann sæti í salnum fram við dyr
 (þars snauðir enn sjer una og eigu bekk (sem fyr);
 að karli hirðmenn hlógu, svo háfum glumdi' í sal,
 og bentu' á bjálfann loðna, sem bognum skýldi hal.

En ötul augu brenna þeir undan hetti sjá;
 einn hirðmann halur grípur og hátt á lopt upp brá,
 og vatt á ýmsa enda í annarri hendi sjer;
 þá þögnuðu þengilssveinar — og þagnað hefðum vjer.

Þá kallar buðlung bistur: »hver brýtur hallar frið?
 kom innar, aldni gestur! og eigumst ræður við,
 og seg oss, hvað þú heitir, og hvaðan að þig ber,
 og hvar þú heima eigir, og hver þinn starfi er!«

»Þótt margs þú frjettir, fylkir! þig fræða' eg gjarna vil,
 en nafn mitt á eg aleinn og engum segi til;
 eg borinn er á Angri, og átti' í Sulti bú,
 og gisti' í gær hjá Úlfi; til gylfa ræðst eg nú.

Á dýrum dreka forðum eg drafnar risti slóð;
 með stríðum stormavængjum hann steðja kunni' of flóð;
 nú kúrir fuglinn frosinn í frerum inn við lönd,
 og ellin bak mitt beygir; — nú brenni' eg salt við strönd.

Mig fýsti konung finna, því fræg þín spekin er,
 en hirðmenn þínir hlógu og hentu gys að mjer;
 þá greip eg fól eitt, fylkir! og frækin sýndi tók;
 það var í góðu gamni, þú gefu'r það ei að sök«.

Þá mælti vísi vitur: »Þú vandar sniðug orð;
 inn hruma ber að heiðra; við hilmis set þig borð;
 en kufli skaltu kasta, og kenna rjett þig lát;
 ei hemst í hjúpi gleðin; mín hirð eg vil sje kát«.

Og óðar fellur feldur af friðri heilaslóð;
 á gólfi glæsilegur þar gumi ungur stóð;
 frá björtum brúnatindi um breiðan herðastall
 á gildum garpi hárið í gullnum öldum svall.

Á bláan kyrtil blikar, en beltið kappans var
 úr svásu silfurspöngum; mót sveinum glóðu þar
 í hópum haga-dýrin, sem hlupu allt í kring,
 en aldrei fundu endann, á ítrum mittishring.

Og handargullið góða nam glita jöfurs höll,

og hjörinn heljar-þunna við hlið bar kempan snjöll,
og atalt augum renndi' hann til öðlings hugum-stór
og líktist bæði Baldri og brúnahvössum Þór.

Þá drottning ljúf hann lítur, hún litum óðar brá,
sem norður-loga-leiptur um ljósan bliku snjá;
svo bifðist snótar barmur sem blómsturliljur tvær,
sem vaxa niðu'r í vatni, er vindum tryllist sær.

Þá hvein í hvellum lúðri, og hljóðir runnar geirs
þá urðu á augabragði, og inn kom göltur Freys;
hann kraup á fáðu fati með fagran hornasveig,
en buðlungur frá borðum að bragði upp þá steig.

Hann tók á galtar trýni, og talaði snjallt og hátt:
»eg heiti að fella Friðþjóf við frækinn hjörva-slátt,
og hræðast ei, þótt halur sje harla þróttarstór;
svo fremi fullting veiti mjer Freyr og Ása-Þór!«

Þá glottir hoskur gestur, á gólfíð fram hann stökk;
svo grimmdist garpsins hugur, að gneisti' úr auga hrökk;
í borðið sló hann brandi, svo buldi' í fylkis sal,
og upp frá eikibekkjum spratt öðlings drengjaval.

»Þess heit eg, hilmir! strengi«, svo hjörva- mælti -grjer,
»að verja Friðþjóf frækna, því frændi minn sá er,
og hvergi undan hoga, þótt hundrað verði um einn;
svo dugi heilladísir og dævænn mistilteinn!«

En Hringur hló og mælti: »þú harla djarfur ert, —
en hjer í höllu vorri má hver einn tala bert;

þú, drottning! dýrshorn rjettu að dreng með vín þitt bezt;
með veigum vil eg tryggja oss vetrarsetugest«.

Þá skenkti skjöldungs beðja á skrautlegt uxahorn
með ríkar silfurrósir og rúnamálin forn
í kring um styrkan stikil og stæltan silfurfót;
á barm þann bikar fylla in bliða mundi snót.

Í barm sjer horfði brúður, er bikar rjetta vann,
og höndin smáa hristist, svo horninu' út úr rann;
svo brunnu dökkvir dropar á drósar hvítri mund,
sem leiptur lilju rjóði um ljósa aptanstund.

Og hýrt hann tók við horni af hilmis glæstri frú, —
en traúðla tæma myndu það tveir, sem gjörast nú, —
en Friðþjófur inn frækni þá fögru gullinveig
til sæmdar dýrri drottning nam drekka' í einum teig.

Og greppur gígju tekur, hann gylfa sat við borð,
um ástir óð hann syngur frá ítri Noregs-storð,
um Hagbarð sætt og Signý og Sjafnar yndi' og harm;
um hjörtun drengjum hitnar, þótt hringir stæltu barm.

Hann söng um sali tíva, þars sigur- bíða -laun,
um hreysti fornra feðra og frækna sverðaraun;
þá greip hver hönd að hjalti, þá hvesstist sjerhver brá,
og ótt um bekk var borin in bjarta hornalá.

Og fastan drengir drukku í döglinga höllu þá
(það jólaminnið mæra sveif margan hraustan á),
unz hirð til hvíldar gengur; þá hætti sumbl og skraf,
en aldinn öðling Hringur hjá Ingibjörgu svaf.

XVIII.
Ísförin.

Með drottningu vísi til veizlu fer;
á vatninu' er ísinn háll sem gler.

»Við ísinum gættu þín«, gestur kvað,
»því grípa kann við þjer nákalt bað«.

»Sú ísraun«, kvað jöfur, »ei hræðir Hring,
en huglausum ræð eg að fara í kring«.

En hetjan starir á hrannar-hvel,
og herðir skauta' að iljum vel.

Með fagran sleða snýr fákur á braut,
af fjörvi drambar og hart fram þaut.

»Send þig of ísinn« kvað sjóli, »þvert,
og sýn nú, hvort Sleipnis jóð þú sjert«.

Hann þaut, sem vindur þjóti of láð;
ei þýðist Hringur snótar ráð.

En Gestur á skautum svo skjótur er,
hann skjöldungs vagn í kring um fer.

Hann renndi sjer margan rúnakrók,
svo ræsis frú yfir nafn sitt ók.

Þau fljúga svo hratt of frera skán;
und fótum þeim glóttir helköld Rán.

Og sundur þýðir hún svella þök;
þau sjóli' og drottning fjellu' í vök.

Af ótta drottning fölna fer,
en fljótara leiptri Gest að ber.

Í ísinn stingur hann fæti fast,
í faxið hesti þrífur hvasst.

Svo hörð voru kappans heljartök,
að hesti' og kerru' hann rykkti' úr vök.

»Ei fræknari maður«, fylkir tjer,
»hann Friðþjófu'r sterki sjálfur er«.

Þau hurfu aptur á hilmis garð,
með Hringi Gestur til sumars varð.

XIX.
Freistnin.

Vorið kemur, kvaka fuglar, kvistir grænka, sunna hlær,
 ísinn þyðnar, elfur danza ofan, þar til dunar sær;
 rósinn gegn um reifa brosir rjóð og hýr sem Freyju kinn;
 brjóstum manna vorið vekur vonarhlýjan unað sinn.

Þá til veiða hyggur Hringur, honum fylgja drotting skal;
 konungs allar kempur tygjast, kveður hátt í glæstum sal;
 bogar glymjja, hremsur hringla, hófum sporna fákar grund,
 brúnafyllum valir verpa völegum með heipt í lund.

Veiðiflokks í fararbroddi fögur unír drottning sjer;
 þaðan augum fljótast forða, Friðþjófur! nú ráð er þjer!
 Há sem Göndul, hýr sem Freyja, hvítum fáki sat hún á;
 bláfjallaðar blöktu fjaðrar brúðar djásni rauðu frá.

Líttu' ei inn í logann brúna, lokka gullna horfðu' ei á,
 gæt þín, mjótt er mitti svanna, mjúk eru brjóstin, hvelfd
 og há;

varast rós og veika lilju, vöngum á er skipta sjer,
 hlustaðu' ei á málið milda, mýkra' enn aptanblær það er.

Fylkis sveit til brautar búin bregður ólmum fáki á skeið;
 horn við kveða, haukar beina hátt mót Óðni vængjareið;

merkurdýrin felmtruð flýja, forða sjer um dimman skóg;
valkyrjan með Óðins-eldi eltir þau um hæð og mó.

Aldinn Hringur ei má fylgja, undan veiðiskarann ber;
Friðþjófur hjá frægum unír fylki einn og þögull er.
Upp í hljóðu hyggjusetri harmastafir rísa skjótt;
undan þeim hann ei má flýja, angri sleginn mælir hljótt:

»Hví í greipar grimmum voða gekk eg braut frá víðum sæ
þar sem harmar þrífast ei, en þjóta braut með himinblæ,
hyggju-þungan þar sem víking þraut í Hildar kveður danz,
þar sem hrelld má hyggjan flýja hjörva röðulbjartan glanz?

Hjer er öllu hinn veg snúið, harma-vængjum læsir þrá
mjer um höfuð, rammar raunir rænulaus eg stari á.
Baldurshagi hug minn glepur, helgan vann mjer svanni eið;
þó hefur hún ei heit sín rofið, hörmum valda goðin reið.

Hatast þau við hauðursbúa, hlægir þau vort gleðibann,
rósknappi þau rændu mínum, rjettu köldum vetri hann.
Hvað mun vetur hirða' um rósir? hann kann sízt að
meta þær;
meður klaka' og köldum gusti knapp og blöð og legg
hann slær«.

Kvað hann svo, en kappar voru komnir inn í regin-dal
milli hengi-hamra tveggja, huldu bjarkir stjörnusal.
Hringur steig af hesti sínum: »hef eg aldrei fegra lund
fyrrí sjeð, mig sækir mæði, sofa vil eg litla stund«.

Svarar hinn: »ei sofna skaltu, sæng er hörð á eyðidal«
vera má þig værðin svíki, vísi! snúum heim í sal«.

»Svefninn kemur, sízt er varir, svo sem annar goðaher«,
 aptur svarar aldinn Hringur »unna muntu hvíldar mjer».

Friðþjófur sinn feld þá breiddi foldar yfir kalda laut ;
 hvítar hærur Hringur síðan hnegja vann í kappans skaut,
 svaf svo vært sem vaskur halur vígamóður skildi á
 eptir blóðugt orraveður eða barnið móður hjá.

En er fastast sjóli sefur, svartur kvakar fugl á meið :
 »Friðþjófur inn frækni ! skunda, fylki ellihniginn deyð !
 eigðu sjálfur dýra drottning, drósin gaf þjer koss og mund ;
 engi þig hjer augum lítur, engi rís úr dauðans blund«.

Kappinn hlustar. Heyr ! þá syngur hvítur fugl á grænum
 kvist:

»þótt ei menn þig megi líta, mun þó Óðinn sjá þig víst ;
 viltu sofinn vega öldung — verjulausum níðast á ?
 enga heill af illu verki eða sæmdir muntu fá« !

Fuglar þagna, fleinabjótur fránan hjör úr skeiðum dró ;
 hryllti við og honum fleygði hendi frá í dimman skóg.
 Fuglinn blakka beint á Náströnd báru þegar vængjatól,
 en sem hörpu helgur rómur hinn sjer lyptir móti sól.

Hringur vaknar : »Vel er sofið, væran«, kvað hann
 »hlaut eg blund ;

vel er oss á vengi auðu' er vakir þú með hjör við mund ;
 hjör eg sagði — heyrðu, Gestur ! hvar er síðunautur þinn ?
 hvað hefur undur ykkur skilið ? — efni þess eg hvergi finn«.

»Hirði' eg lítt það«, hetjan svarar »hjörvagnægð á þessi
storð;
vittu, hvöss er tyrfingstunga, talar engi friðarorð;
myrkraandar eggjar byggja, illum Niflheim komnir frá,
svefni ei nje silfurhærum svífast þeir að níðast á.

»Eigi svaf eg«, anzar Hríngur, »eg þín freista vildi meir,
óreyndum því ýtar spakir aldrei treysta hal nje geir;
Friðþjófur inn frækni ertu, fullvel kenna þig eg vann,
þegar Gestur geði slunginn gylfa forðum kom í rann.

Hví barst þú til hallar vorrar heiti leynt und kufli grá?
var ei hitt, þú vildir stela vífi gömlum sjóla frá?
Drengskapur und dularnafni dylst ei svo með glaðri öld;
svipinn ber hann himinheiðan, hreystibragð og fagran
skjöld.

Fregnin sagði', að Friðþjófnefndu fjanda bæði menn og goð,
hausu klyfi, hofin brenndi, hæddi sjerhver friðarboð;
bjóst eg við, að berserk ramman bæri skjótt að vorri strönd
herskjöld með, en húsgangstötra hann kom með og staf í
hönd.

Ver þó eigi undirleitur, æsku líka man eg tíð;
styrjöld, styrjöld er vor æfi; æskan er in fyrsta hríð;
skorðast þarf hún skjalda milli, skapið unz ið tryllta þver;
nú hef eg reynt þig, reiði sefað, ríkir sátt í huga mjer.

Orðinn er eg ellimóður, orpinn bíður haugurinn,
þiggja skaltu þá mitt ríki, þar á ofan svanna minn.
Þar til skaltu Hrings í höllu hýrast oss í sonar stað;
vopnlaus skal oss verja halur, — verði úrslit mála það«.

Kappinn anzar Hringi hljóður: »heita þjófur vil eg ei,
seg mjer, Hringur! hver mjer aptra hefði mátt að taka mey?
vænsta brúði vildi' eg líta, vísi aldni! hinnsta sinn;
heimskur maður helzt til vakti' eg harminn sollna aptur
minn.

Með þjer eigi, ~~buðlung!~~ ~~biða byst~~ eg lengur höllu í;
eg er á flóttu, gremin goða grimmdar-sollna veldur því.
Baldur meður bjarta lokka, bragna kind er heitast ann,
á mjer einum hefur hatur, hans mjer einum reiði brann.

Brenndi' eg vje hans, vargur heiti' eg vjeum í, og hvar
sem er
ungu börnin Friðþjóf fælast, fylgir voðasvipur mjer;
látið hef eg lönd og ódul, látið vini fje og grið;
sekt mín biður síðan heima, sekt mig hvergi skilur við.

Ei um græna grundu vil eg griða lengur biðja mjer;
jörðin brennur undir iljum; eikin hvergi skugga ljer;
þegar unga Ingibjörgu aldinn jöfur frá mjer hreif,
yfir sólskin æfi minnar ógnum þrunginn harmur sveif.

Því er mál til strandar stefna, stinnum dreka brínda á flot;
sá skal baða bringu svarta brimóð gegnum mararlot;
hans skal vængi veður stæla, voðaleg þó grenji Hrönn,
meðan stjarnan mar um lýsir, meðan alda krýnist fönn.

Heyra vil eg veðralæti, voðagný og þrumubrest,
þegar um mig þjóta reiðir, þá minn kyrrist hugur bezt. —
Skildir bresta, skotin dynja, skjöldung aldni! hljes um braut;
hlægir mig til Herjans sala hverfa loks frá sekt og þraut«

XX.

Dauði Hrings konungs.

—
 Skinfaxi skundar
 skínandi um síðir
 sunnan úr blíðheimi hjartari' enn fyr;
 árdegis-stundar
 ilgeislar fríðir
 lýsa nú höll; þá er lostið á dyr,

Hurð er upp hrundið,
 hetjan inn gengur;
 dögging er fögur, en drottning hans rjóð;
 barmur á sprundi
 bifast, en drengur
 bölþrungin hefur upp skilnaðarljóð :

»Bárurnar baða
 brimfoldar hestinn,
 stormalinn fýsir hann steðja' yfir sund,
 vota leið vaða
 vill hann með gestinn
 brautu frá ástmey og áanna grund.

Ingibjörg! hring þinn
 hjer skaltu taka,
 helgastar minjar þjer aptur eg sel.

Njóti hans enginn!
 ei skal þig saka; —
 aptur þú sjer mig ei fyrr enn hjá Hel!

Ei mun oss hlotnast
 aptur að líta
 reykt þann, er feðranna rýkur á grund;
 nornirnar drottna;
 nú mun in hvíta
 Hrönn veita' oss griðland að helfararstund.

Leið ei til stranda,
 lofðungur! svanna,
 sízt þegar blástjarnan blikar svo hrein;
 ske má við sanda
 skírt milli hranna
 skíni á víkingsins landræku bein«.

Svaraði Hringur:
 »Sárt er að heyra
 hetjuna æðrast sem hjartveika mey.
 Hvað er nú? — syngur
 Hel mjer í eyra? —
 hvað þá? — sem aðrir eg fæðist og dey.

Urðar dóm flúði
 engi, sem hefur
 orlaganornanna fallið í bönd. —
 Hjartfólga brúði
 Hringur þjer gefur;
 annast þú, son minn! unz erfa skal lönd«.

»Gjarna vjer undum
 glaðværri höllu;
 gat eg mjer vinsæld og auðlegð og frið;
 þó hef eg stundum
 styrjar um völlu
 stálhúfu klofið og bliknað ei við.

Geirsodd sig rista
 ræsir skal feigur;
 sótt dauði konungi samir ei vel.
 Æfiþraut yzta
 engi skal deigur
 þola, því líf er ei ljettara' enn hel!»

Helrúnir síðan
 Hringur sjer risti —
 helrúnir Óðni um brjóst sjer og arm;
 dreyrliljan fríða
 dýrðlega lýsti
 silfur-hár konungs um sviptraustan barm.

»Færið mjer hornið!
 hinnsta sinn minni
 drekk eg þjer, norræna drengskaparorð!
 frjósama kornið,
 friðsælt heimkynni,
 farsæld og menntir eg verndaði' um storð.

Friðinum blíða
 blóðugar dróttir
 níðast á löngum, eg nauðugur sá.

Valkyrjan friða,
 Vígföður dóttir,
 Valhallar gættir nú bendir oss á.

Hásalur ása
 heilsar oss friður —
 horfin er jörðin — til ölmála þings
 einherjar blása;
 unaður bíður
 ítur sem gullhjálmur tilkomu Hrings«.

Hönd rjettir sprundi
 Hringur og kveður
 harmanda Friðþjóf og vonhýran svein;
 öðling þá stundi
 andvarpi meður, —
 önd hans nam fljúga til ljóssala hrein.

XXI.

Hringsmál.

—
 Situr í haugi
 höfðingi kynstór,
 skjómi er við síðu,
 skjöldur við arm;
 gangvarinn góði
 gneggjar þar inni,
 gnýr viður steina
 gullvörðum hóf.

Riður inn ríki
 ræsir of Bifröst,
 bogna við brúar
 bogar und gram;
 verða nú víðar
 Valhallar gættir,
 sigtívar tiggja
 taka í mund.

Þór er ei heima,
 herjar á jötna,
 Valfaðir veifar,
 vín sjer hann kýs;
 fljettar Freyr öxum
 fylkis um enni,

blómliljur bláar
bindur í Frigg.

Bragi inn gamli
gullhörpu tekur,
ómar þá mýkri
óður enn fyrr.
Vanadís hvítum
hallar að borði
barmi og hlustar,
hitnar við blóð.

»Hvellar á hjálmum
hjalttungur kveða,
blóði sig baðar
brimsollin Rán;
styrkurinn rammi,
regin því valda,
bítur í skjaldrönd
berserkjum með.

Því var inn dýri
drottinn oss hollur,
sem fyrir fróni
friðar bar skjöld;
aflsins ins stillta
ímynd guðfögur
böndum er dýrri
blótgufu fórn.

Vitur orð velur

Valfaðir, þá hann
 situr hjá Sögu,
 Sökkvabekks dís.
 Svo voru Hrings orð
 hlæjandi bárum
 mjög svipuð Mímis,
 mær, hvell og djúp.

Friðsamur tryggir
 Forseti griðin
 sáttur við Urðar
 svalkalda lind;
 svo sat á dýrum
 dómsteini Hringur;
 blíðkaðri blóðhefnd
 bjóða vann mund.

Gjöfull var gylfi;
 glóanda skipti
 rógmálmi rekkum
 rausnarfull mund,
 glöð kvaddi gáfa
 gjöfula mundu;
 vóx af hans vörum
 veslum æ líkn.

Velkominn, vitri
 Valhallar arfi!
 lengi mun norræn
 lofa þig drótt!

Bragi svo hoskum
hildingi fagnar,
friðboða norna
neðan frá storð«.

XXII.

Konungsvalið.

Til þings, til þings! Því fregnin fer
um fold og dal
um andlát Hrings; nú aptur ber
að öðlings val.

Þá tekur bóndi brand frá vegg,
sá hjartur er;
og fingri reynir frána egg,
hún fullvel sker.

Nú leikur sjer að ljósum geir
hver litill sveinn,
og bregða þungum brandi tveir,
ef bilar einn.

En hjálminn fægir faldalind,
unz fagur er,
og roðnar, þegar meyarmynd
í málmí sjer.

En síðast tók hann skyggðan skjöld
og skíra fór.
Þú frjálsra bænda frækin öld!
þín fremd er stór.

Við frið og styrjöld styrkur þegn
er stólpi lands,
þess blómi vex og bjargfast megn
af blóði hans.

Menn safnast skjótt við skjómagný
og skjaldabrak
til þings; in háu himinský
er hölda þak.

En Friðþjófu'r þings á steini stóð
og styrkum hjá
ið fagra' og unga fylkis jóð
með frána brá.

Með bændum kurr þá koma vann :
»Sá kóngsson er
of lítill, setja lög ei kann
nje leiða her«.

En Friðþjófu'r skyggðum skildi á
hóf skjöldungsson :
»Hjer lofðung Noregs líta má
og landsins von.

Og skoðið svein, hvort ætt hans er
ei Óðni frá ;
á skildi ljett hann leikur sjer
sem lax í á.

Eg sver að verja veldi hans,

sem vera ber,
og sæma' hann vísa vænum kranz,
þá vaxinn er.

Forseti heit mitt hlustar á
og helgan eið;
ef heiti eg rýf, mjer hegna má
hans hefndin reið«.

En sveinninn ungi sat á rönd
sem sjóli stól,
og valur sitji hals á hönd
og horfi' í sól.

En loksins honum leiðast vann
því löng varð stund;
af steini ofan stökkur hann
og stóð á grund.

Þá æpti í skyndi skatna þing:
»sá skjaldarsveinn
vor öðling verði eptir Hring
og annar neinn!

En Friðþjóf jarlsnafn fáum vær
og forsjá lands,
og Ingibjörg, in bjarta, mær
sje brúður hans!«.

»Eg kýs mjer sjálfum«, kappinn tjer,
»að kjósa mey,

Því konung fá eg kominn er,
en konu ei.

Nú bíða nornir bráðar mín
við Baldurslund,
sem hjeðan kveðja hal til sín
á hulinn fund.

Og yfir og undir aldameið
þær eiga bú;
því býst eg hjeðan beina leið
á brautu nú.

Því Baldur geymir beiska þrá,
inn bleiki sveinn;
hann blóm míns hjarta braut, og má
það bæta einn«.

Hann kyssir enni knapans á,
er kosning hlaut,
og reikar hljóður höldum frá
of heiðarlaut.

XXIII.

Friðþjófur á haugi föður síns.

»Nú kveður sólin blessuð bjarkaraðir
 og hjartir geislar svífa grein frá grein;
 þitt hýra auga, alda bliði faðir!
 mjer endurskín í döggi sem bárurein;
 nú hjúpast roða hnjúkar bláfjallaðir,
 nú hríslast blóð um Baldurs fórnarstein,
 nú sígur óðum hauðrið húms í kafið,
 nú hnígur sól sem gullskjöldur í hafið.

Mitt æskusvið eg sjónum fyrst vil leiða,
 þars sveinn eg undi fyrr með ljetta brá,
 eins sætt og forðum angar blómabreiða,
 á björkum kvaka sömu fuglar smá;
 sem forðum dunar sær und hlíðum heiða;
 ó, heill sje þeim, sem aldrei þekkti sjá!
 því frægð og sigri heitir hverful bára,
 en hrífur oss frá stöðvum bernsku ára.

Eg man þig, fljót, sem mærum fleytir straumi!
 þars móður einatt ljek eg sundi á,
 og dalinn, þars í ungum ástar draumi
 eg illu heilli festi hringaná,
 og bjarkir, sem í Lofnar gleymsku-glaumi
 eg greypti rúnum, sem að enn má sjá,

með hveflda toppa, hvítan stofn; í skorðum
hjer hvílist allt, en eg er ei sami' og forðum.

Nei, breytt er nokkuð: bóla' á Framnes sölum
og Baldurshofi hvergi sjá eg kann;
hve blítt var fyrr í bernsku minnar dölum,
en bál og járn þeim síðan granda vann;
nú andar goðaheipt frá græði svölum,
mín grund er bölvuð, síðan hofið brann.
Þú, vegfarandi! voðann ráð er flúa,
því villidýr í helgum lundi búa.

Um mannheim veit eg sveima flærðar fjanda
inn forna Níðhögg, stiginn upp frá Hel;
því ása-ljósi girnist hann að granda,
er góðra drengja lýsir sjónarhvel;
öll niðingsverk, í sögum sem að standa,
ins svarta jötuns hefur bruggað vjel;
ef heppnast morð, ef hofs er salur brenndur,
hann hlær og klappar lof í svartar hendur.

Ó, heyr mig, Valhöll! hárra raust eg kalla,
ó, hvíti Baldur! þiggurðu' enga bót? —
Með bótum sættast menn, þá frændur falla
og fegin goðin þiggja heiðin blót;
með blíðu þú sem ávallt sigrar alla —
eg afarkostum býðst að taka' í mót,
en taktu' inn forna flekk af mínum skildi;
Friðþjófur aldrei brenna hof þitt vildi.

Mín byrði' er þung — ó, Baldur! ver ei reiður;

úr brjósti mínu taktu hryggð og þrá;
 lát iðran bæta' og æfi langrar heiður
 það augnablik, er slysið varð mjer á;
 eg hræðist ei, þótt bresti himinn breiður,
 eg bleikan dauðann þori vel að sjá,
 en svipinn þinn inn saklausa og hvíta
 eg, sekur maður, þori hvergi' að líta.

Minn faðir hvílir hjer, en heyrir eigi,
 því hann fór þangað, hvaðan neins er von,
 og gleður sig á glæstum uppheims vegi,
 þars goðaveigar yngja Herjans kon.
 Ó, heyr þinn mög á himins björtum teigi,
 er hrópar til þín, Þorsteinn Víkingsson!
 Eg kem ei fram með kynngi eða galdur,
 en kenndu mjer að friða Ása-Baldur.

Á dauðinn enga tungu? — Tyrping frægan
 in trausta Hervör forðum kveða vann
 úr haugi', er vakti' hún Angantý upp ægan,
 en annað betra' eg kýs enn hjörinn þann;
 á hólmi vann eg hjörvaforða nægan,
 mitt hjarta þráir sátt við goðarann.
 Ó, send mjer, faðir! svar er harm minn greiði;
 ei svinnur maður þolir Baldurs reiði.

Þú þegir, faðir! heyr, hve ymur alda
 með ómi bliðum, legg í hana orð;
 þá vindur blæs, á væng hans seztu kalda
 og vitja mín, er svífurðu' yfir storð;
 í vestri röðulgeislar gliti tjalda;

ó, gef mjer tákn um fagurt sólarborð. —
Ei svar nje tákn, er son þinn kvelur nauðin,
þú sendir, faðir! Heyrnarlaus er dauðinn!

Nú hnígur sól, og svalur aptanvindur
nú syngur storðarbörnum vögguljóð,
og kveldroðinn við glæstar himingrindur
á gullnum hjólum ragnabrautu vóð;
of fjöll og dali flýgur leiptra sindur,
svo fold og lögur verða rautt sem blóð;
þá svífur fram á svölum himinvogum
ein svásleg undra-mynd í gullnum logum.

Vjer hauðursbúar hylling sjón þá köllum,
hún heiti fegra þó í Valhöll ber;
hún svífur niðu'r að Baldurs hrundum höllum,
og helgur lundur óðar breytast fer;
því logar tindra yfir dalnum öllum,
í einni svipan stað hún nemur sjer,
þars hofið stóð, og sjálf á sömu stundu
hún sýnist orðin hof á breiðri grundu.

Og undarlega sveipast segulsporinn,
í silfurljóma Breiðablik þar skein,
úr bláu stáli stólpi hver var skorinn,
í staðinn blótpalls sjer hann jarknastein,
og hvelfing var sem helgum öndum borin,
svo himinblá með gyllta stjörnurein,
en innst í hofi gulli' og glitvef roðin
á gylltum stólum sátu heilög goðin.

Í dyrum sjer hann svipi skapanorna
 sem systurliljur dáins leiði hjá,
 er muna ótal feiknastafi forna,
 svo fagrar jafnt sem daprar til að sjá,
 og meðan hyggur Urð á hluti orðna,
 ið unga hofið Skuld nam benda á.
 Og Friðþjófs auga af undran starir dofið,
 en allt í einu hverfur fagra hofið.

Eg skil þig, mæ, frá björtum brunni alda!
 ið beina teikn minn faðir senda vann;
 ið brennda hof með hofi skal eg gjalda
 og háan endurreisa goðarann.
 Að bæta það, sem brýtur æskan galda
 með bótum fullum, gleður hoskan mann.
 Úr örvænting nú hef eg hugaþkættan,
 inn hvíta ás nú finn eg við mig sættan.

Þjer himinstjörnur, lága nótt, sem lýsið!
 nú lít eg glaður yðar bliða skraut;
 og gullin norðurljós, er veg nú vísið!
 á voða báls þjer áður minntuð þraut;
 þú, haugur! grænka; rammar kviður! rísið
 frá Ránardætrum upp frá djúpri braut.
 Hjer vil eg sofna sætt á skildi' og dreyma
 in svásu goð, er heiptarmálum gleyma«.

XXIV.
Sættin.

Nú blasti fullgjört Baldurshof; í kring um það
 ei skíðgarður var orpinn eins og áður fyrr;
 úr reknu járnri grind var gjör, en gullnir efst
 á hverri súlu húnar gnæfðu hátt í lopt,
 sem hofið verði hraust og brynjað hetjulið
 með gyllta hjálma, er glóa móti glaðri sól.
 Í stæltu hvelfing stórbjörg voru saman felld.
 Sú undrasmið var óslítandi' og lík að sjá
 því undrahofi', er endur hátt að Uppsölum
 með svinnum hagleik Sigty reisti Svíapjóð
 og stælti Valhöll. Hátt í hlið var hofið gjört,
 og endurskein í fjarðarunnum fagurblám;
 en umhverfis var ítur-fögur aldingrund
 með dal og hól og djúp og þögul bjarkagöng,
 með laufabyt og þrastaklið og þýða ró.
 Úr fögrum eiri hofsins vængjahurð var gjör;
 en líkt og gullnum skildi sje of geira hvelft,
 var stæltu rjáfri stólpa tvenna yfir steyp.
 Úr bjargi höggvinn blótstallur þar inni stóð;
 í kring um stein þann hlykkjaði sig naður einn;
 með rúnnum var sá ristur — það var reginskript
 úr Hávamálum helgum og úr Völuspá.
 Þar yfir uppi' á björtum palli Baldur stóð
 und bláu hvolfi, er gylltum stjörnum glóði allt;

af skíru silfri brosti þar ið blíða goð
sem tungl í fylling heiðum nætur-himni á.

Í hofið inn nú glæstar meyjar ganga tólf,
í hvítum klæðum, tvær og tvær, með rós á kinn
og rós í hjörtum. Frammi fyrir Baldurs mynd
um vígðan stall þær stigu danz, sem sumarblær
um voga þjóti', og huldur danzi hól í kring.
Þær sungu helgan söng um leið, og sögðu frá,
hve góður Baldur var og vinsæll öllum heim,
og hve hann Helju gisti fyrir Haðar ör,
en haf og jörð og himinn grjetu. Söngvar þeir
ei líktust þeim, er megu kveða mennskir menn,
en líktust goða unaðsóm úr æðra heim;
það líktist því, ef heyrðust meyjar hjartaslög,
sem grætur horfinn ástvin sinn um auða nótt,
er þrestir kvaka' í kyrrum lund og máninn skín.
En hetjan stóð þar hjá og studdist hjör sinn við,
og horfði' á frá sjer numinn; fögur bernskutið
í hýrum myndum sveif þá fyrir sjónir hans;
rjett eins og bjarthærð, bláeygð, hýr og saklaus börn,
hans æskuminjar brostu honum blítt á mót.
Og líkt og blóðgur skuggi veik hans vikingslíf,
og huldist nótt með orrustur og æfintýr;
á haugi þess sem blómum krýndan bautastein
þá sýnist honum sem hann líti sjálfan sig.
Og þá með söngnum fagra hóf sig hugur hans
frá jarðar lágu vengi upp í Valaskjálf,
og hatur manna' og heiptargeð hann hjaðna leit
sem klakabrynju', er brattan spennir bjargafót,
mót vorsól, — og í hetjubrjósti hans þá spratt

upp sædjúp friðarlind með fögnuði', yndi, ró;
 hann þóttist finna heimsins hjarta slá við sitt,
 og feginn vilja örmum vefja allan heim
 sem bróður sinn, og setja helga sátt og grið
 með öllum skepnum fyrir augsýn guðsins sjálfs.

Nú sjer hann goðann ganga inn í Baldurshof;
 ei æskufagur eins og guðinn, heldur hár
 og mikill var hann — mildin himindjúpa skein
 úr augum hans, en brimhvítt skegg að belti nam,
 og mikil lotning gagntók Friðþjófs hetjuhug,
 og arnarmynd á hetju hjálmi hneigði sig
 djúpt fyrir öldnum þul, er flutti friðar orð.

«Velkominn sonur! vænt þín lengi hef eg hjer;
 ið ramma afl opt reikar yfir lönd og höf
 líkt berserk þeim, er bitur hvasst í skjaldarrönd,
 en áttar sig um síðir þó og hverfur heim.

Til Jötunheima jafnan fór inn sterki Þór,
 en þótt hann megingjarðar bæri' og Mjölni sinn,
 Útgarðaloki' er enn ei rekinn ríki frá;
 ið illa sigrast ei; það afl gegn afli er.

Lík barnsins leik er gæzkan ein, ef skortir styrk;
 hún er sem sólarbros um sollinn Ægis barm —
 ein ókyrr mynd, sem öldur feykja til og frá,
 sem vantar festu, vantar botn og vantar tryggð.

En skorti gæzku etur aflið sjálft sig upp
 sem sverð í haugi; aflið lífsins ölæði' er;
 en glópskan liggur æ á botni bikarsins,
 og drukkinn maður vaknar opt við vondan draum.
 Frá Ými jötnei allur styrkur kominn er,
 því trylltir fossar voru allar æðar hans,

en sínar hans úr traustum málmum myndaðar.
 En allt er dautt og ófrjósamt og bert og kalt,
 unztækka himinsins, in góða sunna, skín;
 þá grænka grös, þá brosa fjöllit blóm á grund,
 og eikur gnæfa útsprungnar með aldin-skraut,
 og menn og dýr við móðurbrjóstin dafna vel.
 Og svo er manna varið ætt, því vogir á
 Alfaðir mönnum hefur lagða hluti tvo,
 svo jafnast mætti mannlegt líf og þroska ná.
 Þeir hlutir heita himnesk gæzka' og jarðneskt afl.
 Þú veizt, að Þór er máttugur og mikill ás,
 er megingjörðum girtur reiðir hamar sinn;
 þú veizt, hve spakur Óðinn er við Urðarbrunn,
 er sjer hann djúpt í silfurlind, og hrafnar hans
 úr víðum heimi frjettir til hans flytja heim.
 Þó eltust báðir þeir og blóma misstu sinn,
 er Baldur góði fjell, því hann var friðarband
 í Valhöll það, sem tífa sælu tryggði, eitt.
 Á aski tímans fölnaði ið fríða lim,
 og Níðhöggur að neðan beit í rætur hans,
 og Miðgarðsormu'rinn, myrkradrekin svarti, sló
 með eitur-sporði himinhvolf, svo heimur skalf,
 og Fenrisúlfa'rinn gó, en Surtur sunnan fór
 úr Músspellsheimi meður eldlegt ægi-sverð.
 Hvar sem þú síðan sjónum leiðir víðan heim,
 þú styrjöld sjer. Í Valhöll vekur menn í þraut
 Gullinkambi. Eins um jörð og undirheim
 æ dreyr gar hanafjaðrar dynja hátt. En fyrr
 var friður bæði í Valhöll og á víðri jörð
 Hvað, sem hjer skeður, hefur skeð með goðum fyrr
 á meira hátt, því mannheimur er mynd ein smá

af Valhöll, það er ljós af himni há, sem æ
hjer speglar sig í skildi Sögu silfurgljám.
Hvert hjarta á sinn Baldur. Mannstu mæra tíð,
þá friður þjer í brjósti bjó, og lífið var
svo glatt og kyrrt sem sæludraumar söngfuglsins,
er mjúkir vindar vagga um hlýja sumarnótt
hans grænu sæng, og svæfðan kyssa blóma koll?
Í hreinu brjósti þjer þá lifði Baldur enn,
þú ásason, þú útlæg ímynd æðra heims!
Á undan barninu' eigi Baldur deyr, því Hel
í hvert sinn maður fæðist skilar friðum ás
heim aptur; en í hjarta hvers mann vex um leið
hans bróðir, Höður blindi, því ið vonða er
við fæðing ósýnt, eins og nýklakt vargajóð.
Þess hjúpur nóttin er, en hvítan sknúða ljóss
ið góða ber. En Loki slunginn læðist fram;
ins illa morðhramm miðar hann á saklaust brjóst
ins unga Baldurs, himintífa hugljúfans.
Þá vaknar heiptin, ofsinn sprettur upp til vígs,
og hjaltavargar hvína yfir hæð og dal,
og drekar sveima yfir blóði — bólgna hrönn,
því gæzkan situr líkt og magnlaus svipur einn,
með vofum vofa köld, við bleikrar Helju hlið, —
og upp til ösku brunnið liggur Baldurshof. —
Svo er inn æðri Ásaheimur fyrirmynd
ins lægra jarðarlífs, en þetta hvorttveggja' er
Alföður helgar hugsanir; þær breytast ei.
Hvað sker og skal ske, vita Völu dularljóð;
sú kviða' er tímans vögguvísa' og drápa' um leið.
Heimskringlu örlög stíga sömu stig og hún;

hver maður heyrir sína sögu sagða þar,
og Völva spyr svo: »vituð er enn, eða hvað?«

Þú vilt fá sætt, en veiztu, hvað þú biður um?
þú ungi maður! lít þá upp og æðrast ei.
Einn fer með sættir, — fögur dauði heitir sá;
öll stundatið er að eins dreggjá æðra lífs,
og jarðnesk æfi er afrás lífs frá Alföður;
að sættast er að svífa flekklaus aptur heim.
Þeir æsir fjellu' og eitt sinn sjálfir — sættast fyrst
í blóðgu ragnarökkri, þars á Vigriði
þeir falla meður miklum gný, en falla þó
ei óbættir, því illskan raknar aldrei við;
en ið góða úr ægi-brennu alheims rís,
og hreinna' enn áður byrjar annað betra líf.
Þótt stjörnuherinn fölni, blikni' og falli' á storð
frá svásum himni, og sökki jörð í sjávarhyl,
þá mun þó endurfæðast allt, og nýfædd jörð
mun blómgað hefja höfuð aptur yfir hrönn,
og nýjar stjörnur reika' um geim með regin-ljós;
um ljósa velli skal inn blíði Baldur þá
æ leiða uppýngd goð og endurborna menn,
og rúnar þær, er endur fyrst í árdaga
frá ásum hurfu, aptur munu finna þá
á Iðavelli ung og friðkeypt Herjans börn.
Ins góða helför er því að eins eldraun þess,
þess friðþæging og fæðing með til betra lífs, —
þess lífs, er flýgur þangað, sem það fyrri var
að knjám síns föður, eins og saklaust óskabarn.
Æ, allt ið bezta hinu megin haugsins býr,
ið græna Gimilshlið; en lágt og flekkað er

það allt, sem dapran byggir Dvalins-heim.
 En friðþæging á einnig foldarniðja líf;
 þótt hin sje æðri, er hún hennar fyrirmynd.
 Hún er sem skáldsins fingraflug um hörpustreng;
 in haga höndin stillir næmt og stemmir þýtt
 og varsamlega, unz mundin snertir miðjan streng;
 með fjörvi' og afli fornar minjar vakna þá
 úr gröfum upp við gullin-strengja goðahreim.
 Því skuggi himins jörðin er og jarðneskt líf
 er anddyri ins æðra mikla Baldurshofs.
 Menn blóta æsi; gullsöðlaðan gjarðamar
 menn leiða fram, og fórna opt í heiðnum lund —
 eitt regintákn svo rammt og djúpt; því blóðið er
 æ morgunroði sjerhvers sáttagags á jörð.
 En tákn er engi sætt, og sættir heldur ei;
 hvað sjerhver brýtur, skal hver sjálfur bæta einn.
 Í örmum Alföður ið dauða griðum nær,
 en allt, sem lifir, sátta má finna' í sjálfu sjer.
 Eg veit þá fórn, sem goðin girnast langt um meir,
 en gufu grimmra blóta, — það er hjarta þíns
 ið ramma hatur, það er hefndargirni þín.
 Og ef þú þessar eggjar deyfir ei nje kannt
 að gefa' upp sök, ei ganga skaltu' í Baldurshof!
 Hver var hugsan þín, er hofið reistir þú?
 Með steinum bliðka Baldur eigi má. Á jörð
 sem himni friður undan friðþægingu fer.
 Ef þú sáttur orðinn ert við óvin þinn
 og sjálfan þig, þú sáttur ert við hvítan ás.
 Um annan Baldur sögur koma' úr Suðurheim —
 einn meyjanson, er sendur hingað sje á jörð
 af Alföður að leysa dapra dularrún

á skjaldrönd illrar Skuldar, sem að engi gat.
 Hans heróp friður var, og mannást var hans mæra sverð,
 og sakleysið sem dúfa hvíldi' á hjálmi hans;
 hann breytti vel, hann fyrirgaf, hann fræddi' og dó;
 und fjarrum páлма' er ljósum laugað leiði hans.
 En kenning hans, að sagt er, gengur dal frá dal,
 er hjörtu bræðir hörð og tengir hendi hönd
 og stofnar friðarríki sitt á fagri jörð.
 Eg kenni' ei vel þá kenning hans, en við og við
 á góðum stundum þó eg leiddi grun um slíkt;
 sá grunur liggur djúpt í hjarta hvers eins manns.
 Eg veit, sú fræði eitt sinn kemur og til vor
 og veifar dúfuvængjum yfir vora byggð,
 en þessa fold þá fáum vjer ei sjónum leitt;
 of gleymda hauga vindar þjóta' í viði þá.
 Þú, gæfudrýgri þjóð, er giptu til þess nóga ber
 að eygja leiptur ljóma þess! þjer heilsa eg;
 heill þjer, ef þokumökkur þá hver flýr, sem nú
 með rökum bólstrum byrgir lífsins blíðu sól!
 En þótt svo fari, fyrirlíta máttu ei
 inn heiðna mann, er guðdómsskinið góðum hug
 æ þráði að sjá, og aldrei sneri augum frá;
 því Alfaðir er einn, en margir þjónar hans.

Þú hatar Belasyni, en hví hatar þú?
 þeir vildu' ei gipta systur sína þjer, sem er
 einn bóndason, en buðlungsdóttir komin er
 frá Óðins syni, Semingi, og þeirra kyn
 til Valhallar má rekja; von er því til þess,
 að ofmetnaður vakni; veit eg, munir þú
 það hending kalla', en engan kost. Af kostum ei

neinn ofmetnast; það auðnan er, sem vekur dramb;
ið bezta hlutfall manns er góðra goða gjöf.

Mun þjer ei og til frægðar þinnar finnast mjög?

en gafstu sjálfur aflið sjálfum þjer? var það
ei Þór, sem styrkti arm þinn líkt og eflda eik?

og hlær ei goða hugur bak við skjaldborg þá,
er myndar þitt ið hvelfda brjóst? og hvaðan er
sú elding, sem að ormfrán varpa augu þín?

Við vöggu þína fólvar nornir fluttu þjer
þá drápu, sem að æfibraut þín eptir gekk;
ei fremur Belasonum ber þjer hæl last um.

Ef dæmirðu' annars dramb, þú dæmir sjálfs þín með. —

Þinn óvin Helgi' er fallinn.« — Fram í tók þá hinn:

»Er Helgi fallinn? hvar og nær?« — »Þú sjálfur veizt,

að meðan hofið reistir þú, hann herferð fór
til Finnlands upp. Á grýttu fjalli gamalt hof

þar lengi stóð og lýðfrægt var af goði því,
er hjet *Júmala*; Finnar forðum bljetu það.

Nú stóð það löngu síðan lukt og gæzlulaust;

en yfir dyrum þess stóð æfa-gömul mynd,
mjög forn og fáránleg, sem myndi steypast fram;

og engi þorði' að ganga nær, en gömul sögn
það orðin var, að hver, sem fyrstur vitjaði
ins forna hofs, sá fengi Júmölu að sjá.

Það frjettir Helgi, fyllist bræði' og fer af stað
til eyðibygga upp að finna óvin þann,

og brjóta hofið. Þegar þangað kom, hann fann
þar læstar dyr og lykil ryði sleginn í.

Þá treystir hann á hurð og hristir fúinn við;

í sömu svipan hræðilegur heyrir gnýr,

því líkneskjan á konung ofan kollsteypist.

Þá sá hann Júmölu, og ljét sitt líf um leið.
 Í fyrri nótt mjer fregn um hilmis fjörtjón barst.
 Í sæti Bela situr Hálfván síðan einn.
 Þjóð honum sætt, en seldu goðum bræði' og hefnd.
 Það blæti heimtar Baldur nú og goði hans
 til merkis um, að hreinlyndur sje hugur þinn.
 En synjir þú, til ónýtis er allt þitt starf
 og orð mín líka.« — Inn í hofið Hálfván gekk,
 og á lengdar hann stóð og starði' á óvin sinn.
 En Friðþjófu'r blóðgan benjavönd frá beltí dró,
 og þeytti braut, en reisti rönd við helgan stall,
 og gekk til fjandmanns síns og rjetti hægri hönd.
 »Í deilu vorri«, mælti hann með mjúkri raust,
 »er beztur drengur sá, er býður fyrri sætt«.
 Þá roðnar hinn, og glófa dró af gaupnum sjer,
 og saman læstust heiptum skildar hendur tvær.
 Þau handsöl voru hörð og traust sem hamrabjörg.
 Inn aldni goði gekk þá fram og mælti hátt
 og nefndi votta: »Friðþjófur inn frækni er
 um goðgá sýkn, við sektir laus, og engi má
 hann framar kalla varg í vjeum«. Varð þá hljótt,
 því brúðarskarti búin inn gekk Ingibjörg,
 og friðar þernur fylgdu líkt og stjörnur sól.
 Með tár vot augu hneig hún höll að Hálfváns arm,
 en Hálfván lagði' að Friðþjófs hjarta fagra snót,
 og yfir blótstall Baldurs rjetti brúður hönd,
 og fornvin sinn og fóstbróður hún festi sjer.

Æfi-ágríp Tegnér's.

Esaiás Tegnér er þegar orðinn alkunnur hjer á landi, einkum af kvæðinu *Axel*, sem Steingrímur Þorsteinsson, hefur gefið löndum sínum í þýðingu. Þar fylgir og ágríp af æfisögu höfundarins; verð eg því bæði þess vegna, en einkum rúmsins vegna, fáorður um æfi hans.

Hann fæddist 1782 í þorpinu Kyrkerud á Vermlandi í Svíþjóð; var faðir hans þar vel metinn prestur, en báðir afar hans höfðu verið bændur; var því eðlilegt, að niðji þeirra, Tegnér, unni bændastjettinni, enda fyrirvarð hann sig eigi að kannast við ætt sína, þegar hann sjálfur var orðinn stórmenni. Hann missti tíu vetra föður sinn, og var honum komið til umboðsmanns nokkurs eða tollheimtumanns þar í grennd, svo sem skrifara. Gekk það vel, því pilturinn var næmur og glöggur, störfín óbrotin, en þessi fóstri hans valmenni. Þó þótti hollast, að Esaiás hefði eigi bækur til meðferðar, ef hann átti eitthvert athugaverk að vinna. Var það einhverju sinni, að fóstri hans bað hann standa í garðshliði og varna gripum að fara inn í gerðið; gjörði hann svo, en litlu síðar kom fóstri hans þar að, og stóð þá Esaiás dyggilega í sömu sporum, og las í bók, en gripunum lofaði hann að vera eins inni sem úti. Í öðru sinni hafði hann margt að hugsa, og hellti bleki í staðinn fyrir skriftsand yfir skjal nokkurt. »Hvaða maður ætli verði úr þjer, drengur?« sagði fóstri hans.

»Ætla mjer takist ekki að verða tollheimtumaður,« svaraði hinn. Svo var námfýsi hans mikil, að hann las og lærði nálega allar bækur, sem hann náði í, og skildi. Hann orkti þar á ofan um hvert atvik, sem einhver áhrif hafði á hann, og lærði þannig snemma að koma laglega orðum fyrir sig í ljóðum. In fyrsta vísa Tegnér's er um gæsarunga, sem hann heygði í fornmannahaugi, er hann sjálfur hafði grafið upp; hann var þá 10 eða 11 vetra. Vísan er svona:

»Lycklig du,
 lille gåsunge nu!
 Ingen räf, ingen korp eller kråka
 dig mera skall råka«¹.

Um þessar mundir hafði hann lesið Íslendingasögurnar, og sýnir Friðþjófssaga, að hvorki hefur Homer nje nein suðræn fræði getað stolið endurminning þeirra síðar úr huga hans. Að Esaías var settur til mennta, atvikaðist þannig: Einu sinni var hann á ferð heimleiðis með fóstura sínum um kveld undir alstirndum himni. Gamli maðurinn tók þá að útlista guðs dásemdir fyrir honum, en kom þar ekki að tómunum kofum, og varð forviða á fróðleik og skarpleik sveinsins. Nokkru síðar kallar hann á Tegnér og segir: »Þú getur nú ekki lært meira hjá mjer, enn komið er, enda segir mjer svo hugur um, að þjer muni annað betra ætlað. En þótt svo sje, þá gleymdu aldrei að þakka gjafaranum allra góðra hluta«. Síðan fór Tegnér til annars manns,

1) Gott átt þú,
 gæsarungi litli nú!
 engi krummi nje kråka nje refur
 klær í þig grefur.

þar sem annar eldri bræðra hans var barnakennari, og hóf nám sitt með dæmafárrí ástundan og skerpu; skömmu síðar varð þessi bróðir hans embættismaður, og fór hann þá til hins bróðurins, er var kennari hjá ágætum ríkismanni, er Myhrmann hét, og síðar varð tengdafaðir skáldsins. Hjer fjekk hann fast hæli upp frá því, unz hann varð útlærður frá háskólanum í Lundi árið 1802.

Árið eptir varð hann háskólakennari, tvítugur að aldri. Því embætti hjelt hann, þangað til árið 1824, að hann var kjörinn biskup í *Vexiö*. Til ársins 1812 kenndi hann listafræði (*Æsthetik*), en þá varð hann *professor* í grísku. Hann þótti ætíð inn ágætasti, fróðlegasti og skemmtilegasti kennari, og mátti segja, að inir fjörugu, ungu Svíar sæu varla fyrir honum sólina; svo miklar mætur höfðu þeir á honum; enda ljettu honum þessi kennarastörf ágætlega vel, er hann var ið dýrðlegasta skáld, og kunnugri og leiknari í grískum fræðum enn nálega allir aðrir samtíða menn hans á norðurlöndum. Fyrirlestrar hans þóttu jafn-fagrir og fjörugir, sem þeir voru ljósir, og mælska hans og málsnilld verður varla oflofuð, og inar svo nefndu skólaræður (skól-tal) Tegnér eru án efa ið ágætasta, sem nokkurn tíma hefur samið verið samkynja. Ræða sú, er hann flutti 1824 í Lundi, þá er hann kvaddi lærisveina sína þar, þykir einhverjar fegurstar minjar mælsku hans. Er þar yfirlit yfir skáldskap allra höfuð-þjóða og samanburður á norrænum, austrænum og suðrænum, fornum og nýjum anda og formi, svo fagur og skarpur, að því mun óhætt að fylgja að svo komnu. Á þessu tímabili orti Tegnér

flest kvæði sín, t. a. m.: »hersöng Skáneyinga«, kvæðið »Solén« og þjóðsönginn »Svea«, er gjörðu höfundinn þjóðkunnan; sömuleiðis in þrjú stærri ljóðmæli hans: »Nattvardsbarnen«, »Axel« og »Friðþjófs sögu«, ið mesta og frægasta rit hans. Ekkert skáld Svía hefur orðið jafnþjóðlegt sem Tegnér; kemur það bæði af því, að hann velur svo vel yrkisefni sín, og svo hitt, að kvæðin eru jafnmergjúð, sem þau eru fögur, smellin og fimlega ort; hugmyndir hans grípa mann eins og rafurleiptur; svo snögglega koma þær; svo berar, hvassar og findnar eru þær.

Eptir að skáldið var orðinn biskup, orti hann að tiltölu minna, bæði sakir kirkjulegra starfa, er hann var árvakur og samvizkusamur embættismaður, og einkum sakir meinlætis þess, er þjáði hann síðara hluta æfi hans, og lagðist þungt á geðsmuni hans, og hratt inum fagra anda úr jafnvægi með þungu hugstriði og stundum fásinnu; þótti því vinum hans, sem ský drægi frá sólu, er afbráði fyrir honum, og orti hann þá enn opt, helzt tækifærisljóð til ástvina sinna, sem fylla stórt bindi; svo mörg eru þau, og öll ágæt. Þó fór embættisstjórn hans þrýðilega úr hendi; hann las guðfræði af mesta kappi, eptir að hann var orðinn biskup, því hann kvaðst eigi kunna við, að prestar sínir rækju sig í vörðurnar, en embættispróf í þeirri grein hafði hann eigi tekið; hann var og stjórnsamur, og var því sífellt önnum kafinn. Svo víðfrægur var Tegnér orðinn, að eitt sinn, er biskupssetur hans brann, komu gjafasamskot handa honum óbeðið rakleiðis sunnan úr Egyptalandi, auk heldur frá öðrum löndum, sem nær liggja. Tegnér þjáðist ákaflega in síðustu æfi-ár sín, þangað til um miðnætti 2.

dag nóvembermán. 1846; þá vatt andi skáldsins liðlega af sjer hlekkina, og var sem andlitið brosti í dauðanum. Rjett fyrir andlát sitt sagði hann opt, þegar hann sá geisla haustsólarinnar, þessi orð: »*Jag lyfter mina händer upp till Guds berg och hus*«. Það voru in síðustu sólarljóð hans. Bændur báru hann til grafar, og var það jafn-snemma, að kistan var látin síga niður í gröfina, og sólin gekk undir, og þótti Svíum bæði fagurt og sviplegt, er sólin fylgdi skáldi þeirra og hvarf jafn-snemma. Tegnér var vel kvæntur og átti mörg börn, og öll mannvænleg; einn tengdasonur hans, skáldið *Böttiger*, hefur ritað æfisögu hans, undur fagurlega, en *Geijer* samdi dýrðlega minningarræðu eptir hann; líkneski er og steypt úr málmí eptir boði konungs og þjóðar, og stendur í Lundi; en ágætastan varða hefur hann sjálfur reist sjer í snilldarljóðum þeim, er æ munu standa »óbrotagjörn í bragar túni«. Síðasta kvæði Tegnérs er kveðja til hörpu hans. Brot úr því á íslenzku læt jeg enda þessar línur:

*Þá er nú mál að hætta' og hvíla sig;
þú harpan mín! nú vil eg kveðja þig;
minn harmur löngum fögur ljóð þín flýði,
sem forðum raunir Sáls, í lífsins stríði;
þú hresstir margt eitt hjarta betra' enn mitt;
en hættum nú! því samvistin er stytt.*

*Eg kvað um Friðþjóf, kvað um Svíajörðu,
eg kvað um guð og menn og lönd og stað;
eg naut mín aldrei, nema þá eg kvað —
en áttum skiptu amaveðrin hörðu,*

er ýmist gljúpa hjartað þyrnar mörðu
 eða lækning gaf því liljublað.
 Og loksins finnst mjer leika á því vafi,
 hvort lífið glatt eða hryggt mig optar haft.

— — Sú kemur stund, er upp af moldum mínum
 með mærrri hörpu ungur Bragi rís,
 sem tekur við með helgum hróðri sínum,
 þars hætta forðum varð mín ljóðadís,
 og kveðu'r um drengskap, hreysti' og hetjuanda
 og heilög fósturóðul Norðurlanda.

— — Þú himinborna sál af minni sál!
 þú söngdís — hafin yfir stund og tál!
 æ farðu vel! — þjer um fram allt eg unni;
 þú endurnærðir mig á lífsins brunni —
 þú varst mjer allt. — Við dauðans dimma grind
 mjer dýrðleg enn þín brosir guðdómsmynd.

Skýringar.

GODFRÆDISLEG HEITI.

- Alfaðir, faðir goða og manna; Óðinn.
 Álfheimar, bústaður Freys.
 Ása-Baldur = Baldur.
 Ásheimar eða Ásaheimur, Ásgarður, bústaður ása.
 Ása-Þór = Þór.
 Baldur, in bezti ása; hann er kallaður *inn hvíti ás* og *inn bjarti ás*, o. s. frv.
 Bifröst, brú milli himins og jarðar (regnboginn).
 Blóðughadda, dóttir Ægis.
 Bragi, skáld ása.
 Breiðablik, bústaður Baldurs.
 Dröfn, dóttir Ægis.
 Elivogar, eiturár eða eiturstraumar í Ginnungagapi.
 Orðið *eitur* í þessu sambandi virðist vera sama orð og *αἰθήρ* eða *aether*, ið þynnsta og tærasta lopt, eldlopt (vindblá, ljósvaki).
 Fenrisúlfr (eða Vonargandur), afkvæmi Loka; hann var bundinn af ásum.
 Forseti, son Baldurs, dómari ása.
 Fólkvangur, bústaður Freyju.
 Frigg, kona Óðins.
 Freyja, ástargyðjan.
 Freyr, einn ása; hann ræður ári.
 Gefjon, ásynja; »hún er mær og henni þjóna þær, er meyjar andast«.
 Gerður, kona Freys.
 Gimill, bústaður Alföður og góðra manna eptir ragnarökkur.
 Glitnir, bústaður Forseta.
 Gullinkambi, hani, er vekur einherja.
 Göndul, valkyrja.

- Hár = Óðinn.
 Hel eða Helja, dóttir Loka; hún ræður fyrir undirheimum.
 Herjan = Óðinn.
 Hildur, valkyrja.
 Hljer = Ægir.
 Hræsvelgur, jötunn; hann ræður vindum.
 Höður, inn blindi ás, bróðir og bani Baldurs.
 Iðavöllur; hann stendur í miðjum Ásgarði; þar mætast æsir eptir ragnarökkur.
 Iðunn, kona Braga.
 Lofn, ásynja; hún er elskendum góð til áheita.
 Loki, inn illi ás, er vildi spilla öllu með ásum.
 Miðgarðsormur (eða Jórmungandur), afkvæmi Loka; hann kringir jörð alla.
 Mímir, spekingur mikill; hann á Mímisbrunn, er spekt og mannvit er í fólgið.
 Mímisbrunnur; hann er undir þeirri rót Yggdrasils, er til Hrímpursa horfir, þar sem forðum var Ginnungagap.
 Mjólnir, hamar Þórs.
 Múspellsheimur, inn heiti frumheimur fyrir sunnan Ginnungagap.
 Múspellssynir, þegnar og hermenn Surts; þeir eyða heiminn í ragnarökkri.
 Óðinn, inn æðsti ás.
 Óður, maður Freyju.
 Nanna, kona Baldurs.
 Náströnd, bústaður vondra manna eptir ragnarökkur.
 Niflheimur, inn kaldi frumheimur fyrir norðan Ginnungagap; þar ríkir Hel; »þangað fara sótt dauðir menn og ellidauðir«.
 Níðhöggur, ormur; hann nagar neðan þá rót Yggdrasils, er stendur yfir Niflheimi, og eptir ragnarökkur kvelur hann vonda menn í Hvergelmi. Hjer er hann talinn jötunn.
 Rán, kona Ægis.
 Saga, sögugyðja.
 Sigtýr = Óðinn.

- Sjöfn, ásynja; »hún snýr hugum manna til ásta, karla og kvenna«.
- Skinfaxi, hestur sá, er dregur kerru dagsins.
- Skuld, ein af örlaganornunum.
- Sleipnir, inn áttfætti hestur Óðins.
- Surtur, ráðandi Múspellsheims.
- Sökkvabekkur, bústaður Sögu.
- Unnur, dóttir Ægis.
- Urðarbrunnur, inn helgi brunnur, þar sem goðin eigu dómstað sinn; hann er undir þeirri rót Yggdrasils, sem á himni stendur; við hann byggja nornirnar Urður, Verðandi og Skuld.
- Urður, ein örlaganornin.
- Útgardaloki, konungur í Jötunheimum.
- Valaskjálf, bústaður á himni; sbr. Valhöll.
- Valfaðir = Óðinn.
- Valhöll, bústaður Óðins og annara goða; þar eru og einherjar, eða þeir, er í val falla.
- Viðar, inn þögli ás.
- Vigriður, völlum, sem á verður barizt í ragnarökkri; hann er 100 rasta.
- Vingólf, bústaður ása og einherja; sbr. Valhöll.
- Vígfaðir = Óðinn.
- Vör, ásynja; »hún hlýðir á eiða manna«.
- Yggdrasill, inn mikli askur, er merkir heiminn.
- Ýmir, jötunn; af honum skópu Börssynir jörðina.
- Þór, inn sterkasti ása; þrumugoð.
- Þrumu-Þór = Þór.
- Ægir, sjávargoðið.

KENNINGAR.

Mannkenningar:

brandareynir,
darrabendir,
fleinabryótur,
geirarunnur,
hjörvagrjer,
randaskelfir,
stálarunnur,
vargfæðandi.

Kvenkenningar:

baugabrá,
faldafrýja,
faldalind,
faldaskorð,
faldasól,
hringabil,
hringaná,
hringaskorð,
hringaslóð,
hringapöll,
silkihrund,
silkilín,
silkilofn,
silkinanna,
silkirein,
silkipöng,
öldusólarrós.

Konungur:

fólknárungur,
vjestallsbaugahirðir.

Björn:

bjarkavaldur,
veturliði.

Hestur:

gjarðamar.

Sækennningar:

bárugeimur,
bárurein,
brimfold,
drafnariður,
drafnarslóð,
eyjaband,
græðismey,
hljesbraut,
hvalabeður,
marvallargeimur,
rastateigur,
sílalátur,
sílanaustr,
sílarann.

Bylgjur:

græðismeyjar,
græðissprund,
hrannarsystur,
ránardætur,
ægisdætur.

Skipakenningar:

árasvanur,
bárumar,
brimfoldarhestur,
marargammur,
siglueik,
sigluhundur,
skerjahestur,
stafnahjeri,
stormgammur.

Vopnakenningar:

benjaljár,
benjavöndur,
eggjakólfur,

fjörsvafnir,
gunnlogi,
gunnþvari,
hjaltaljón,
hjaltavargur,
hrældur,
óðinseldur,
mistilteinn,
uudahnífur.

Ö r v a r :

gusisnautar.

O r r u s t u k e n n i n g a r :

eldþrúma,
darrafundur,
hildardanz,
hildarleikur,
hjörvajel,
hjörvaleikur,
hjörvasláttur,
hjörþryma,
hrældahríð,
járnaþrá.
orraveður,
skjómagnýr,
sverðakviða,
sverðaraun,
vigrafundur,
vigrasenna,

H i m i n n :

herjanssalur,
herjasalur,
himinsteigur,
ragnabraut,
ragnastóll,
ragnatjald,
sjafnarsalir,
sólARBORÐ,
sólARHVEL,
stjörnusalur.

H r a f n :

óðinshaukur.

J ö r ð :

dvalinsheimur.

G u l l k e n n i n g a r :

fingrasnjár,
freyjutár,
fræningsslóð
hrannareldur,
linnaból,
ormabyngur,
ósröðull,
rógmálmur,
sjóseldar,
öldusól.

H ö f u ð :

heilaslóð.

A u g a :

brúnalogi,
hvarmagler.

V í n :

hornalá.

Ó ð i n n :

faðir ragna.

Þ ó r :

Þrumu-Týr.

F r e y r :

Ársældargoð.

Æ g i r :

ver Ránar.

Y g g d r a s i l l :

aldameiður.
askur tímans.

U r ð a r b r u n n u r :

aldabrunnur.

M í m i s b r u n n u r :

Mímislá,
Mímislind.

ÓKENND HEITI.

M e n n :

bragnar,
drengr,
drótt,
firðar,
garpur,
greppur,
gumi,
halur,
höldur,
lýðir,
mæringur,
rekkur,
sjöt eða sjót,
skatnar,
sveinn,
virðar,
ýtar,
þegn,
þjóð,
öld.

K o n u r :

brúður,
drós,
fljóð,
mær,
ristill,
snót,
sprund
svanni.

Niðjaheiti:

arfi,
hróðmögur,

jóð,
kind,
konur,
kundur,
mögur.

Maður konu:
ver.

Kona manns:
beðja.

Konungur:
bragningur,
buðlungur,
drottinn,
döggingur,
fylkir,
gramur,
gylfi,
hari,
hildingur,
hilmir,
jöfur,
lofðungur,
mildingur,
niflungur,
ræsir,
siklingur,
sjóli,
skjöldungur,
stillir,
tiggi,
vísi,
þengill,
öðlingur.

Goðaheiti:

bönd,
goðþjóð,
himinbúar,
himintífar,
regin,
rögn,
sigtífar,
tífar.

Eldur:

glóð,
hyrr.

Sólarheiti:

eygló,
glóey,
sunna,
röðull.

Nótt:

gríma,
njóla.

Jarðarheiti:

fold,
foldarhringur,
foldarslóð,
frón,
grund,
hauður,
miðgarður,
láð,
slóð,
storð,
strind eða strindi,
vengi.

Hestar:

fákur,
gangvari,
jór,
mar, &
reiðskjóti.

Trje:

björk,
eik,
fura,
lind,
meiður,
viður.

Sævarheiti:

alda,
bára,
boði,
breki,
djúp,
dröfn,
flóð,
gráður,
græðir,
hljer,
hrönn,
lá,
löður,
lögur,
mar,
rán,
röst,
unnur,
ægir.

Skipaheiti:

byrðingur,
dreki,
flaust,
fley,
flugdreki,
gnoð,
knör,
lungur,
súð,
skeið.

Vopnaheiti:
 brandur,
 dör,
 falur,
 fleinn,
 geir,
 hjör,
 kesja,
 laufi,
 mækir,
 naður,
 skjómi,
 sköfnungur,
 stál,
 tyrflingur.

Skjaldarheiti:
 barði,
 baugur,
 rönd,
 targa.
 Bogi:
 álmur.
 Ör:
 hremsa.
 Orrustuheiti:
 róma,
 senna,
 styr.

MISLETRANIR :

- Bls. 5 l. 15. les: *Friðþjóf*.
 — 7 - 3. — *feigðardal*.
 — - - 14. er: *og ofaukið*.
 — 19 - 20. — *og ofaukið*.
 — 41 - 16. les: *óbænheyrðan*.
 — 44 - 3. — *Ránar faðm*.
 — 48 - 13. — .Í
 — 57 - 25. er: *upp ofaukið*.
 — 83 - 4. les: *greyp*.
 — 91 - 24. — *fláráð* (það er eigi mis-
 letrað, nema í nokkrum
 exemplörum).
 — 99 - 21. — *líktist*.
-

